توركيه
بيوك ملت مجلسي حكومتي
معارف وكالتي نشرياتندن
عدد : ٣٦

مدنيت قديمه‌نك زوالی

اثرك صاحبي
غوليه‌لمو فه‌ره‌رو

ترجمه ايدن
ضيا كوهر

تأليف وترجمه هيئتنجه قبول اولنمشدر .

استانبول — مطبعهٔ عامره
١٣٣٩

تورکیـ
ـلت مجلسی حکومتی
ـعارف وکالتی نشریاتندن
عدد : ٣٦

مدنیت قدیمه‌نك زوالی

اثرك صاحبی
غوليه‌لو فه‌ره‌رو

ترجمه ایدن
ضیا کوکلب

تألیف وترجمه هیئتنجه قبول اولنمشدر .

استانبول مطبعهٔ عامره
١٣٣٩

اثره باشلامازدن اول

بوراده اثرك بويوكلكی وقيمتی حقنده بر شی سويليه‌بيله‌جك موقعده دكلم . چونكه فره‌رو بر قاچ عصرك براشه‌رك ميدانه كتيره‌بيلديكی دهالردن بريدر ؛ يكرمی عصر اول ياشامش اولان ملتلرك دماغنه ، قلبنه وحسلرينه قدر نفوذ ايدن واونلردن بزه ، نه‌دن سعادتلر ، نه‌دن مصيبتلر ايچنده قيوراندقلرينه دائر صريح وقطعی نصيحتلر كتيرن بر علمدر . اونك ايچون ، ترجمه ايتديكم شو مهم اثرك اوزرنده‌كی اسم بزه يالكز ، قديم بر مدنيتك ايزلری اوزرنده طولاشديره‌جق دكلدر . فه‌ره‌رو بزه بر طرفدن رومانك شعشعه‌دار مدنيتنك ناصل سونوب كيتديكنی كوستررايكن ، ديكر اليله‌ده عصرمزك اوزرينه چوكمكده اولان فلاكتلرك نه قدر اودورك عينی اولديغی، بشريتك اون يدی عصر صوكره ينه عين اضطرابلر ايله قيورانديغی اشارت ايده‌جكدر.

بوندن دولايی بو كتاب ، ساده‌جه تاريخ معلملرينك معلوماتنی تزييد فائده‌سنی احتوا ايتمه‌يور، ايچنده، هرحساس وطنداش ايچون ، مملكت اداره‌سی ايله علاقه‌دار مديران ايچون، بالخاصه سياسته آتيلمش كنج عنصرلر ايچون دقتله تعقيب اولنه‌جق چوق مهم درسلر واردر. بالخاصه تاريخمزك كچيرديكی ادوارده‌كی مشابهت تورك وطنپرورلرينك قلبنده بويوك بر آتش طوتوشديره‌جقدر : پك مشكل وبهالی آلديغمز حاكميت مليه‌نك نه قدر حساس واوچوجی بر شی اولديغنی واطرافنده نه مدهش تهلكه‌لر كزه‌بيله‌جكنی بوراده هيجانله كوره‌جكسز. فه‌ره‌رو بو دعوا‌ده اوكمزه يكرمی عصرك تجربه‌لرينی قويمشدر . بو تجربه‌لردن كوريورزكه حاكميت عاليه اساسلرندن كوچوك بر انحراف ، احتراصلر وزور يتيشن بويوك شخصيتلرك اوكنه قونيلان مانعه‌لر ، بو بدبختلقلری كورن ملتلره مدهش سيلله‌لر آتمشدر . ينه فه‌ره‌رو بزه كوستريبوركه‌اك مترقی وزنده ملتلر يالكز ويالكز داخلی جداللر ايله‌اريوب محو اولمشلردر . حاكميت عاليه پره‌نسيپلری تقرر ايده‌مه‌ديمی ، او مملكت ايچون مستقر حيات احتمالی قالمامشدر وتاريخ اك بويوك تهلكه‌يی قرارسزلقده وموقت تدبيرلرده ، داخلی جدالده بوليور . ينه كوره‌جكسزكه روما ، علم وعرفانی وثروتی ايله بويوكدی ، بونلرك

محاسـیله مدنیت قدیمه‌ده باالطه‌لانمش اولدی . بوتون بونلر بوکون مملکتمزده مضطرب اولدیغمز دردلر دکلمی ؟ بویوك تاریخشـناس بو فلاکتلرك مدنیت قدیمه‌یی ناصل زواله اوغراتدیغنی آجی وهیجانلی بر صورتده بزه اوکره‌ته‌جکدر . فقط عین زمانده بو زوالك سببلرینی‌ده برر برر اورته‌یه قویارق وبو صورتله یورویه‌جکمز یوللره سعادت وموفقیت مژده‌جیسی مشعله‌لر دیکدرك بشریتك منتله قارشـیلایه‌جغی رهبرلك وظیفه‌سی‌ده اوستنه آلمشـدر . . . عصرمزك بو بویوك متفکرینك همان هرلسانه نقل اولنان بو یکی اثرندن (۱۹۲۲ده نشر ایدلمشدر) متجدد تورکیانك محروم قالمسی ممکن اولابیلیرمیدی ؟

بو وظیفه‌یی ، طالعك بکا بخش ایله‌مه‌سی مظهریتنه نائل بولنیور وبوصورتله وطنداشلرمه قارشی یاپمش اولدیغمی ظن ایتدیکم خدمتدن بویوك بر سعادت دوییورم . اکر بو خدمت بر تقدیره لایقسه بو ، بر قاچ آی ایچون برتأخره ونشر ایدیله‌مه‌مك تهلکه‌سنه اوغرایان ترجمه‌مك شـو شکلده میدانه چیقمسنه دلالت ایدن تألیف وترجمه هیئتنك ایکی قیمتلی عضوی ، ضیا کوك آلپ ومصطفی رحمی بك افندیلره عائددر .

آنقره ، ٥ تموز ٣٣٩

ضیا کوهر

مدنیت قدیمه نك زوالی

اثرك صاحبی

غوليه لمو فه ره رو

ترجمه ایدن

ضیا کوهر

آنقره ، ٥ تموز ٣٣٩

(

مدنيت قديمه‌نك زوالى

١

دريه سبيلر

عموميتله مدنيت قديمه‌نك بر قاچ عصرلق احتضاردن صوكره يواش يواش سونديكى ظن ايدلمكده‌در . بو فكر ، هيچ اولمازسه ، غرب حقنده وارد اولونجه قطعياً حقيقته توافق ايتمز . ايمپراطور الكساندر سه‌وه‌ر ، ميلادك (٢٥٣) سنه‌سنده عصيان ايدن قطعاتى طرفندن قتل ايدلديكى آن ، ينه مدنيت قديمه اوروپا ، افريقا و آسياده هر درلو انحطاطدن مصون بر حالده ايدى .

يونان و رومادە « Polytéisme تعددالوهيت » آلهه‌لرى ؛ نه يونانلى ، نه ده لاتين اولوب ، يونانلاشان و روماليلاشان ايالتلرك يرلى معبودلرى ؛ صوك عصرده كيتدكجه انكشاف ايدن بر مسعوديتك دوغورديغى بر احتشامله ، قورولان ويا احيا اولنان معبدلرينك كوشه‌لرنده بوتون ايمپراطورلغك انتظام اجتماعيسنى اداره ايديورلردى. حتى صوك ايكى عصر اثناسنده « تعددالوهيت » ك محصولدار سينه‌سندن يكى بر حرث ، بر روما واوغوست حرثى دوغمشدى كه بو يكى حرث اوچنجى عصرك بدايتنده بيله (ره‌ن) ساحللرندن تا (فرات) قييلرينه قدر ايمپراطورلغك احتشام وحدتنى تمثيل ايديوردى. كثيف و زنكين بر قوزموپوليت خليطه‌سندن ، نه‌له‌نيزم ، رومانيزم و ادريانتاليزمدن چيقمش پارلاق وسطحى بر مدنيت ، قبا بر چينى‌نك اوزرينه چكلمش قيمتلى بر جلا كبى بوتون ايمپراطورلق اراضيسنه يايليوردى.

يونان ولاتين حرثى ويا بوكبى حرثك هيئت مجموعه‌سى ايله برى بر فكر شاهانه‌دن ملهم اوله‌رق رومايى مركز اتخاذ ايدن ، ديكرى طشره اريستوقراسيسى حالنده ايكنجى درجه شهرلرده حكمران اولان ايكى كبار صنفى ايمپراطورلغك بصيرت واعتدال ، احتشام

ودبدبه ایله اداره استعدادینی احضار ایلامشدی. چوق کنیش وبنلکنی غائب ایتمش برخلق کتله‌سنك ذوقنی تطمین ایچون بویوك دورلرك ساده‌لکنی ، صافلغنی غائب ایتمش اولماسنه رغماً صنایع نفیسه ــ هیکلتراشلق ، رسمجیلك ، معماری ــ کیتدکجه انکشاف ایدییوردی. فلسفه وادبیات کندیسنه خاص بویوك بر ممتازیت عرض ایتمه‌مکله برابر کیتدکجه توسع ایدن ارکك وقادیندن مرکب برکتله طرفندن کمال غیرتله اورته ویوکسك صنفلره تدریس ایدلمشدی . هر طرفده ، حتی کوچوك شهرلرده مکتبلرك عددی چوغالیوردی .

او زمان بویوك تقدیرلر ایله قارشیلانان ، پك بویوك غیرتلر ایله تعقیب اولنان واك یوکسك مکافاته لایق عد ایدیلن تحصیل ، علم حقوق ایدی . ایمپراطورلقده نقها قارنجه کبی قایناشیوردی . بویوك بر حقوقشناسی وجوده کتیرن خصلتلر ؛ سرعت انتقال ، اینجه‌لك ، قوهٔ ناطقه ، حس عدالت ، پره‌نسیپلر دائره‌سنده فکر ایجاد ایدی وبوخصلتلر صاحبنه سرایك واردونك اك بویوك مناصبنی احراز حقنی بخش ایدییوردی . عقل وحقانیتك صاف بر اثری اولان بر حقوق ایله دنیایه عدالت بخش ایتمك بونجه حربلرك تأسیس ایله‌مش اولدیغی ایمپراطورلغك بر وظیفه ومأموریت مخصوصه‌سی اولمش ایدی ؛ بر اسکی دنیا دولتنك درعهده ایده‌بیله‌جکی وظیفه و مأموریت مخصوصه آره‌سندن اك اصیل وعلویسی آریستونك ، بر حکومتك غایه‌سنك نه زنکینلك ونه قوت دکل آنجق فضیلت اولدیغی حقنده‌کی بویوك نظریه‌سنی تمامیله تحقق ایتدیره‌بیله‌جکی اصیل ویوکسك بروظیفه . بویوك وکوچوك شهرلر بوتون ایالتلرده کوزل مبانی انشاسنه ، مکتبلر تأسیسنه ، مطنطن مراسم واکلنجه‌لر ترتیبنه ، دورك اك اعتنا تحصیلنی تشجیعه وخلق صنفنك سعادتنی تأمین واحضاره صرف مساعی ایله‌مکده ایدی . زراعت ، صنایع ، تجارت کیتدکجه مسعود بر شکل آلیوردی. ایمپراطورلغك وشهرلرك مالیه‌سی هنوز پك فنا شرائط آلتنده دکلدی واردو الآن حدودلرده دولاشان باربارلری روما اسمنه حرمته مجبور ایده‌جك درجه‌ده قوتلی ایدی .

اللی سنه صوکرا بوتون بونلر کاملاً دکیشدی . یونان ــ روما مدنیتی تعددالوهیت ایله برابر جان چکیشیوردی . آلهه‌لر بوش قالان وچوکمکده اولان معبدلرندن داغلره التجا ایله‌مك اوزره فرار ایدییورلردی . ایمپراطورلغی بو قدر حشمت وعدل ایله اداره ایدن ول عقو منطق اوزرینه استناد ایله‌ین معظم قانون آبده‌لرینی میدانه کتیرن مصفا آریستو قراسی اورته‌دن قالقمش ایدی .

ایمپراطورلق ، ملکی وعسکری مأمورلرینی ، مملکتك الك باربار خلق آراسندن طوپلایان ضعیف وعین زمانده سرت بر استبدادك پنچه‌سنه دوشمشدی . غول وایتالیاده داخل اولمق اوزره بوتون غرب ایالتلری خراب اولمشدی . کویلرده ، کوچوك شهرلرده آدام قالمامشدی ؛ انسان وثروتدن کری قالانلرده برقاچ مرکزه بریکیوردی ؛ قیمتلی معدنلر غائب اولیوردی ؛ زراعت ، صنایع وتجارت اورته‌دن قالقیور ، صنعت وفن تهلکه‌لره معروض بولنیوردی . ایکی اولکی عصر ، پك مختلف دینلر وحرثلر اوزرنده سیاسی بر وحدت تحققنه صرف مساعی ایله‌مکده ایکن، باشلامقده اولان یکی دور ایمپراطورلغك انقسامی آره‌سنده بویوك بر وحدت دینیه وجوده کتیرییوردی . عناصر مادیه‌سی آنارشی ، آدامسزلق واقتصادی خراب ایله دوچار انحلال اولان یونان ـ لاتین مدنیتنك حیات فکریه‌سی‌ده ، تعدد الوهیت یرینه وحدت الوهیت قویان ، افکار سیاسیه وعسکریه خرابیلری اوزرینه صرف معنویاتك تکاملی اندیشه‌سی ایله جهان شمول بر جمعیت دینیه تأسیسنه چالیشان خرستیانلق ایله انحلاله اوغرایوردی ؛ خلاصه اورته‌ده اسکی مدنیتدن آرتق کنیش بر خرابه‌دن باشقه بر شیئ یوقدی .

هیچ برانسان قوتی صوك چوکوتی‌یه مانع اولامازدی . بویله برتبدل ناصل ایضاح اولنه‌بیلیر ؟ بواللی سنه ایچنده نه‌لر اولمش ایدی ؟

مدنیت بشریه‌نك بوبویوك بحرانی آکلامق ایچون ، کوزلرمزی ایمپراطورلغك بدایتلرینه چویرمك وکوچوك لاتین جمهوریتی‌سینه‌سنده تکون ایدن ایمپراطورلق حاکمیت ونفوذینك ماهیتنی تدقیق ایله‌مك لازمدر .

تاریخجیلر، دور حاضرك ایلك ایکی عصرنده‌کی روما ایمپراطورینی ، اون یدنجی واون سکزنجی عصرلرده اوروپایی اداره‌ایدن خاندان نمونه‌سی‌ایله افاده ایدیلن برحکمدار مطلق اوله‌رق اله آلمقده اصرار ایدیورلر . فقط حقیقتده روما ایمپراطوری ، کرك حکم ونفوذینك قید حیات شرطیله دوامی وکرك بوحکم ونفوذینك تام‌معناسیله مطلق‌اولماسی جهتلرندن داها زیاده صوك عصر حکمدارلرینه بکزه‌مکده ایدی . او ، برقوهٔ مطلقه‌ایله عرض ایله‌دیکی تفاوتی عصر حاضر حکومتی شکل وپره‌نسیپلرینه آلیشمش اولان‌ذهنلرك درحال مشاهده ایده‌میه‌جکی ، درجه‌ده بویوك ایدی . مع مافیه روما ایمپراطورلغی اسکی

ویا یکی ، حقیقی مطاقیت اداره ایله مشابهت عرض ایتمز . چونکه ، (سەپتیم سەوەر) ە قدر تشکیلاتنده اساس اولەرق خاندان ویا وراثت اصولنی هیچ برزمان طانیمامشدر .

ایمپراطور قوت وحاکمیتنی ، جمهوریت رؤساسی کبی ، آنجق بر انتخاب سایەسنده اکتساب ایدر . اقربالق ویا نسب حاکمیت ایچون هیچ بروقت مشروع برعنوان عد ایدلمەمشدر . کرچه برچوق دفعەلر ، برعائلەنك ادارۀ حکومتی برچوق بطنلر محافظه ایلەدیکی واقعدر ، فقط بوداٸما اسباب حقوقیەدن دکل ، ایجابات فعلیەدن تولد ایلەمشدر . بوفرق بزده (سەپتیمسەوەر) ە قدر ایمپراطورلغك برجمهوریت اسمی ویریلەمەمکله برابر برحکومت مطلقەده اولمادیغی ملاحظەسنی حصوله کتیرەمکه کافیدر . ایمپراطورلق ایکی پرەنسیب آرەسنده متوسط بر اصول ادارەیه تابع ایدی . وبو قرارسز شکل ایمپراطوراق ایچون تاریخجیلرك چوق اهمال ایلەدکلری برسبب ضعف اولمش ، فقط یونان ـ لاتین مدنیتی مقدراتی اوزرنده الك بویوك برتأثیر اجرا ایلەمشدر .

وراثه دکل ، انتخابه مستند اولان بوتون سیاسی اصوللرده اصل بویوك مسٸله ، انتخاب پرەنسیپنك موقع تطبیقه قوندیغی اثناده برحیله ویا جبر ایله اخلالنی منع ایدەجك براصول انتخاب بولونمسندەدر .

بوراده تدقیق اوزون سورەجك برچوق سببلردن ، فقط باشلیجه ایمپراطورك قدرت وحاکمیتندەکی قرارسز شکللردن نشأت ایدن اسبابدن دولایی روما ، ایمپراطور انتخابی اثناسنده هردرلو ترددلری دائرۀ امکان خارجنده براقەجق وحیله وجبر تشبثلرینی برطرف ایدەجك برطرزده ایمپراطور انتخابی اصوللرینی تثبیت ایدەجك برمرتبەیه واصل اولامامشدر . قاعدۀ اساسیه موجبنجه ایمپراطورك روما اهالیسی طرفندن عقد ایدیلن اجتماعده انتخابی مجبوریتی واردی . یاواویله بر حقیقتدرکه ایمپراطوره قوت حکومت بر lex de imperio ایله تودیع ایدلمشدی . وبواصولك هیچ اولمازسه (وەسپاسیەن) ە قدر جاری وخلق طرفندن قطعی صورتده مظهر تصویب اولدیغنی تأمین ایدەبیلیرز . ینه شوراسنی‌دەبیلیورزکه ایمپراطورلق زماننده بوخلق اجتماعلری بر مشروطیت حیلەسی حالنه انقلاب ایلەمشدی . اوزمان خلق lex imperio حقنده رأی ویرمکله ، سناتونك ایمپراطورەقوۀحکومتی تودیع ایلەدیکی (Senatus — Consulte)ك متننی تصدیقدن باشقه برشئ یاپمایوردی . وبوصورتله کندیسنه ادارۀ مشروطەیی تودیع ایتمکله ایمپراطورك فعلاً قدرت ونفوذینك مشروعیتنی تصدیق ایدن هیئت (سناتو) اولیوردی . بناءً علیه سناتو ایمپراطوری‌ده انتخاب ایدر .

وکنديسنه حاکميت مشروعه‌یی توديع ايده‌بيليردی. فقط سياسی ومشروطی مختلف اسبابدن دولايی (سناتو) بوحق ، هرزمان ولزومی اولان بوتون حريتی ايله استعمال طلبنده‌بيله بولونمادی : اووجهله‌که بعضاً ايسته‌ديکی رئيسی انتخاب وايمپراطورلغه قبول ايتديردی . فقط ديکر طرفدن بعض اجتماعی قوتلر طرفندن انتخاب اولنان بر ايمپراطوری تصديق ايتمکله اکتفا ايله‌ديکی‌ده واقع اولدی . مثلا Nerva سناتو طرفندن انتخاب اولوندی، فقط Tibère شان وشهرت صاحبی مجلسك نه‌ترجيحی ونه‌ده نقطهٔ نظری ايله علاقه‌دار اولمايان بروضعيت سياسيه و عسکريه ايله سناتوبه قبول ايتديريلدی ؛ Claude و Neron دن هرايکيسی‌ده پره‌توريه‌نلر طرفندن قبول ايتديريلدی ؛ وه‌سپاسيه‌ن‌ده ظفر وعسکرلر ايله. (نه‌روا) دن (مارق‌اوره‌ل) ه قدر ايمپراطورلغك پارلاق دورنده مختلف براصول قبول ايديلدی: ايمپراطور سناتودن وسناتوايله بالائتلاف کنديسنی استخلاف ايده‌جك خصلتلری جامع اولديغنی کسديرديکی آدامی انتخاب ايديور ، کنديسنه اولادلق ايدينيور ، برمعاون وياردمجی اوله‌رق امور حکومته اشتراك ايتديرييوردی.

ايمپراطور اولديکی زمان ، سناتو ايمپراطورلق امورينی بو اولادلغه توديع ايله‌مکله اولجه رضا کوسترديکی بر انتخابی تصديقدن باشقه برشیٔ ياپمش اولمايوردی . خلاصه : ايمپراطورلقده ايمپراطوری انتخاب ايده‌بيله‌جك و ايده‌بيلن بر هيئت موجوددی . فقط بوهيئت ، سناتو ، هرزمان ايچون صلاحيتنی تام صورتده تطبيق ايده‌جك نفوذ وقوته مالك اولمادی واکثريا انتخاب ايده‌جك يرده، ديکرلری طرفندن انتخاب اولنان ايمپراطوری تصديقه مجبور اولدی . فقط شو حق دائما کنديسنده موجوددی : هيچ برايمپراطورك حاکميتی Lex de imperia واسطه‌سيله سناتويه‌توديع ايدلمزدن اول مشروعيت کسب ايتمه‌دی. ايمپراطورلق دورنده‌کی روما سناتوسی ، اساس اعتباريله انتخاب ايتمك مجبوريتنده بولنان، فقط حقيقتده اکثريا ، سرای وياخودده پارلمنتويه يبانجی اولان قوتلی جمعيتلر طرفندن انتخاب اولنان حکومتلری تصويب ايتمك صورتيله بونلره بروضع مشروع ويرن عصر حاضر دولتلرينك برچوقلرينك پارلمنتولريله مقايسه ايديله‌بيلير .

بوسببدن دولايی عصر حاضر تاريخجيلری برمعتاد ايمپراطورلق دورينك سناتوسی ايچون برنفرت بسله‌مکده وبونی جمهوريتدن ايمپراطورلغه ميراث اوله‌رق براقيلمش برمومياء محترم اولمقله برابر يکی مشروطيت ايچون فائده‌سز برشیٔ ويا مانعه عد ايله‌مکده‌درلر. اون طقوزنجی عصر اوقدر چوق اختلال ياپمش وحاکميتی توت ايله قاريشديرمغه اوقدر چوق

آلیشدشدرکه ایمپراطورك حق حاکمیتنه بر صفت مشروعیت دامغاسی اورمق وظیفه‌سیله مکلف اولان بویله برمؤسسه‌یی تصویب ایده‌مه‌مکده معذوردر . فقط اختلالات بردنبره استه‌یلرك ایچندن اویاندیغی وغرب مدنیتی حدودلرینه ایلرله‌دیکی بوزمانده ایمپراطورلغك مسعود آنلرینك برنجی عصرده ناصل تدریجاً اساس اولمقدن زیاده شکلی برصورتده تدویر ایدیلدیکی ایچون ، عصر حاضر مورخلرندن بر چوقلرینه فائده‌سز کورونن برمؤسسه‌یه بورجلی اولدیغنی آکلامغه چالیشمق فائده‌لی وعاقلانه اولاجقدر .

— ۲ —

تاریخجیلرك اکثریسنك (مومسه‌ن)ی تعقیباً ، سه‌زارك مزاری اوزرنده بر کفارت قربانی اولان سناتونك حیاتنه خاتمه چکمکده اصرار ایتملرینه رغماً شوراسی‌ده قطعیاً شبهه کوتوره‌مزکه سناتو، سه‌زارك سونمه‌سندن‌صوکره یاشامقده دوام‌ایتمك وایمپراطورلغی اداره ایله‌مکله قالمیوب ، برنجی عصرك ، ایکنجی نصفنده ، آشیدن صوکره میوه وبرن اختیار بر آغاج حالنی اکتساب ایله‌مشدر . فی‌الحقیقه بودورده سناتو یکیدن میدانه چیقمش ، یکیدن نفوذ واقتدارینی الده ایله‌مش وایمپراطورلغی جمهوریتك الك کوزل دورلریله مقایسه ایتدیره‌بیله‌جك برعزم وبصیرت‌ایله اداره ایتمشدر. بواختیار کوکده‌ده‌کی تحولی حصوله کتیرن اسرارانکیز آشی نه‌ایدی؟ شیمدی بونی قیصه‌جه ایضاحه کیریشه‌لم:

سعادت و صلح دوری اولان ایمپراطورلغك برنجی عصرنده شمالی ایتالیا ، غول ، اسپانیا ، شمالی آفریقانك پك چوق یرلی عائله‌لری زنکینلشمشلر وهرطرفده یکی ومحلی اربستوقراسیلر تشکیل ایله‌مشلردی .

پك‌طبیعی اولدیغی اوزره زنکینلك بوعائله‌لره پارلامق وحاکم اولمق آرزوسنی ویردی. بناءً علیه بوزنکین عائله‌لر ، کندیلرینی احاطه ایدن بویله برصلح دورنده ، اینجه‌لمك ، خلقك تقدیرینی جلب‌ایتمك وفقیر واورته ثروتلی اهالی اوزرنده فکری ومعنوی برتفوقله متصف حقیقی براریستوقراط اولمق ایچون تقلید ایدیله‌جك برموده‌ل آرادیلر .

بوموده‌لی هنوز کوللری صیجاق اولان ملی عنعنه‌لرده ، استقلال دورلرنده آرایان برقاچ نادر عائله مستثنا اولمق اوزره ؛ اکثریسی تقلید ایدیله‌جك شیئی رومادە وروما اصالتنده بولدیلر وموده‌لی ژول قلودییه‌نلرك تفرقه وشقاقه دوشمش ، مسرف، دبدبه‌لی،

آز فعال ، اطاعتسز وعین زمانده ضعیف اولان اصالتندن، سیسه‌رون، ساللوست هوراس، ویرژیل ، تیت ـ لیوك بوقدر شعشعه‌لی رنکلر ایله تزیین ایده‌رك چیزدكلری اسكی روما آریستوقراسیسنك محتشم تصویرلرندن آلدیلر . چونکه بویوك لاتین ادبیاتی ایشسز وکوچسز زنکین سه‌نیورلر ایچون برا كلنجه دكل،روما قدرتنك الك اصیل برواسطه‌سی، مغلوبلره بخش اولنان اوموشوش مساوات آره‌سنده فیشقیره‌رق بطندن‌بطنه غرب وآفریقا ولایتلرنده تشکل ایدن یكی منور زمره‌سنه ، روما آریستوقراسیسنك اعتقاد ایتدیكی معنوی وسیاسی نظریه‌لری ، ادبیات مراقنی وعین زمانده لاتین لسانه وتوفق نشروتعمیم ایدن ظریف برنقل واسطه‌سی اولدی .

لاتین مربیلوك رهبرلكی ایله یتیشن یكی نسللر بویوك مؤلفلری یالکز شكلك دكل، عین‌زمانده فکر وحسك‌ده صاحبلری كبی مطالعه ایتدیلر . بونسل كوزلری اوكنده‌اسكی روما اصالتنك موده‌لی اوله‌رق بویودیلر وروما اصالتی حقیقتده اولدیغی كبی دكل ، (تیت ـ لیو)ك لایموت تاریخنك بویوك دائره‌سی ایچنده شعشعه‌دار قلمنك هردرلو فنالقلردن ، هردرلو ضعفلردن تصفیه ایده‌رك تصویر ایله‌دیكی شكل ایله طانیدیلر. صنعت ایله برمفکوره شكلنه كیرن فضیلتلرینك، ساده‌لكلرینك، وظائف وطنیه‌لرینه مربوطیتلرینك، حربده‌كی جسارتلرینك ، اجتماعی ودینی عنعناته صداقتلرینك مجلوبی اولدیلر .

برآدامك بوآریستوقراسی‌یه واونی تمثیل ایدن سناتویه دخولدن بویوك براحتراصی اولامایه‌جغنه قناعت كتیردیلر . بونکله برابر (نه‌رون)ه قدر اسكی روما انحصار فکریسی پك قوتلیدی .

ایالتلرك بویوك عائله‌لرندن پك آزی سناتونك قاپولرندن آشابیلدیلر . سناتو همان‌همان كاملاً مركزی ایتالیانك یرلی عائله‌لرندن تركب ایتدی . بوطرز تركیب بوقدر واسع وعین زمانده اسكی ویكی برچوق فنالقلرك کچیرمكده اولدیغی ایمپراطورلق ایچون پك‌صیق برآریستوقراسی ایدی .

برعصرلق صلح بوعائله‌لر آره‌سنده‌كی رقابت ، كین وشقاق سیله‌مه‌مشدی ؛ بالعکس بوبرعصرلق صلح زماننده اسكی روما اصالتنك بارز برطبیعتی اولان‌فکر انحصار وغرور دها زیاده هیجانلی برشكل آلمشدی . بواسكی فنالقلره یكیلری‌ده انضمام ایتدی .

اوغوست زماننده‌ن نه‌رونه قدر ایمپراطورلغی قارمه قاریشیق ایدن جدی اغتشاشلرك باشلیجه سببی اولان بوچوق محدود وچوق اسكی آریستوقراسی ، اكثر ولایتلرده ،

يکی بريوکسك صنف تشکل ايتمه‌يوب‌ده اسکی کوکده‌يه اوريلان آشی ايله سناتويه يکی برقوت ويرمه‌مش اولسه‌يدی احتمال که محو اولوب کيده‌جکدی. تام مناسب زمانده بونازك عمليه‌يی اجرا ايدن وه‌سپاسيه‌ن اولدی. نه‌رونك وفاتيله باشلايوب دوام ايدن مدهش داخلی حربك بوتون سببلری قديم اصالتك کوکلشمش خودکاملغنده وفکر انحصارنده ايدی. تهلکه پك مدهشدی؛ عقل سليمه مالك هرشخص آکلادی که ايمپراطوری انتخاب وکنديسنه ياردیم ايده‌جك اولان هيئات سياسيه‌نك تجديدوتقويه‌سی لازمدر. (وه‌سپاسيه‌ن) برقاچ سنه اول غير ممکن اولان بويوك اصلاحاتی، چوق مشکلاته اوغرامقسزين اجرا ايده‌بيلدی. زمان قديم تاريخجيلری بزه نقل ايدييورلرکه، وه‌سپاسيه‌ن بالذات کنديسی تفتيش صلاحيتنی درعهده ايده‌رك الکمهم ولايتلردن بيك عائله انتخاب وسناتو وسواری صنف مخصوصنه قيد ايده‌رك رومايه جلب ايله‌مش وبو صورتله روما ايمپراطورلغی آريستوقراسيسنی يکيدن تا تملندن تأسيس ايتمشدر. بواصلاحاتدن دولايی وه‌سپاسيه‌ن، اوغوستدن صوکره ايمپراطورلغك، ايکنجی بانيسی عدينه سزادر؛ چونکه بوصورتله اسکی آريستوقراسی‌يه نسبتله دها دکمل يکی برآريستوقراسی تشکيلنه موفق اولمشدر. طشره‌دن کلن بوکبار صنفی، دهامقتصد، دهاساده، دهازياده بنلکنه‌حاکم، دهافعال، دهاجدی وبالخاصه برنجی ايمپراطورلق زمانده‌کی داخلی حربلرك، موفقيتلرك، زنکينلك وصلحك بوزديغی ايتاليانك اسکی آريستوقراسيسنك غائب ايتديکی بويوك روما عنعناتنه دها صادقدی.

تاريخك اسرارانکيزارادات کيفيه‌سنك شايان حيرت وتعه‌لرندن بری اوله‌رق رومانك مغلوب ايتديکی غولوالرك، اسپانيوللرك، افريقاليلرك احفادی ايمپراطورلغی استيلا ايدن مرکزی ايتاليا عائله‌لری انسالندن دها زياده رومالی اولمشلردی. ايتاليا‌ده جان چکيشن روما فکری، ايالتلرده يکيدن جانلانيوردی.

تاسيت، اختيارپلين وکنج‌پلين ادبياتده؛ تراژان وآدريه‌ن سياستده ولايتلرك تشکيل ايله‌ديکی بويکی آريستوقراسی‌يی تمثيل ايدييورلردی که بوآريستوقراسی، ايمپراطورلق حکومتی داخلنده، جمهوريتك سياسی واخلاقی پره‌نسيپلرينی صميميت وعزم ايله تطبيق ايله‌مش وبوپرنسيپلری جهانك وضعيت جديده‌سی ويونان قديم فلسفه وصنعتی ايله تأليف ايده‌رك روماويونان مدنيتلرينی‌مزج ايتمش‌وايمپراطورلغك‌حقيقی مدنيتنی‌ميدانه کتيرمشدر. بوآريستوقراسينك اجرای حکومت ايتديکی عصرمدتجه دنيا بويوك برسکونت وسعادته

مظهر اولمشدر . چونکه سناتو وعین زمانده ایمپراطورك قدرت ونفوذینه اوقدر ایی رعایت ایدلمشدرکه بوایکی قوت آره سنده، ایکی ایلك عصرده کی ایمپراطورلغی هرحالده، برحکومت مطلقه شکلنده کوسترمك ایسته ین تاریخجیلرك تصور ایله دیکی مصادمه لرك ، رقابتلرك هیچ بری وقوع بولمامشدر . اولجه ده سویلدیکمز اوزره ایمپراطور سناتو ایله بالائتلاف کندیسنی استخلاف ایده جك اولان ذاتی انتخاب ایدیوردی ؛ دولت ، سناتو وایمپراطور طرفندن اداره اولنان حقیقی برجمهوریت ایدی . ایمپراطور سناتونك حقوقنه رعایت ، سناتوده، کندی اعضاسندن الك قوتلیسی، الك شهرتلیسی اولمق اعتباریله ایمپراطورك نفوذینه حرمت ایدییوردی . ایمپراطورلرك انتخابی وانتخابدن صوکره مشروع برموقع آلمسی ایچون لازم کلن شرائط حقنده هیچ برزمان، هیچ برتردد حاصل اولمادی. بوصورتله ایمپراطورلقده مشروطیت فقدانی کبی بویوك برنقصان، موقت برزمان ایچون، برطرف ایدیلدی وتراژان، آدریه ن ، آنتونن ومارق اوره لك حاکمیت ونفوذی ، تیبه ر ، قلود ونه رونه قارشی ، اصالتلك کیزلی وغیرقابل امحا مخالفتی بولونمقسزین ، هرکس طرفندن قبول ایدیلدی . حتی ، حکومت پك قوتلی غروپلرك النده بولندیغی اثناده بیله شدید اختلافلره معروض قالان روما ، آرتق بوضعفدن قورتوله رق بوعصر ظرفنده واسع ایمپراطورلق داخلنده بویوك بویوك صلح وحرب اثرلری میدانه کتیرمکه موفق اولدی .

— ٣ —

فقط بر مدنیتك پره نسیپلری و اونی تطبیقه مأمور اولان صنفلر زمان ایله یپرانیرلر. نه قدر ایی حاضرلانمش ونه قدر قوتلی اولسه لرده ، بوقدرایالتلرك تشکیل ایله مش اولدیغی زمرهٔ متفکرین ده بوعمومی عاقبتدن قورتولمادی. یواش یواش ، قسماً هرآریستوقراسی ده اولدیغی کبی داخلی ضعف ، قسماده خارجدن اوزرینه دوغری حرکت ایدن جهانشمول فلسفه لر ودینلرك احداث ایله دیکی کوچوك مقیاسلرده کی انحلاللر ایله داغیلدی. روماجیلق ملی وآریستوقراتیك بر نظریه وبناءً علیه کندیسندن اولمایان شیلردن تجردده ایدی ؛ جهانك متباقی اقسامندن آیرلمق ایچون ایچنده بر خلق و حکومتك طوپلاندیغی بر نوع جهازدی وبناءً علیه ، آرالرنده کی فرق هرنه اولورسه اولسون، هرکس وهرملتی معنوی بر مساوات پره نسیپی ایچریسنده طوپلایان ستوئیسزم وخرستیانلق کبی عمومی دین وفلسفه

ايله حال تضادده بولنيوردی . داخلی ضعف وعمومی اديان وفلسفه‌ايله ذاتاً قدرتی غائب ايتمش اولان بو آريستوقراسی ، الك نهايت كنديسنی امحا ايدن سياسی بر بحرانك پنجه‌سنه دوشدی . بو بحران سياسی كمال دقتله تدقيق ومطالعه ايديله‌جك بر ماهيتده‌در . چونكه مدنيت قديمه‌نك زوالی بو بحران ايله باشلار. مارق‌اورەل يالكز ايمپراطور اولمقله‌معروف دكلدر . اونك افكار مخصوصه‌سی ، علم وحكمت بشرك الك كوزەل آبداتندن‌بريسيدر . واون سكز عصردنبری جهان بونلری‌اوقومقده وتقديرخوانی اولمقده‌در. فقط شونی‌ده تسليم ايتمك ايجاب ايدركه بومشهور ايمپراطورك شخصنده دنيايی اداره ايچون طوپلانمش اولان فلسفه ، دها آز فيلسوف‌اولان ايمپراطورلرك اوقدرايی‌حل ايله‌دكاری، استخلاف مسئله‌سنده غريب برصورتله تجلی ايتدی. سلفلرينك ياپديغی كبی ، سناتونك اتحادآرا ايله ايمپراطورلق مقامنه اليق اوله‌رق‌اعلان ايله‌ديكی« قلود پومپه‌ئی‌يانوس» ی انتخاب‌خصوصنده سناتو اعضالری‌ايله ائتلاف ايده‌جك يرده‌مارق اورەل١٧٧ ده ، كنديسنه(تريبونيسيه‌ن ـ اسكی روماجا كملكی) قدرتی اضافه‌ايله اون‌بش ياشنده‌كی اوغلی(قومود)ی كنديلكندن ايمپراطورلغك شريكی ياپدی . بويله ستوئيزم مسلكنه سالك بر فيلسوفك ناصل اولوبده ايمپراطورلغی اداره ايدن آريستوقراسی جمهوريتنه ، خاندان اصولنی‌ادخاله تشبث ايله‌مش اولمسی ، اسكی كتابلرك بزه آ كلاتامادقلری بر سردر . فقط بو خطانك نتيجه‌سی پك مدهش اولدی . مارق اورەل، ١٨٠ سنه‌سنده أولديكی‌زمان (قومود) هنوز اون‌سكز ياشنده ايدی . بناءً عليه نه كنديسنه توجه ايدن آغير وظيفه‌يی ايفا ايده‌جك بر سنی ، نه‌ده لازم كلن حاضرلغی واردی . قسماً قومودك‌سناتويه انتخاب ايتديرلمسنده‌كی طرزدن، قسماً‌ده يكی ايمپراطورلغك اقتدارسزلغندن‌دولايی سناتوايله ايمپراطورلق رئيسی آره‌سنده اويله مدهش براختلاف ظهور ايتدی‌كه روما (دوميسيه‌ن) زماندنبری بويله برشی كورمه‌مشدی . (دوميسيه‌ن) دورنده اولديغی كبی دولتك بوايكی عالی قوتی آره‌سنده‌كی مجادله ، بر سوء قصد ايله نهايت بولدی . دوميسيه‌نك وفاتندن صوكره سناتو حادثاتك اوكنه كچمكه موفق اوله‌رق ايمپراطورلغه كندی نامزدی اولان (نه‌روا) يی كتيرديكی حالده بوسفر ، (قومود) ك قتلندن صوكره وضعيته حاكم اولاماديغی كبی حاكميت عاليهٔ دولتی برشكل مشروعه ارجاعه موفق اولامادی .

خلف مسئله‌سی پك شديد بر حرب داخلی‌يه‌سببيت ويره‌رك سناتونك‌خرابه‌يه انقلاب ايدن حاكميتی اوزرينه (سپه‌تيم سه‌ور) ك مطلقيت ادارهٔ عسكريه‌سنك تأسيسی ايه

نتیجه‌سندی . (سپه‌تیم سه‌ور) ، پك زنكین ، پك منور له‌پتی عائله‌سنه منسوبدی . فقط بو عائله اصالتی یکی احراز ایله‌مشدی . چونکه سپه‌تیم سه‌وه‌ر بو عائله‌نك سناتویه کیرن ایالت اعضاسی ایدی . لاتین و یونان ادبیاتنده عین حرارت ایله یتیشمش ، فقط عین زمانده کونش مذهبنك اك معروف رؤسای روحانیه‌سنی یتیشدیرن ، سوریه‌نك اك زنكین عائله‌لرندن بریسنك نسلندن (ژولیا دومنا) ایله اولنمشدی . صوکره‌دن اصالت صنفنه کیرن بر آفریقالی اولان و شرق آسیاسنك تأثیرینه قوتله معروض بولونماقدن خالی قالمایه‌رق یونانلاشان و رومالیلاشان سپه‌تیم سه‌وه‌ر ، برعصر اول بویوك تراژانك یاپدیغی کبی ، حرب داخلیده کندیسی ، علیهنده اظهار رأی ایتدکدن صوکره سناتونك حاکمیتنه حرمت ایده‌جك بر آدام دکلدی . سناتو بزم ایچون غیرمعلوم اسبابدن دولایی مالك اولدیغی بوتون صلاحیتی دشمنلرینه تودیع ایله‌مشدی ؛ آفریقالی ، ظفر لهنده نتیجه‌لنجه ، سناتودن انتقام آلدی و ده سیاسیه‌نك یاپدیغی ییقدی . لژیونلرینك صداقتندن آلدیغی قوتله اعداملر و مصادره‌لر واسطه‌سیله تاریخی اصالتی ممکن اولدیغی قدر ضعفه و فقره اوغراتدی . شوالیه‌لرینك لهنه ، امتیازلرینی و نفوذینی تنقیص ایتمك صورتیله بو اسکی اصالتی تحقیر ایتدی . و شوالیه‌لرینه او زمانه قدر یالکز سناتو اعضالرینه مخصوص اولان بر چوق وظیفه‌لر تحمیل ایتدی . کندیسنه صادق اولان شوالیه‌لر آره‌سندن بکندیکنی سچملك اوزره اصیل بر مأمور تشکیلنه قالقدی ، یکی برطاقم عنوانلر بخش ایتدی : Vir egregius = ویره‌غره‌جیوس ؛ Vir perfectus = ویر پرفه‌قتوس ؛ Vir clar ssimus . سربست صورتده مطلقیت اداره‌یه قیام ، خاندان اصولنی تقویه ایتدی . ایمپراطورلغی ایکی اوغلی آره‌سنده تقسیم ایتمك صورتیله برعائله مالکانه‌سی کبی قوللاندی . اردوبی سناتویه فائق برقوه سیاسیه حالنه قویدی . خلاصه سپه‌تیم سه‌وه‌ر ، حقیقی ایالت حکمدار مطلق یاخود همان همان ایمپراطورلغك برنجی حکمدار مطلقی اولدی و رسماً کندیسنه (دومنیوس) عنوانی ویردیردی و سراینده اجرای عدالت ایلیه‌رك سناتونك نفوذینی قطعی برمذلته دها دوشوردی که سناتو بوندن صوکره آرتق قالقامادی ، ایمپراطورلقده بر چوق تاریخچیلرك سه‌زاره عطف ایله‌دکلری حقیقی برانقلاب وجوده کتیردی .

اولاً ایمپراطورلق شکل و طبیعتنی دکیشدیرن بویله درین بر انقلابدن شکایتچی کوروتمیور کبی داورانیوردی . سناتونك بو سقوطی حتی بدایتده ، دکل رسمی مقاملری اشغال ایدن نیکبینلر ، حتی بیطرف سیرجیلر طرفندن بیله خیرخواهانه بر ایش کبی

قارشیلاندی . صوك آنتونندلر وبالخاصه مارق اورهل حکومتی عادل ، بصیرتکار وفقط پك ضعیف ، یواش ، آز فعال ، اختیارلامقده اولان آریستوقراط حکومتلرینك اکثریا بولندیغی شکلده ایدی . سپه‌تیم سه‌وه‌ر حکومتی ، ماهر ، ثابت قرارلی ، متجاسر ، متشبث ، خلاصه بختیار ، ذکی وحقیق بر دولت آدامی خصلتلریله مجهز بر دیکتاتور حکومتی ایدی . فقط کندیسی طرفندن یاپیلان شو انقلابك سینه‌سنده طاشیدیغی تهلکه سپه‌تیم سه‌وه‌ر اولوبده بالذات اوقدر ماهرانه اداره ایله‌دیکی آلتك دها ضعیف اللره کچدیکی وقت کورولدی . حکومتی صانکه کندیسنه‌عائد برشی‌ایمش کبی اوغلنه (قاراقاللا) و (غه‌تا) یه براقدی . بوایکی وارث اویوشامادیلر . (قاراقاللا) برادرینی قتل ایتدیردی . وایمپراطورلغك یکانه صاحبی قالنجه ، آز زمان صوکره بوسفر خفی عسکری سوء قصد صیره‌سی کندی باشنه‌کلدی . وفاتندن صوکره عسکرلر حاکملردن برینی ، (مارقاوپریوس ماقره‌ن) ی ایمپراطور اعلان ایله‌دیلرکه‌بوذات سناتو اعضاسندن بیله دکل ، ساده‌جه بر شوالیه ایدی . ایلك دفعه اوله‌رق عسکرلر،سناتو خارجندن برایمپراطور کتیرییورلردی . موسه‌ن عکسنی تأمین ایدرکبی کوروئمش اولماسنه رغماً عسکرلرك بوحرکتی ، سناتونك توجهنه مظهر اولمادیغندن طولایی هیچ برقیمت مشروعه‌یی حائز دکلدی . بو حرکتله دوامسز وقرارسز بر حاکمیت ویرلمش اولیوردی : اکر انتخاب ایدلمش اولان ایمپراطور چوق قوتلی وشخصی نفوذ عظیم صاحبی برآدام اولماسه‌یدی ، بر قسم عسکر طرفندن ویرلمش اولان بوحاکمیت ، دیکر بر غروپك‌اعتراضنه اوغرایه‌بیلیردی . فی‌الحقیقه ماقره‌ن سناتونك تصدیق‌وسیله‌لرینه مراجعت‌ایتدی . فقط‌حاکمیتی مشروع بروضعیته‌صوقدیرمق ایچون مذاکراتده بولنیور ومانوره‌لر یاپارکن،سپه‌تیم سه‌وه‌ر عائله‌سی طرفندن کوروکله‌نن دیکر برعسکری عصیان کندیسنی دویرییور وسپه‌تیم سه‌وه‌رك یکنی (هیلوغابال) ی ایمپراطور اعلان ایدییوردی . هنوز اون درت یاشنده‌کی (هلیوغابال) ، عسکرلرك‌متبدل توجهندن باشقه برقوته مالك اولمادیغی ایچون اوزون مدت موقعنده قالامادی . درت‌سنه طرفنده ، حتی کندیسنی کتیرنلر، ایمپراطوری ده‌ویردیلر . اورته‌ده ایمپراطور اوله‌رق ، برآز زمان‌اول عائله‌سی‌وعسکرلرك سابق‌ایمپراطوره‌شمدیلك کوستردکلری عموجه‌زاده‌سی آلکساندر سه‌وه‌ردن باشقه کیمسه یوقدی . فقط بوعسکری اختلاللر وبونلرك‌نتیجه‌سی اوله‌رق ایمپراطورك حاکمیتنده‌کی قرارسزلق سپه‌تیم عائله‌سنده باشلامق اوزره ادارهٔ حکومتده بولنان صنفی اوقدر قورقوتمشدی‌که هپسی قوتلی وشایان حرمت بر حکومت

تأسيسى ايچون مشروعيتى غيرقابل اعتراض اولان ويالكز لژيونلرك درشتانه حركتلرينه معروض قالان سناتويه توجه ايتديلر .

بونك اوزرينه آلكساندر سهوهر ؛ تراژان ، آنتونن ، مارق اورهل سياستنى اله آلدى وحتى بونى افراطه بيله واردير‌دى . يكى ايمپراطور (دومنيوس) عنوانى رد ، مراسمى الغا ايله‌دى . سناتو اعضالرينه مساوات اوزره معامله ايتدى ، ولايات‌واليلرى‌ده داخل اولمق اوزره بللى باشلى مأمورينك انتخابى سناتويه ترك ايتدى . سناتو اعضالريله (قونسيليوم پره‌نسيپس) ى تشكيل ايده‌رك اعضالرك واليلره معاونت ايتملرينى آرزو ايتدى . حاكملرك صلاحيتلرينى تحديد دكل ، بالعكس بونلرك انتخابى خلقه براقدى . سيللا ، اوغوست ، وه‌سپاسيه‌ن كبى بركره دها عسكرى عصيانلرك توليد ايتديكى اولچوسز قوتلرك قارشيسنه انتظاملك محافظى ، مساواتك مقياسى اولان سناتويى قويدى . نقط بوصوكنجى برحركت اولدى . لژيونلر آرتق يالكز ايمپراطورلغك برنجى عصرنده اولديغى كبى ، عنعناته توفيقاً سناتويى ملتلرينك بابالرى كبى تقديس‌ايدن ايتاليانلر آراسندن طوپلانمايوردى . لژيونلر ، ايمپراطورلغه داخل باربار مملكتلرك يرلى اهاليسى ايله دولو ايدى . سناتو ، مبهم ، اوزاق بر حاكميت اولديغى ايچون كنديسنه يالكز قوتندن‌دولايى حرمت كوستريليوردى . بوندن باشقه « سه‌وه‌ريه‌ن » دييه توصيف اولنه‌بيلن فكر ، ايمپراطورلق حاكميتنك يكانه متكاسى اولمق احتراصى ، بو لژيونلره اوقدر چوق نفوذ ايتمش ايدى‌كه سناتونك اوكنده اوزون مدت اكيلملرى امكانى موجود اولمازدى . بوندن باشقه احوال وشرائطده عصيان فكرلرينه‌ياردم ايتدى . غرب تاريخنك بومشكل آننده ، شرقده‌بويوك براختلال‌باشلامشدى . پارتلرك ، صوك قرالى دوريلمش‌وساسانيلرك ملى خاندانلرى تخته چكمش ايدى‌كه بونلر ، پارت ايمپراطورلغنك ايرانده تسهيل ايله‌ديكى يونان حرثنى اورته‌دن قالديرمغه وروماليلرك تحت حكم ونفوذنده بولنان اسكى ايران ايمپراطورلغى اراضيسنى فتح واستيلايه قطعياً قرار ويرمش بولنيورلردى .

روما ايمپراطورلغى بردنبره ايران ايله بويوك برحربه طوتوشمق مجبوريتى قارشيسنده بولوندى . الكساندر سه‌وه‌ر ايران استيلاسنى دفعه موفق اولدى . نقط بونك ايچون ايمپراطورلغك بوتون‌قوتى ، حتى‌غرب‌حدودلرينى محافظه‌ايدن قطعاتى‌ده بورادە‌قوللاندى . آلمانلر ومارقومانلر طونه‌يى وره‌نى تجاوز ايتمك ايچون بوفرصتدن استفاده ايتديلر . شرقده مشغول اولان الكساندر سه‌وه‌ر ، بواستيلايى يالكز سلاح قوتيله دفعه قادر

اولامادیغنی ظن ایده‌رك مذاکراته و ویرکی‌یه مراجعت ایله‌دی . سیاسی نقطهٔ نظردن بوفکر بصیرتکارانه ایدی . فقط سپه‌تیم سه‌وه‌ر ، قارا قاللا زمانلرنده‌کی کبی آرتق دولتك صاحبی اولمادقلرینی حس ایدن عسکرلر عصیان ایچون بونی وسیله اتخاذ ایتدیلر. والکساندر سه‌وه‌ری ، ایمپراطورلغی باربارلرك جزیه‌داری حالنه قویمقله اتهام ایده‌رك بوتون عائله‌سیله برابر اولدیردیلر . بوندن صوکره اختلال رئیسی تراکیاده دوغمش اولان یوکسك رتبه‌ده برضابطی : (س . ژولیوس وه‌روسی ماقسیمین) ی ایمپراطور اعلان ایله‌دیلر (ماقسیمین) قیمتلی برعسکر اولمقله‌برابر لاتجه‌یی آنجق مجالیه‌جك قدر بیلوردی .

— ٤ —

بوعصیان آردی آرقه‌سی کسیلمه‌ین برسورو داخلی حربلرك ، خارجی مصادماتك ، برچوق فلاکتلرك ، وبا وقحطلك بدایتنه اشارت ایدرکه بوتون بونلر ، بلا انقطاع یاریم عصر دوام وبرنجی وایکنجی عصرده ایمپراطورلغك زمام اداره‌سنی النده طوتان وصلح ومدنیت کتیرن زمرهٔ منوره‌یی تخریب ایده‌رك ایمپراطورلغی فقیرلشدیرمش وانسانسز براقمش وزمرهٔ منوره ایله برلکده صلحك دوغدیغی صنعت و یونان حرثنك الك کوزل قسملری‌ده محو ونابود اولمشدر .

مدنیت قدیمه‌نك بوقدر مهم برقسمنك ناصل اولوبده محو اولدیغنك اسبابی نفوذ ایدیله‌مه‌ین برنظرله مناقشه ایدیلوب طوردی . بوموضوعك افکاری بوینه مشغول ایتمش واتمکده بولونمش اولمسی آکلاشیلماز برشیٔ دکلدر ، چونکه انکشافنده بوقدر شعشعه کوسترن وصوکره بوقدر مشئوم برعاقبته اوغرایان مدنیتلر چوق دکلدر .

بیك سنه‌سنده ، اوروپاده ، اسکی برمدنیتك خرابه‌لری اوزرنده آچیلمایه باشلایان مدنیتك حالی تدقیق ایدرکن نه‌دن‌دولایی اوروپانك طقوز عصردنبری همان‌همان فاصله‌سز برانکشافه خطلر اولدیغی وبوعصرلرده‌کی فتوحات والده ایدیلن منافعك دائمی صورتده ضایعاتدن فضله بریکون طوتدیغی وبالعکس هانکی سببدن دولاییدرکه بوقدر یارادیجی وقدرتلی برسیر تعقیب ایتمش اولان مدنیت قدیمه‌نك کندیسنی محوه قدر سوروکلایه‌جك مدهش برفلاکته قربان اولدیغنی صورمقدن کندیمزی منع ایده‌میز. بعض کیمسه‌لردورك

بوتون قوت عسكريه‌سی خزينه‌سنه مالك بولنان بوقدر بويوك بر ايمپراطورلغك صنعت حرب وحكومتك شكل ابتدائيسی ايله حركت ايدن ملتلره قارشی ناصل اولوبده حدودلرينی مدافعه ايتمكه‌مقتدر اولامديغنی ايضاح مجبوريتی قارشيسنده قاله‌جقلرينی اونوته‌رق مدنيت قديمه‌نك زوالنده باربار استيلاسنی سبب كوسترمشلر . ديكر بعض كيمسه‌لر بو زوالی خرستيانلغه عطف ايدرلر ؛ ديكر بعضيلری ايسه ايمپراطورلق داخلنده‌كی اشاغی صنفلرك ودها چوق باربار اولان خلقك احراز تفوقيله وقوعبولديغنی سويلرلر ؛ النهايت برقسمده أزيجی ويركولرده وحكومتك استبدادنده كوررلر . فقط بوتون بومطالعات ، قسماً دوغری اولمقله برابر ، اكر عين زمانده ، نه‌دن دولايی خرستيانلغك ، ايمپراطورلغی سياسی وعسكری قوتی تماميله محو ايدن نظريات ومؤسسات قارشيسنده بولنديرديغی ؛ نه‌سببدن دولايی ايمپراطورلق نفوسنی تشكيل ايدن اقواملك بربرينه قيناشه‌رق باربارلاشديغی ؛ ناصل اولوبده حكومتك ، مرحمتسز بر استبداد واوچوسز بر ماليه ايله ايمپراطورلغی بوغديغی ايضاح ايدلمز ايسه بوتون بونلر هيچ برشیٔ افاده ايتمز . ايشته اجتماعی انحلالات توليد ايله‌ديكی بومدهش حدثاتك البته ميدانه چيقارلمسی لازم كلن ايلك برسببی واردر .

بو ايلك سبب بويوك برسياسی بحراندر : (الكساندر سه‌ور) لك وفاتی تعقيب ايدن ويارم عصر دوام ايدن داخلی حربك دوغورديغی سياسی بحران . بو سياسی بحرانك ماهيتی نه‌در : بو بحران برچوق تاريخجيلرك ايمپراطورلغك تشكيلات سياسيه‌سنده بريبغندن ناشقه برشیٔ اولميه‌رق كوستردكاری سناتونك حكم ونفوذينك كاملاً امحاسنده منحصردر . سناتو بوتون حكم ونفوذينی غائب ايتمشدی . چونكه ، بروقتلر اولدی كه باربارلر ، لژيونلر آرتق سناتونك اعصاردیده قدرتی اوكنده بويون اكمه‌ديلر ؛ سناتو آرتق معنوی نفوذينك موجود اولماديغنی كورنجه چيغرندن چيقمش اولان لژيونلرك قوتی اوكنده قورقودن معطل بر وضعيته دوشدی . الك قوتلی والك زياده حرمت ايديلن عائله‌لرك تخريبی ، داخلی حربلرده محو اولان اسكی آريستوقراسی يرينه قويديغی جاهل وقابا يكی عنصر ، سناتونك نفوذينی غائب ايتديرن الك مهم عامللر اولدی .

فقط سناتونك بو قوت حكم ونفوذی الندن آلنديغی زمانده آرتق بوتون ايمپراطورلق داخلنده ، دكل ايمپراطوری انتخاب ، حتی بو انتخابك مشروعيتنی تصديق ايده‌بيله‌جك هيچ برقوت موجود دكلدی . يعنی هركسی ايمپراطوره اطاعت مجبوريتنی حصوله كتيرن مشروعيت پرنسيپلری وبو پرنسيپلر ايله برلكده ايمپراطورلق رئيسنك انتخابی ايچون موجود

(

مشروع اصوللرك بوتون ایزلری‌ده اورته‌دن قالقیوردی . لژیونلر ایمپراطورلری انتخاب ایدییورلردی و کندی ارزولری حاکمیت عالیه‌نك یکانه‌منبعی ایدی . فقط لژیونلرك عددی چوقدی ، بونلر اوزاق مملکتلرده بولنیورلردی ، آرالرنده پك آز زمان ائتلاف حاصل اولوردی و اکثریا انتخاب ایتدکلری ذات حقنده‌کی فکرلرندن جایپورلردی . اوحالده هربری عین وضعیتده ، مشروع ویا غیر مشروع عد ایدیله‌بیلن بوایمپراطورلردن شو ویا بونك حقنده قرار ویرمك ایچون محاربه‌دن وقلنجدن باشقه بر چاره وارمیدی ؟ چونکه هپسی‌ده عین صورتله کندی لژیونلری طرفندن انتخاب و عین صورتله کندی لژیونلری طرفندن آلقیشلر ایله قارشیلانمیورلرمیدی ؟ ایشته بووضعیتدن دولایی ، پك شدتلی وآرقه‌سی کسیلمه‌ین داخلی حربلر باشلادی : چونکه هیچ اولمازسه برمدنیتك هنوز کاملاً محوونابود اولمادیغی برمدت ظرفنده‌قوتك دوغوردیغی هیچ برحکم وقراریوقدرکه علیهنه‌حرکت ایچون‌باشقه برقوته مراجعت ایدلمه‌سین . شبهه‌سزدرکه اسکی‌عالمده ، برملتك کندیسنی عصرلردنبری سوق واداره ایدن مؤسسه‌لرینك سقوطندن صوکره بویله معلقده قالمسی ایلك دفعه واقع اولیور دکلدی . فقط عمومیتله ، بحرانلر اکثریاخرابیتی مستلزم اولمقله برابر محدوددی . چونکه بوملتلر مشروع انتظامك اخلال ایدلمه‌دیکی و حاکمیتك محکم برمشروعیت اصولنه استناد ایله‌دیکی حکومتلر ایله محاطدی . حال اختلالده اولان ملت ، ایرکچ بر حکومت تشکیل ایچون دائما قومشو مملکتلردن مشروع پره‌نسیپلری وبومشروع پره‌نسیپلره استناداً وجوده کلمش اولان مؤسسات موده‌للرینی آلابیلیرلردی . اکر هرهانکی برملتده آنارشی قومشولرینی‌ده اندیشه‌یه دوشوره‌جك برصورتده دوام ایده‌جك اولور ایسه ، دائما کندیسنك تأسیس ایده‌مه‌دیکی انتظامی ، جبراً اقامه ایده‌جك برقومشودولت بولنه‌بیلیردی . بوندن دولاییدرکه اسکی‌زمان محاربه‌لری اکثریا حکومتلری فنا موقعه صوقان داخلی حربلرله علاقه‌داردر .

شیمدی بوتون بونلرك عکسی اوله‌رق ، ایلك دفعه ، اسکی زمان تاریخنده میلادك اوچنجی عصرنده ، بویوك برایمپراطورلق ، حاکمیت مشروعه ایله ، شدید برجبارلغی یکدیکرندن آییره‌جق برنظامدن وبونظامی‌تطبیق ایده‌جك مؤسساتدن محروم بولنیوردی .

اوروپانك ، افریقانك ، آسیانك برقسمنی احتوا ایدن بوواسع ایمپراطورلق بالخاصه بووسعتندن دولایی انتظامی اعاده ایده‌جك وباشقه پره‌نسیپلری ، باشقه مؤسساتی اقامه ایلیه‌جك هرهانکی برمداخله‌دن محروم بولنیوردی .

بوندن باشقه هیچ برطرفدن مشروعیتی تأمین ایده‌جك یکی پرەنسیپ ، یکی مؤسسات آلمق امکانی یوقدی ، چونکه شمالده ، غربده وجنوبده شدید بر باربارلغك حکمران اولدیغی حدودلر ایله محاطدی ؛ شرقده کرچه یکی ایران ایمپراطورلغی واردی وبو برباربار حکومتی دکلدی ، فقط یکی تشکل ایله‌مش ، داخلی حربدن همان یکی چیقمشدی . عین زمانده ایران ، روما ایمپراطورلغنه قارشی خصومتکارانه برفکر بسله‌یوردی ؛ اساساً نه‌قدر اوزاق ونه‌قدر فرقلی ایدی ! بناءً علیه روما ایمپراطورلغی کندی کندینه ترك ایدیلدی وکندی قوتلرندن یکی برەشروعیت وحاکمیت پرەنسیپی چیقارمغی امرایدن بومدهش جبر وشدت بوصورتله انفلاق ایتدی ویواش یواش مدنیت قدیمه‌نك الك بویوك والك کوزه‌ل اقسامنی محو وخراب ایلادی .

٥

شوراسی شبهه‌سزدرکه اوچنجی عصرده ، ظاهرده هردرلو خللدن مصون وحال انکشافده کورونن یونان ـ لاتین مدنیتنده ، اوزون مدتدنبری سسز ، صداسز ایشله‌ین داخلی برانحلالك مساعیسی واردی . بوانحلال (پولیته‌ئیزم) ایله هر آن ، پك چوق نقاط نظردن تخالف ایتدیکی حالده مدنیتمزك فکرملیسی ایله قاریشدیرمغه تشبث ایتدیکمز محلی عنعنه‌لر اوزرنده ایشله‌یوردی .

ایمپراطورلقده‌کی قوزموپولیتلك ، عرقلرك ، دینلرك عادتلرك ، حرثلرك قاریشماسی ، حکومتك توحیدی ، تجارت وصنایعك انکشافی ، قوزموپولیتلکك طوتدیغی دینی وفلسفی یکی نظریه‌لر ، پولیته‌ئیزمی وملی عنعناتی عین زمانده بردن اورمشدی . بالذات اقبال وسعادت ، مظلم عائله‌لر ایچون زنکینلشمك ، تحصیل ایتمك ، زنکینلك ایله ، تحصیل ایله ، عین زمانده زنکینلك وعلم وعرفان ایله یوکسك صنفلره چیقمق خصوصنده‌کی بوسهولت ، ضعفك کیزلی ، فقط درین برسببی ایدی . یونان ـ لاتین مدنیتی اودرجه آریستوقراتیك ایدی‌که ، بعضاً بونی آکلامقده مشکلاته اوغرایورز ؛ قوتی ؛ پك محدود ، فقط پك مستعد زمرۀ متفکرینده ایدی وبوزمرۀ متفکرین استحصالك ناصل الده ایدیله‌جکنی بیلیردی . ایمپراطورلق اثناسنده دینده ، سیاستده عرف وعادتده بوقدر شکلر آلتنده

انكشاف ايدن مساواته مستند حس انسيت بومدنيتى ضعفه اوغراتمقدن باشقه برنتيجه ويره‌مزدى .

فقط شايد بحرانى تعجيل ايده‌رك چاره‌سز بر شكله صوقان مدهش سياسى بر قضا وقوعبولمامش اولسه‌يدى بوتون بوكيزلى ويا درين سببلر بوقدر شديد و بوقدر عمومى بر فلاكت قطعياً حصوله كتيره‌مز ايدى . بوسياسى قضا ، (سپه‌تيم سه‌وه‌ر) اختلالى ايله سناتو حاكميتنك ييقيلمسيدر . بوانهدام بوتون ايمپراطورلغك بر مشروعيت پره‌نسيپندن محروم قالمق ايچون كافى كلدى‌كه بو پره‌نسيپ مقتضاسنجه امر ايتمك حتى حائز اولان ايمپراطور آنجق بوسناتو طرفندن تصديق ايديليوردى . بو مشروعيت پره‌نسيپنك عدم موجوديتى ، برسورو اختلال ومحاربه‌لرى انتاج ايتدى وبو اختلاللر ومحاربه‌لر اللى سنه ظرفنده بوقدر عصرك اثرينى همان كاملاً محو ونابود ايله‌دى .

بناءً عليه مدنيت قديمه‌نك خرابيتى ، اسباب داخليه‌دن تولدايدن وآغير برسير تعقيب ايدن برانحطاطك وبوتون قوانين مشروعه‌نك دايانديغى مسندى شديد برضربه ايله خراب ايده‌رك نفوسى وداخلى انحطاطى ايله اساساً ضعفه اوغرامش اولان بومدنيتى ، اختلالك دوغورديغى مدهش براستبدادك اختلاجاتى ايچريسنه آتان مدهش برقضانك نتيجه‌سيدر .

بومدهش تجربه؛ايچريسنده بولنديغمز دورايله مقايسه ايدلمك صورتيله تعميق ومطالعه ايدلمكه لايقدر . چونكه دور حاضرك بحرانى اوچنجى عصرك بحرانى برچوق جهتلردن خاطرلاتمقده‌در . يارىم عصردنبرى غرب مدنيتى ، نظريه‌لر ، عرف وعادتلر ، صنوف ، عرقلر واقواملك كيتدكجه واسع صورتده يكديكرينه قاريشماسندن ؛ آز چوق هرساحه‌يه سرايت ايدن فكرى واخلاقى آنارشيدن ؛ متوالى ، سريع وبلا استراحت دوام ايدن سعيك ضعف توليد ايديجى جهدندن ؛ حيات اجتماعيه عناصرينك كافه‌سنك عمومى برشكل آلان تلونندن ؛ پك كثيف اولمقله برابر قيصه وآز درين برمجمده مستعد قيله‌رق آمال وذكايى تهييج ايدن عالم شمول برنوع آتشدن ، هردرلو فعاليت فكريه وثروت ارضيه‌نك هركس ايچون فوق العاده‌لك اولميه‌جق طرزده انتشارندن دولايى دوچار ضعف اولمشدر .

بوداخلى ضعف اوزرينه ، مدهش برقضا ، بلكه‌ده بوتون تاريخك الڭ مدهش قضاسى كلدى ...

جهان حربى ، بالخاصه دها زياده نتيجه‌لرى اعتباريله ، سپه‌تيم سه‌وه‌ر اختلالنى درخاطر ايتديره‌بيلير . چونكه مدنيتده ، انتظام اجتماعى‌يى تأمين ايدن مشروعيت وحاكميت

پرنسیپلرینی یا بسبتون خراب ایتمش ویاخود ضعفه اوغراتمشدر . بو پرەنسیپلر ایکی نوع ایدی : شرقی وشمالی اوروپاده‌کی قوتلی مطلقیت ادارەلرده خاندانك الٰهی حقوقی ؛ غربی اوروپا دەموقراسیسنده ملی آمال . روس ایمپراطورلغنك ، آوستریا ـ ومجارستان ایمپراطورلغنك ، آلمان ایمپراطورلغنك سقوطیله ، خاندانك بو الٰهی حقوقی اویله براولوم ضربه‌سی قارشیسنده بولندی‌که بردها کندیسنی طوپلایه‌بیلمه‌سی پك مشكلدر . فقط معكوس پرەنسیپلرده بونك خرابیسندن استفاده ایتمه‌سی پك شبهه‌لیدر . بوشبهه ، معكوس پرەنسیپك بالذات آز صریح اولماسندن وتطبیقاتنده بویوك مشكلاتده بولونماسندن دولایی بویوك بحراندن اوقدر ضعیف و اعتبارسز اوله‌رق چیقمش كورونیورکه مركزی ایمپراطورلقلرده وروس ایمپراطورلغنده انتظار ایدلمه‌ین برظفره مالكیتی اوروپانك متباقی اقسامنده هیچ برامید هیچ برشوق وهیجان اویاندیرمادی . حتی بالعکس حال حاضر اضطراب وكدرلرینی تزیید ایله‌دی . چونكه حربدن مغلوب چیقان مملكتلرده حاصل اولان مشكلاتی غالبلر ومغلوبلر ایچون مدهش برصورتده تزیید ایله‌دی .

اوروپاروما ایمپراطورلغنك ، اوچنجی عصرده‌كی وضعیتی كبی كیملك وناصل برحدودله حاكم وآمر حقنه مالك اولدیغنی، وكیملك وهانكی حدودلر داخلنده اطاعت وظیفه‌سیله مكلف بولندیغنی تعیین ایده‌جك صریح وقطعی برپرەنسیپدن محرومی قاله‌جقدر ؟ بو قرارسزلقدن ، اون یدی عصر اولكی كبی ، بوقدر انسانلك مساعیسی ایله طوپلانمش اولان خزائنك برقسمنی دائما داغنیق ایده‌بیله‌جك براختلال و حرب بحرانلك تولد ایتدیكنی می كوره‌جكز ؟

ایشته ماضینك تجربه‌سی ایله ، بوسنه‌لرك وقایع عظیمه‌سنی تدقیق ایدنلرك اوكنه چیقان سؤاللرك بونلر اولدیغی آكلاشیلیور. بناءً علیه ماضینك بوتجربه‌سنی پك ایی طانیمق لزومی واردر . شمدی بوماضی تجربه‌سنك اك مهم وقایعنی دها درین برصورتده تدقیق ایده‌جكز .

٢

اوچنجی عصر بحرانی

١

(آلکساندر سهوهر)، ٢٣٥ سنهسی باشلانغجنده، باشنده (ماقسیمن) نامنده بر ترا کیالینك بولندیغی عصیانده اولدی . حائز اولدیغی مزایا و (سهپتیم سهوهر) عائلهسنك حمایهسی ، لاتحهیی یك فنا تونوشماسنه رغماً ، ماقسیمنی میلیس تشکیلاتنك الك یوکسك درجهلرینه ایصال ایلهمشدی. بناءً علیه (ماقسیمن)، اختلاللردن ، داخلی حربلردن و (سهپتیم سهوهر) عائلهسنك شرقدهکی استبدادندن استفاده ایدهرك سناتونك تشکیل ایلهدیکی اسکی اریستوقراط عائلهلرك یرینه کچمکه چالیشان ایمپراطورلغك الك بارباز عرقلرینی تمثیل ایدییوردی. (آلکساندر سهوهر) اولونجه، لژیونلر ماقسیمنی، مایانسده ایمپراطور اعلان ایتدیلر. سناتونك حاکمیتنی اعاده ایتمك ایستهین آلکساندر سهوهر علیهندهکی عصیان ولژیونلر طرفندن تعیین اولنان بوترا کیالی یی ایمپراطورلغه اصعاد ، اووقته قدر موجود اولان وسناتو ایله تمثیل ایدیلن یکانه مشروعیت پرنسیپنه ؛ بناءً علیه بوقدر عصردنبری سناتونك حاکمیتنه استناد ایدن مشروع اصوله یکی عسکری استبداد طرفندن میدان اوقومه دیمکدی . (سهپتیم سهور) وخلفلری استبداد ذاتیلرینی ، هیچ اولمازسه شکلاً اولسون ، سناتونك حاکمیتندن استمداد ایتمك صورتیله تبریه ایتمك چارهلرینی آرایورلردی : ماقسیمن ایله بوتام برانقطاع اولدی . قوت ، کندیسنی تبریه ایدهجك یکانه حاکمیت پرهنسیپنی تکرار انکار ایدییور وحاکمیتك اجراسی ایچون لزومی اولان صنعت رسمیهیی بالذات کندیسنده بولمق ارزوسنی تأیید ایلهیوردی .

(ماقسیمن) فی الحقیقه لژیونلرك مظاهرتندن باشقه برشیء ایله مشغول اولمادی: حتی سناتونك کندیسنی تصدیق ایتمسی چارهلرینه بیله توسل ایتمیهرك ، صانکه سناتو میدانده یوقمش کبی اجرای حکومت ایلمکه باشلادی . سناتو ضعیفلامش ودوچار تذلیل اولمش اولمقله برابر برترا کیالینك بوحقارتلرینهده تحمل ایدهبیلهجك بر وضعیتده دکلدی . ایشته بوزمانده رومادە اولان بیتنلر معلوم دکلدر : بونی آنجق زمانمزه قدر کلمش اولان اوفق

تفك معلوماتدن بيك مشكلاتله استخراج ايده‌بيلمكده‌يز . محقق اولان برشئ وارسه ، سناتونك ايكى ايمپراطور تعيين ايتمش اولمسيدر : (پوپيه‌ن) و (باليه‌ن) كه برنجيسى هيچ برشئ دكل ايكن ، الك يوكسك درجه‌لرى احراز ايدن قيمتلى برعسكر ، ايكنجيسى ، وسط ذكاده، فقط پك بويوك حرمت واعتباره مظهرويوكسك برعائله‌دن سناتواعضاسيدر. بناءً عليه بوصورتله ، سناتو، صوك دملرينى ياشايان حاكميتى ايچون شخصى مزيت‌واصالت وعرقيه‌نك مظاهرندن استمداد ايديبوردى. برمشروعيت پرنسيپى كنديسنى مطاع قيلمق ايچون دائما قوته محتاجدر. فقط بو، شايد بوپرنسيپ وقوت قارشيلقلى برجداله باشلاديغى دائما برنجينك مشئوم برصورتده زواله اوغرايه‌جغى ديمك دكلدر . حاكميت پره‌نسيپنه قارشى عصيان ايدركن برآلت وواسطه‌دن باشقه برشى اولمايان قوتك‌ده بعضاً ضعفه اوغراديغى واقعدر . اوزمانده بويله اولدى . هر ايكى ايمپراطور ، سناتونك معاونتى ايله برحكومت تأسيسنه، بوحكومتك بعض‌ايالتلر طرفندن وضع‌مشروعنك تصديقنه وزوربانك عليهنه براردو تشكيلنه موفق اولديلر . (ماقسيمن) روما حكومتى قوتلنديكى تقديرده ، آنجق بعض لژيونلرك اردوسنه استناد ايدن حاكميتك تهلكه‌يه دوشه‌جكنى اكلامقده كجيكمه‌دى وبوحكومتى دويرمكى تصور ايتدى ؛ اردوسى ايله ايتاليايه‌كلدى ، كنديسنه يولى قاپايان (آكيله) يى محاصره ايتدى . فقط ايتاليادە بوتون خلق سناتونك لهنده ، زوربانك عليهندى ايدى . مشروعيتى تمثيل ايدن مؤسسه‌دن ملهم اولان عمومى حرمت ايله تماس ايدنجه ، لژيونلرك صداقتى تزلزله باشلادى . (آكيله) نك معندانه مقاومتى اثرى اكمال ايتدى و٢٣٨ بهارنده آكيله ديوارلرى آلتنده ، كنديسنى حاكميته اصعاد ايدن عين عسكرلر طرفندن قتل ايديلدى .

سناتو ، روما ، ايتاليا ومشروعيت ؛ يارى باربار لژيونلره وحال عصيانده‌كى قوته غلبه ايتمشدى . فقط مشروعيتك قوته غلبه‌سى آز دوام ايتدى . (پوپيه‌ن) ايله (باليه‌ن) آره‌سنده اختلاف باشلادى. سناتو ظفردن استفاده‌يى بيلمه‌دى . وسلاحلرينى آلمقسزين‌عسكرلرى تحريك ايتدى . ٢٣٨ سنه‌سى نهايتندن‌اول ؛ يكى عسكرى‌برعصيان (پوپيه‌ن) و (باليه‌ن)ك قتلنى و (غورديه‌ن) ك ايمپراطور تعيينى انتاج ايتدى . قوت انتقامنى آلمشدى . بواثناده قاريلر وغوتلر طونه‌يى كچيورلردى ؛ ايرانيلر عراقى كچه‌رك سوريه‌يى تهديد ايليورلردى . (غورديه‌ن) كنج وتجربه‌سز ايدى . طالع اثرى اوله‌رق، ذكى، مستعد و — بوزمانلرده پك‌نادر تصادف‌ايديلن برخصلت اولان — صادق

بویوك برمأموری، (تیهزیته) یی قارشیسنده بولدی . (تیهزیته) اردویی تنسیق ایدهرك تحمللری ، غوتلری وقارپلری اوزاقلاشدیردی . بوموفقیتلر وتهلكهنك بویوكلكی سناتو ایله لژیونلر ، مشروعیت ایله قوت آرهسنده كی اختلافی یاتیشدیردی . (غوردییهن) لژیونلری طرفندن انتخاب ایدلمش اولماسنه رغماً سناتونك مخالفتنه معروض قالمادی . معالتأسف تیمهزیته ۲۴۳ سنهسنده اولدی و (غوردییهن) یرینه اردونك یوكسك ضابطلرندن وعرب ملیتندن ژول فیلیپدن دها مناسب برآدام بولامادی . (ژول فیلیپ) تیمتلی برعسكردی . . فقط سلفی قدر صادق دكلدی . (غوردییهن) ك معیتی اولمغی قبول ایتمیهرك ارقداشی اولمق ایستهدی. عسكرلری ، بوشرفك كندیسنه توجیه ایدلمسنی طلبه اجبار ایتدی . (غوردییهن) ك ردی قارشیسنده ایمپراطوری اولدیرتدی . بو ، برقاچسنه ظرفنده احراز ظفر ایدن ، دردنجی عسكری اختلال ایدی . قوت ، سناتونك حاكمیتنك تزلزلی قارشیسنده ضعفه اوغرایان واعتباردن دوشن مشروعیته كیت كیده غلبه چالیور وهرطرفدن لژیونلرك وقوع بولان تجاوزلری قارشیسنده سناتونك حكم ونفوذی عدم موفقیتلره معروض قالیوردی . فی الحقیقه بوصنوك اختلال ، بوتون ایمپراطورلقده كچن اختلاللردن دها وخیم اختلاطات وجوده كتیردی . ایمپراطورلغك نفوذی مركزده ضعفه اوغرادقچه ، اختلال ایالتلرده انتشار ایدییور : مثال ، ساری برشكل آلیوردی. ایمپراطوری لژیونلرك انتخاب ایتدیكی برصیرهده نهدن بوامتیاز شو ویا بو ایالته منحصر قالملیدی ؟ بونكردن دولایی هر لژیون غرورلی كندینه برایمپراطور ایستهدی . قوت ، بروحدت حاكمیت پرنسیپی موجود اولمایجه دائما پارچالانمق وقیرلمق استعدادینی كوسترر. تهلكه چارچابوق اوقدر جدی برشكل آلدی كه بونك قارشیسنده سناتونك لهنده برعكس العمل حاصل اولدی . متدهش برحالده بولنان انسانلر ، متعدد تجاوزلره رغماً الآن موجودیتنی محافظه ایدن یكانه مشروع پرهنسیپك حاكمیتنه دوغری دوندیلر . تمامیله برعرب اولمسنه رغماً ، فیلیپ ، حاكمیتنه ، دیكر رقیبلرنده موجود اولمایاجق مشروع برماهیت ویرمك امیدیله ، تصدیق ایچون سناتویه مراجعت ایتدی . سناتو ، روماده ، براختلالك محصولی اولمقله برابر ، هیچ اولمازسه كندیسی طرفندن تصدیقنی ایستهین برایمپراطور كورمكی ترجیح ایدهرك بوآرزویی تصویبه موافقت ایتدی . فقط انسانلرك كندی احتراصلرینی تطمین ایچون ضعفه اوغراتدقلری حاكمیت پرهنسیپلرینه ، احتیاج كوروله‌جكی زمان مراجعت ایتملری بوش برتدبیردر .

(فیلیپ) روماده ، سناتویه یاقلاشمق صورتیله موقعنی تحکیم ایتمك ایسترایکن ، غوتلر یکیدن ایمپراطورلغی استیلا ایدییورلردی ؛ وطونه لژیونلری، ایمپراطورلق حدودلری باربارلرك تجاوزینه اوغرادیغی برزمان ، ایمپراطورك روماده قالماسندن متولد عدم ممنونیتله سناتونك ارادەسنی فسخ ایدەرك (داچی Dacie) و (موزی ــ Mœsie) والیسی Dece ــ دەس)ی ایمپراطور اولەرق سلاملادیلر. (دەس) ایتالیایه کلدی و (وەرون ــ Véron) دە فیلیپی مغلوب ایدەرك اولدیردی وصوکره غوتلرله اوروشمق اوزره آلپلری کچدی . فقط بویوك برنتیجه الده ایدەمەدی . چونکه ٢٥١ دە حرب صحنەسندە ئولدی . بو ، باربارلرله حرب ایدرکن اولن ایلك ایمپراطوردی . بوحادثەنك حاصل ایتمش اولدیغی تأثیری تصور ایتمك قولایدر ! آرتق شیمدیدن صوکره ایمپراطورلغك اللرندە بولندیغنی ظن ایدن لژیونلر موزی ایالتی والیسی (ترەبونیەن غال) ی ایمپراطور اعلان ایتمك ایچون تهالك کوستردیلر . فقط (ترەبونیەن) ، غوتلرله چاریشەجق یردە صلحی پارە ایله صاتین آلدی . بونك اوزرینه لژیونلر ینه عصیان ایتدیلر وایمپراطورلغه ، کندیسنی استخلاف ایتمش اولان (موزی) والیسی (ئەمیلیەن) ی دعوت ایتدیلر . یکی بر داخلی حرب باشلادی و (ترەبونیەن) منهزم اولدی . بوصورتله یکیدن صرف حکومتی تقویه ایتمك مقصدیله یکی بر ایمپراطوره مشروع وضعیت ویرمك خصوصندە سناتونك حاکمیتندن استمداد اولوندی . سناتو (ئەمیلیەن) ی طانیدی ؛ فقط همان بوصرەدە اکلاشلدیکه لژیونلر ، غیر معلوم بر سببدن دولایی عصیان ایتدیلر . (ئەمیلیەن) ی اولدیردیلر و (والەرین) ی ایمپراطور اولەرق سلاملادیلر (٢٥٣) .

آلکساندر سەوەرك وفاتندن بری اون سکز سنه کچمش ایدی . اون سکز سنەلك متمادی بر عصیان وفساد . سناتونك حاکمیتی وبونکله برابر مشروعیتك اساسی دە تخریب ایدلمش ایدی. ایمپراطورلرك انتخابی ایچون بوتون ثابت قوانین ونظامات آتیلمش وانتخابات، بونلرك احتراصاتنه ترك ایدلمش ایدی. انتظامی تأمین ایدەجك قوت آرتق موجود دکلدی. غبطەنك سوق وتحریکی ایله ، جزا کورمەمکدەکی قناعت تامه ایله وصوکره یاغما امیدیله عسکری عصیانلر چوغالیوردی. داخلی حربلر بربری آرقەسندن دوغیور وحدودلردەکی قوای مقاومەیی ضعفه اوغراتیوردی . ایمپراطورلق ، بویوك بر دولتك کیتدکجه ضعفه اوغراماسندن جسارت آلان باربارلرك شکاری اولیور وهرطرفدن هجومه اوغرایوردی. ٢٥٤ و ٢٦٤ آرەسندە غوتلر یکیدن (داچیا) یه (ماکەدونیا) یه آناطولی یه تجاوز

ایتدیلر ؛ آلمانلر وفرانقلر غول اوزرینه آتیلدیلر . یکی بر جرمن عرقی ، ساقسونلر » دکزده ، غول وبره‌تانیا ساحللرنده کورونديلر . افريقاده وخيم اغتشاشلر چيقدی . ارمنستان وسوريه ايران نفوذی آلتنه دوشه‌رك شرقده یکی تهلکه‌لر بلیردی . صانکه بوتون بو فلاکتلر کافی کلیورمش کبی بو سنه‌لر ظرفنده مدهش ساری بر وبا چيقارق ايمپراطورلغك هرساحه‌سنی انسانسز براقدی. اصيل برعائله‌دن برسناتو اعضاسی واولدقجه‌ده قابليت صاحبی اولان (والەريیەن) بو اثناده سناتو ايله آکلاشدی . وکنديسيله بالائتلاف يواش يواش مدنيت قديمه‌نك تماميله انحلالنی انتاج ايده‌جك بر تدبير ايله زمانك مشكلاتنه مانع اولمق ايسته‌دی : ايمپراطورلغك تقسیمی کنديسنه شرقی براقه‌رق ، غرب ايچون اوغلی (غالیه‌ن) ی تعيين ايتدی. ايمپراطورلق وحدتی، رومانك بويوك فكرينك اثری، ايلك دفعه اوله‌رق قيريليوردی. بو اصلاحاتی ياپديران فكر؛ صريحدر : ايمپراطورلق قوت وتفوذنی تقويه وبونكله برابر ضعفه اوغرايان حكومتك اداره ايده‌جكی ساحه‌يی تحديد ايتمك . حالبوکه بو طبيعی بر علاج اوله‌جق يرده ،هندسی برتدبيردی وبو صورتله طبیعتك معنوياتنده‌کی فنالغی تداوی ايده‌مزدی . حكومت ضعيفدی ؛ چونکه مناقشه واعتراض کوتورمه‌ين وعمومك قبول وتصديقنه اقتران ايدن برصفت وصلاحيتدن محرومدی ؛ قوت حكومتك تقسیمی اساسده موجود اولان بوفنالغی اورته‌دن قالديرامازدی . (غالیه‌ن) غربده، جرمن استيلاسی ايچون الندن کلنی ياپارکن (والەريیەن)، ايران اوزرينه‌بويوك برسفر تشبثنده بولنيوردی . فقط ۹۵۹ ويا ۹۶۰ ده ايرانيلر طرفندن اسير ايديلدی واسارتی اثناسنده اولدی . بوحادثه‌نك نره‌ده ونه‌زمان وقوع بولديغی غير معلومدر . اوزرندن چوق سنه‌لر کچمه‌مشدی‌که برايمپراطور، باربارلرله دوکوشيرکن حرب صحنه‌سنده اولمشدی. شيمدی‌برايمپراطور اسير اوليوردی! بوايمپراطورلق حاکميتی اوزرينه اورولان اويله مدهش بر ضربه ايدی‌که نتيجه‌سی چوق کچمه‌دن حس اولوندی . بوفلاکتی همان ايمپراطورلقده بر نوع تقسيم تعقيب ايتدی . دها ۲۵۸ سنه‌سنده غوللزيونلری ايمپراطور (پوستوم) ی سلاملايورلردی . مزايا صاحبی اولان (پوستوم) لك (والەريیەن)لك وفاتندن صوکره اسپانيا وبره‌تانياده اجرای حكومتی مظهر تصديق اولدی وغاليه‌نلرك هجوملرينه رغماً ۲۶۷ سنه‌سنه قدر دوام ايدن غاللو- ايبه‌ريك ايمپراطورلغنی تشكيل ايله‌دی. عين‌زمانده شرقده، (والەريیەن) لك برجنرالی، (ماقريیەن) ، پالميرشهرينك

وپالميرك الـُك زنكين واك قوتلى اهاليســندن (اودەنات ـ Odenath) ك ياردېمى وتشـبث شخصيسى‌ايله ايرانيلرى مغلوب ايتمش وكنديلرينى طردايدەرك شرقك الـُك زنكين ايالتلرينى قورتارمش ايدى . فقط بوموفقيتندن جسـارت آلەرق بوتون ايمپراطورلغى ايكى اوغلى ايهنه الده ايتمكى موافق بولدى.

بالعكس (اودەنات) ايمپراطوره صادق قالارق (Dux Orientio) عنوانى آلتنده (ماقريەن) عليهنده حربه كيرمشدى. غرب وشرق آيرلمشدى. ويا آيرلمق اوزره ايدى. ايمپراطورلق ضعيفلادقجه باربارلرك‌جسارتى آرتيوردى . ٢٦١ ده آلمانلر ايتاليايى استيلايه موفق اولديلر و (غاليەن) آلمانلرى آنجق ميلان ديوارلرى آلتنده مغلوب ايدەبيلدى . برآز صوكره فرانقلر غول و اسپانيايه تجاوز ايتديلر وآكلاشيلديغنه كوره آفريقايه‌قدر ايندیلر . شرقى آوروپا باربارلرى ، غوتلر ، هەروللر ، سـارماتلر قرەدكز ساحللرينى ياغما ايدەرك بوغازلرى‌تضييق‌ايلەديلر. يونانستان وآسيايه نفوذ ايتديلر. ٢٦٧ ده هەروللر مقدس يونانستانده ، آتنه ، قورەنت، آرغوس، اسـپارطەده اردوكاه قورديلر . ضعيف و اقتدارسز (غاليـەن) بوقدر بويوك مصيبتلره مانع اولامايوردى ؛ اهالى‌يى اميدسزلك استيلا ايتدى. هربر ايالت ، هربر منطقه يالكز باشنه مدافعەنك اى‌اولەجغى‌اميديله‌عصيان ايتدى . وخصوصى بر ايمپراطور تعيين ايتدى . (غاليەن) ك حياتنك صوك سـنەلرى اثناسـنده تاريخك كنديلرينه « تيران » اسمنى ويرديكى تاج و تخت دعواجيـلرى اوقدر چوق و اوقدر كچيجى ايدى‌كه تاريخك بونلرى تقرير ايتمسى امكانى يوقدر .

جرمانياده ماضى ايچونده مناسب اولان يكى كلمەلرى اسـتعمال ايدەرك ديەبيليرزكه روما ايمپراطورلغنه قارشى حرب بويوك «صنايع‌مليه» حالنى اكتساب ايتمك‌اوزره ايدى. زمانك بويوك برضربەيه تشبث ايچون مناسب اولديغى آكلاشيلدى. برچوق جرمن‌اقوامى غوت وآلمان نامى آلتنده ايمپراطورلغه قارشى قوتلى بر اتفاق تشكيلى ايچون‌اوزلاشديلر. ٢٦٨ سنەسى ايلك بهارنده قوتلى براردو طونەنك صاغ صاحلنى‌كچيور ، شرقى ماكدونيايى يونانستانى ، سيقلادلرى ، ردوس ، قبريس وآناطولى سـاحللرينى استيلا ايديوردى . عين زمانده ديكر براردو موزى‌يه كيرەرك ماكدونيايه نفوذ ايليوردى. پلان صريحدى : بالقان شبه جزيرەسنى اشغال و شرق ايله غرب آراسـنه صوقولەرق ايمپراطورلغى ايكى‌يه بولمك .

٢

ایمپراطورلق اوتوز سنه‌دنبری ، عسکری استبدادك ، حرب داخلینك ، استیلالرك ، آنارشی‌نك ، وبا وقحطلك شکاری ایدی . جمهوریتده‌کی داخلی حربلر نسبتاً اهمیتسز ایدی ، چونکه مدنیتك عناصر اساسیه‌سی هنوز تحت تهدیده دکلدی . فقط بو سفر بویله اولمادی ؛ غرب ایالتلرنده ، اهالیدن باشلایه‌رق ، مدنیت ایچون لازم اولان بوتون حیاتی قوتلر بر اولوم ضربه‌سی قارشیسنده قالدیلر . ذاتاً مسعود زمانلرده غیر کافی اولان بوخلق کتله‌سی ، حرب ایله ، استیلالر ایله ، عمومی آسایشسزلك ایله ، عمومی فقر وضرورت ایله ، متمادی امراض ساریه ایله قیریلدی . عسکری و سیاسی نتیجه‌لرینه رغماً ، الك بصیرتکار ایمپراطورلرك بیله باربارلری ایمپراطورلق اراضیسنه و بالخاصه غربه یرلشدیرملك خصوصنده‌کی مصرانه حرکتلری ایمپراطورلقده چالیشمق ایچون نه قدر آدامه احتیاج اولدیغنی کوسترن الك بارز بر مثالدر . خلقك سرعتله تناقصی پك طبیعی اوله‌رق زراعی وصناعی بحرانی توسیع و نتیجه‌لرندن بری اوله‌رق ، عمومی فقر وضرورتی تشدید ایتمشدر. زراع ، سربست ایشچی کتله‌لری ، اسیر ایشچیلر ، کوچوك اراضی صاحبلری عظیم مقدارده اکسیلدی ؛ کوچوك اراضی صاحبلری آزالدقجه ، بویوك اراضی صاحبلری چوغالیور ومتروك وغیر مزروع اراضی کنیشله‌یوردی. آنتونتلر حتی سه‌وه‌رلر دورنده بوقدر منکشف اولان صنایع ده پك درین برصورتده دوچار اضطراب اولمش وبوکا قسماً تکمل ایدن صنعتك قاریشیق اسرارینی برابر کوتورن پك چوق صنعتکارلرك وفاتی ، قسماً ده استهلاکی تنقیص ایدن متزاید فقر سببیت ویرمشدی .

برچوق معدنلر ، بالخاصه آلتون معدنلری ، عمله فقدانندن ویا معدن حوضه‌لرینك باربارلر طرفندن استیلاسندن دولایی حالیله ترك ایدلمشدی ؛ قیمتلی معدنلر قورقو ایچنده بولنان خلق طرفندن طوپلانه‌رق صاقلانیلمشدی . (نه‌رون) دورنده فوق العاده چوق کورون ٪ ١٢ فائض ، آیلق فائض اولمشدی .

زراعی ، صناعی بحرانه تجاری بحرانده انضمام ایتدی . عمومی آسایشسزلك ؛ مناقلاتده‌کی مشکلات ، سیاحتلرده‌کی تهلکه ومصارف عظیمه ، کیتدکجه توسع ایدن فقر وضرورتك مجبوری تحدیداتی ، اوچنجی عصرده تجارتك فعالیتنی دوردوران مهم اسبابدندی .

کوچوك واورته ثروتلر اورته‌دن‌قالقیور وکیتدکجه مدهش برشکل آلان سفالتك‌قارشیسنده ثروت محدود اللرده طوپلانیوردی . کوچوك شهرلر تركِ ایدیله‌رك انسانسز قالدیلر . بالعکس خلق بویوك شهرلره بریکمشـدی . عددلری نسبتسز برصورتده چوغالان سقیل کتله‌سی زنکینلرك وحکومتك قولتوغنده یاشایوردی . حکومت ، هرکسك صیغنه‌جغی ومرحمت دیلنه‌جکی بر یر اولمشدی . بروقراسـینك لاینقطع توسعی ، خلق کتله‌سـنك دیلنجیکی ، مصارف عسکریه‌نك تزایدی ایله حکومتك مالیه‌سی ، غدارانه وهیچ بر شیٔ ایله تسکین اولنه‌مایان برشکل آلمشدی. ویرکولرك تعداد ایدیله‌میه‌جك درجه‌ده‌چوغالمسی، ازیجی یوکلری ، سکه سیاستی ایله بسبتون برفلاکت اولمشدی . قسماً آلتون ندرتنه‌چاره بولمق قسماً حرب ودیکر عمومی مصارفه قارشی قویمق ایچون ، ایمپراطورلر ، ویرکویی تزیید ایتمکسزین، آلتونك وزنی وخلیطه‌سنی بوزدیلر.(قاراقاللا) زماننده (Aureus) ك قیمتی ٦,٥٥ غرامدی، فقط آلکسـاندر سه‌وه‌ردن صوکره اوقدر غیر منتظم بر شـکل آلدیکه آرتق آلتون تأدیاتی وزنله یاپیلیوردی . کوموش پاره دها بربادّدی . ایلك‌دفعه اوله‌رق (قاراقاللا) طرفندن موقع تداوله وضع‌ایدلمش اولان Denarius و Antoniarus لك خلیطه نسبتی آلکساندر سه‌وه‌رك وفاتنی تعقیب ایدن سنه‌لرده نسبتسز بر صورتده تزیید ایدیلدی . فقط آنتونیانوس ایمپراطور (قلود لوغوت) ك زماننده آنجق یوزده ٤ ویا ٥ برکوموشی احتوا ایدییوردی . باقیر پاره‌دن آنجق اوزرنده‌کی کوموش حتی ایجابنده قالای‌بانیوسیله فرق ایدیلیوردی. حتی طونج پاره‌لرك بیله ثقلتی آزالتلدی. بوندن دولاییدرکه فیئاتلر باش دوندیریجی بر صـورتده فیرلایور و دلیجه بر انتظامسزلغه معروض قالیوردی . بوحال زواللی خلقی امیدسزلکه دوشـوریور . و ایمپراطورلر بو امیدسز خلقه قارشی قانون و نظام ایله مجادله ایچون بوشنه اوغراشیورلردی . پك چوق صنفلرك، آز زنکینلرك متمادیاً فقره دوشملرینك سببی ینه بووضعیت‌ایدی. وبو بدبختلرك حالی ، آلتون ویرکو طرح خصوصنده برچوق ایمپراطورلرك‌امری‌ایله دها زیاده وخامت کسب ایدییوردی . حکومت ایمپراطورلغی دولدیران فنا پاره‌لری آلمقدن امتناع ایدییور ایدی ! سیاسی واقتصادی بحرانلر ، اجتماعی بربحران دوغوردی . بوتون ایمپراطورلقده برنجی وایکنجی عصرده بویوین ، ایمپراطورلغك سـیاسی و اجتماعی تشکیلاتنك بوتون اساسلرینی تشکیل‌ایدن ، (هله‌نیزم) و (رومانیزم)لك‌برلشمه‌سیله مدنیت قدیمه‌یی الك‌یوکسك درجه‌سنه اصعاد ایله‌ین اریستو قراسی ووقت حالی ایی اولان اورته صنف بوصورتله امحا

ایدیلەرك ، افلاسه سوروكلەنەرك ، دارمەداغنیق ایدیلەرك اورتەدن قالقدی . ثروتلری ، قوتلری ، زنكینلەشن یكی بر اولیغارشی‌یه ، همان همان كافەسی آشاغی صنفلردن، الك باربار خلقدن طوپلانان یوكسك مأمورین ملكیه و عسكریه‌یه انتقال ایتدی‌كه ، بو آدا‌ملر ، رومانیزم و ئەلەنیزمك تأثیرینی پك اوزاقدن حس ایتمشلردی. ایمپراطورلق خارجدن‌زیاده داخلك تأثیریله ؛ رەن وطونەنك اوتە ساحلنده یاشایان باربارلرك استیلاسندن زیاده ایمپراطورلقده‌كی الك قبا عنصرك كسب ثروت ایلمسی و ادارهٔ حكومتی النه آلمسی ایله ، بر باربار حكومتی اولمشدی . حرث سویەسی هر طرفده دوشمشدی ؛ فلسفه ، حقوق ، ادبیات حال سقوطده ایدی. چونكه حاكم صنف بونلردن نفرت ایدییور، دها بسیط بر استثنا جمله ایله بونلردن بی بهره بولنیوردی .

ایمپراطورلق زمامدارلری آره‌سنده انجه بر حرث آرتق برقاعده دكل،مسعود براستثنا حالنه كلمشدی. وانحطاط‌بوتون‌صنایعده ، (یونان ـ روما) مدنیتنك بوقدركوزه‌للشدیردیكی صنایع نفیسه‌یی استیلا ایدییور ، دها قبالاشدیرییور ، عادیلشدیرییوردی. هیكلتراشلق ، معماری ؛ قویوجیلق عین انحطاطه دوغری یورویوردی . قالان بر آز ثروتده كوتو ، شماته‌جی ، آغیر ، رابطه‌سز ، بیاغی فكرلیلرك كوزلرینی قماشدیران بر روحك باربار طنطنه‌سنده كورولتیلی و انتظامسز اكلنجه‌لرده و یاخود كوچوك شهرلرك خرابه‌لری اورته‌سنده هنوز انكشافنی محافظه ایدن بعض بویوك شهرلری آرتق كوزه‌للشدیرمكسزین دولدیران جسیم و فائده‌سز انشاآتده اسراف ایدلمشدی . ایمپراطورلق فقیرلشدكجه بویوك شهرلرك عمومی مؤسساتنده‌كی طرز معماری‌ده جسامته دوغری تمایل كوستریوردی . الك نهایت ـ مدنیت قدیمه ایچون بر اولوم ضربه‌سی اوله‌رق ـ حیات سیاسیه ، اجتماعیه وفكریه‌نك اساسی اولان دین (پولیته‌ئیزم پائیه‌ن) ده زوال ایتمك اوزره ایدی . شرق حرثی هرطرفه كیرییور ، حربلر واختلاللر ایله بو قدر صارصیلان عالمی معناً آلت‌اوست ایتمك تهدیدینی كوستریوردی.

— ٣ —

مع‌مافیه ، اوتوز سنه‌دنبری،آلكساندر سه‌وه‌رك وفاتندن‌اعتباراً ، فرقه‌وارمقسزین كندیسنی خراب ایدن بحرانه قاپیلمش ، حكومتی استعدادسزلق ، جهالت ، انتریقه ،

زوربالق ، فساد هیچ برزمان کورولمه‌ین شکلده استیلا ایله‌مش کورولمکله برابر ، حال احتضارینه قدر بوقدر جانلی ، بوقدر قوتلی اولان بومدنیتده ، نومیدانه بر عکس العمله تشبث ایتمکه قادر برقوهٔ فکریه ومعنویه موجود ایدی . مستولی باربارلغه رغماً یوکسک صنفلر پك اسکی، پك زنکین، پك بویوك برحرثك نفوذینی حس ایدیپورلردی وبوصنفده بویوك قلبلی ویوکسك ذکالی انسانلر موجوددی . عکس العمل ٢٦٨ ده حصول بولدی. جنراللر طرفندن ترتیب اولنان بر عصیان (غالیه‌ن) ك اولومیله نتیجه‌لندی . وبوسفر بحریکسز ، انتریقه‌جی برآدام دکل، رمانك اك ایی حرب آدامی اولان (قلود) کندیسنه خلف تعیین اولوندی . قلود ، (Naessus ـ نیشی) دن پك اوزاق اولمایان بر یرده دشمن اردوسنی بردنبره صیقیشدیره‌رق امحا ایتدی . و بقةالسیوفنی بلا مرحمت وبلا آرام تعقیب ایتدی . کیم بیلیر دها ٢٧٠ ده و با کندینی آلوب کوتورمه‌مش اولسه‌یدی بلکه‌ده دها ایی بر نتیجه استحصال ایده بیلیردی . قلودك خلفی ، بالذات کندیسنك کوستردیکی و (پانونی) لژیونلرینك ایمپراطور اعلان ایله‌دیکی (اوره‌لیه‌ن) اولدی. (اوره‌لیه‌ن) (قلود)ایله (غالیه‌ن)ك علیهنه حرکت‌ایدن جنراللردن بری ایدی . و (قلود) کبی بویوك برمتانت و ذکایه مالکدی . تام زمانده ایش باشنه کلمشدی . چونکه (قلود) طرفندن منهزم ایدیلن غوتلر پیشداردن باشقه برشی دکلدی. ٢٧٠ ده ایتالیا تماميله واندال وآلمانلر طرفندن استیلا ایدلمش و ٢٧١ ده بررومااردوسی پله‌زانس غربنده خراب اولمشدی . اوره‌لیه‌ن ، واسع ، اصلاحات وحرب ایله ممتزج بر برپلان دائره‌سنده ایمپراطورلغك انحلالنی وباربارلغه دوغری کیتمسنی توقیفه چالیشانلرك برنجیسدر. (پاوی) و (فانو) ده جرمنلری منهزم ایده‌رك ایتالیایی اللرندن قورتاردی. (اوده‌نات)ك وفاتندن صوکره برقسمی آیریله‌رق (اوده‌نات)ك طول زوجه‌سی(زنوبی)نك سلطنتی آلتنده برسوریه ایمپراطورلغی تشکیل ایدن شرقی تکرار روما حاکمیتنه‌صوقدی؛ ایمپراطورلغی‌صوك سنه‌لر ظرفنده فوق‌العاده تکثر ایتمش‌اولان محلی کوچوك‌ایمپراطورلردن وبوتون تاج دعواجیلرندن تمیزلیه‌رك وحدتی تأمین ایتدی ؛ رومایی ، الآن تقدیر وحیرتلر ایله قارشیلانمقده اولان جسیم دیوارلرله قوشاتدی . بوندن دولاییدرکه کندیسنه پك حقلی اوله‌رق Restitutur orbis نامی ویریله‌بیلیر . فقط بوبویوك ذکا ، ایمپراطورلغی کمیرن فنالقلره جذری برچاره بولنه‌مادیغی تقدیرده ، تشکیل ایله‌مش اولدیغی وحدتك یکیدن خراب اوله‌جغنی آکلاملیدی .

ایکی اجرا آتی خاصةً ذکره شایاندر. برنجیسی ایمپراطورلق حدودلری حقنده کی دوشونجه‌سی، پك حقلی اوله‌رق ، ایمپراطورلق حدودلرینك ، ضعفه اوغرایان قوتنه نسبتله پك واسع اولدیغنی دوشونه‌رك ، (اورلیه‌ن) تراژان لژیونه‌رلرینك قانلری وبر چوق بطنلق روما مهاجرلرینك ترلری ایله صولانمش اولان فقط روما ایچون پك بارز برتهلكه تشكیل ایدن داچیایی ترك ایتدی . ترك اولنان بو ایالتك نامنی ، طونه‌نك صاغ ساحلی بو یجه امتداد ایدن موزی‌یه ویردی . ایكنجی اجرا آتی سیاسی و دینی ماهیتی حائزدر . (اورلیه‌ن) لاتین میترائیزمنی حكومتك دینی اوله‌رق اعلان و Sol invictus حرثنی رسماً تأسیس ایله‌دی . بو بویوك اصلاحاتك قیمتنی تقدیر ایچون شوراسنی درخاطر ایتمك لازمدركه ، میترائیزم ، مه‌زده‌ئیزم ایله سامی عقائدك اختلاطندن و اناطولیده اولدنبری موجود ادیانك دیكر عناصرینك استعاره‌سندن دوغمش بر حرث ایدی . بوتون دیكر آسیا دینلری كبی ، میترائیزم‌ده ، مطلقیت وسلطنت اساسلرینی تلقین ایدییوردی. چونكه میترائیزم حكمدارك غفران الٓهی ایله‌اجرای حكومت ایله‌دیكنی ومیترا كبی خواص الٓهیه‌یی اكتساب ایده‌رك عین جوهره انتقال ایتدیكنی تعلیم ایدییوردی . بناءً علیه میترائیزمك رسمی دین اوله‌رق قبولی ، پك درین بر معنای سیاسی‌یی احتوا ایله‌مكده ایدی . (اوره‌لیه‌ن) ك بو حركتی سناتونك آرتق غیر مؤثر حاكمیتنك یرینه كچن مشروعیت پره‌نسیپنی متصوف مطلقیتده بولمغه وبو صورتله ایمپراطورك حاكمیتنی، متمادیاً عصیان ایدن لژیونلرك اویونجاغی اولمقدن قورتارابیلمكه‌معطوف برغیرتدی. ایمپراطورلغك گرفتار اولدیغی آنارشی‌ایچنده، (اوره‌لیه‌ن) یكی بر حاكمیت پره‌نسیپی آرایوردی . وبونی یونان-روما عالمنك میدانه كتیردیكی هرشیئك سونوب كیتمه‌سندن صوكره ، بولابیله‌جكی بر یرده : روما ایمپراطورلغنه شرق طرفندن قومشو اولان بویوك مطلقیت اداره‌لرده آرایوردی . جمهوریتك سقوطندن، مونارشی و جمهوریت اصولنك اختلاطندن حصوله كلن حكومتك سقوطندن، یعنی ایمپراطورلغك ایكی عصردن فضله اداره ایدیلدیكی یونان - روما بناسنك سقوطندن صوكره ، بویوك بر دولت ایچون ، آرتق ، حكمدارك الله طاندیغی دینی بر پره‌نسیپه مستند شرق مطلقیتندن باشقه برشكل قالمادیغی ظن‌ایدیلیوردی. فی‌الحقیقه، (اوره‌لیه‌ن)، یونان-روما ایمپراطورلغنی بر آسیا ایمپراطورلغنه تحویله چالیشدی. مع‌مافیه بو تجربه‌نك لزوم‌سیاسیدن‌وایمپراطورلغك وضعیتندن دولایی پك محق كورولمكله برابر قوتلی بر مخالفته اوغرادیغی آكلاشیلیور . ٢٧٥ سنه‌سی صوكلرینه دوغری جنراللر طرفندن ترتیب اولنان سوء قصده معروض قالمق

صرەسی (اورەلیەن) ە کلدی . بونك سببی نه ایدی؟ بو نقطه چوق مظلمدر . یالکز شـوراسنی بیلیورزکه (اورەلیەن) Sol invictus ممثلی اولەرق ، واسع ایمپراطورلقده انتظامی تأسیس ایچون پك بویوك برغیرت ایله حرکت ایتدی. روما عالمنك مضطرب اولدیغی عظیم سوء استعمالاتك امحاسی ایچون صرف ایلەدیکی غیرت کندیسنه پك چوق دشمن پیدا ایتدیردیکی آکلاشیلیوردی . معمافیه ، بو عصیانك قسماً ده ، شرقك ظفر قازانمش اولان متصوفانه مطلقیتنه قارشی ، یونان ـ روما مفکورەسـنك عکس العملندن متولد بر حرکت اولمسیده غیر ممکن دکلدر . باشقه درلو بر ایضاح امکانی سلب ایدن شایان دقت بر حادثه بو ظنی ویرمکدەدر؛ لژیونلر، (اورەلیەن) ك وفاتندن صوکره ایمپراطور انتخابندن امتناع ایدەرك بو حقی یکیدن سناتویه ویرمك ایستەمشـلردر . چوقدن غائب ایدلمش بر عادت اولان بو حرمتدن متحیر اولان سناتو اولا رد ایتمك ایستەدی، صوکرەاعضالرینك الكاسکیسنی، (مارق قلود تاسیت)ی انتخاب ایتدی. فقط (تراژان) کبی اجرای حکومت ایدەبیلمك ایچون، تراژانك دوری یاشاتمایوردی. (تراژان) کبی اجرای حکومت ایلەمك ایستەدیکندن دولایی (تاسیت) انتخابندن بر قاچ آی صوکره عصیان ایدن عسـکرلری طرفندن قتل ایدیلدی .

داخلی حرب یکیدن باشلادی . لژیونلردن بر قسمی (فلوریەن) ی دیکر بر قسمی (اورەلیەن) ك اك ایی جنراللرندن پروبوسی انتخاب ایتدیلر . (پروبوس) موفق اولدی و شوراسی شایان دقتدرکه اورەلیەنك تلمیذلرندن اولدیغی حالده تاسیتك سیاسـتنه دوام ایلەدی . کندی حاکمیتنی تحکیم ایچون ، سناتونك حاکمیتنی تصدیق ایتدی . سناتویەجزا دعوالرنده حق استینافی ، والیلر تعیینی ، حتی ایمپراطورلق مشروطیتنك تصدیقی حقلرینی اعاده ایتدی. سناتونك آرتق کولکەدن باشقه برشی بولنمادیغی برزمانده، حتی، اورەلیەنك بو متصوفانه مطلقیتنك اسکی لاتین فکرندن نەقالمش ایسەاونی تحریك وتدهیش ایتدیکنیده قبول ایتسەك بیله ، اللی سـنەلك داخلی محاربات و اغتشاشـاتدن صوکره ، ایمپراطورلغی سناتونك مظـاهرتی ایله اداره ایتمك خصـوصندەکی تشبث ناصل ایضـاح ایدیلەبیلیر؟ فقط بو تشبثده بوندن اولکی تشبثدن ایی بر موفقیت کوسترەمەدی. پروبوس؛ پك مستعد بر جنرال اولمسـنه رغماً ، اوده ، لژیونلرك غیر قابل تسـکین تجاوزلرینه قربان کیتدی . و آنارشی یکیدن باشـلادی . لژیونلر بونك اوزرینه (م . اورەل قاروس) ی انتخاب ایتدیلر . وبو ذات کمال استعجال ایله ایکی اوغلی (قارەن) و (نومەریەن) ە قیصر نامی ویرەرك ، ایران ایله حربه کیریشدی .

٢٨٣ صوكلرينه دوغرى ، بعضـيلرينه كوره بر ييلديرم ايله ، ديكر بر روايته كوره عسكرى بر اختلال ايله اولديغى زمان (Seleucic و Ctésiphon) ى اشغال ايتمشدى . كنديسنك رفاقتنده بولنان (نومەرييەن) بوقدر مشكل بر تشبثه كيريشمش اولان اردويه قوماندا ايتمكه غير مقتدر بر شاعر ايدى . بناءً عليه عودت قرارى ويريلدى . فقط يولده (نومەرييەن) ده اولدى. بونك اوزرينه آچيقدن آچيقه (پرەتوار) واليسى اتهام ايديلدى. و تحقيقات جنراللردن مركب برمحكمەيه حواله ايديلدى. وبو محكمه ٢٨٤ سنەسى ايلولنك ١٧ سنده خاصه قطعاتى قوماندانى (ديوقلەسيەن) ى ايمپراطور اعلان ايتدى .

٤

(ديوقلەسـيەن) ، (قلود) و (اورەليەن) دن صوكره ، ارچنجى عصرك باربار صارصينتيلرينك چيقارمش اولديغى بويوك آداملرك اوچنجيسيدر. صوك اسكى روما وسناتو فكرينك ارتجاعى ايله دوچار توقف اولان (اورەليەن) ك پلانى : ايمپراطورلغى، تبعەسنه اللهك ير يوزندەكى تمثالى كبى كورونن بر حكمدار مطلق الندە اداره اولنان بر آسـيا ايمپراطورلغى ياپمق دوشونجەسنى ، قطعى صورتده تكرار اله الان (ديوقلەسيەن) در .

بو بويوك پلانى ناصـل تحققه چاليشديغنى و بونك نه نتيجەيه اقتران ايلەديكنى ايلريده بر دفعه دها تدقيق ايدەجكز ، شيمديلك ايمپراطورلغك ، آسيائى برمطلقيت ادارەيه تحويلى و (اورەليەن) طرفندن تشبث ايديلوب (ديوقلەسيەن) طرفندن تكرار موقع تطبيقه وضع اولنان ، حكمداره آلهى ماهيت ويرمك تشبثنى تدقيق ايله اكتفا ايدەجكز :

ايمپراطورلغك كچيرمكده اولديغى صدمەلر ايچنده حكومتك تشبث ايدەجكى يكانه چاره، سناتونك حاكميتنى استخلاف ايدەجك مشروعيت پرەنسـيپى تاسيسى ايدى . اوزمان بوتون موفقيت شرائطى موجود كبى كورونيوردى . روما ــ يونان عنعناتى دها اوزون بر مقاومت كوسترەميەجك درجەده چوق ضعيفدى . يالكنز قوته دكل ، عين زمانده معنوى بر حاكميته استناد ايدن بر حكومت تشكيلى ، ايمپراطورلق ايچون برحيات وممات مسئلەسى حالنده اورتەيه چيقمشـدى . او زمانلرده ، يونانليلر و روماليلرجه معلوم بوتون مدنى عالمده ، چوقكدن اولان ايمپراطورلق ايچون قبول ايديلەبيلەجك باشقه بر حاكميت پرەنسيپى

يوقدی. آسيا ايله يونانستان و آسيا ايله روما آره‌سنده‌كی اوزون دوئللو آسيانك ظفر تامی ايله نهايتلنيور كبی كورونيوردی؛ چونكه يونان ـ لاتين مدنيتنك، شرقك متصوفانه مطلقيتنه مخالفت ايدن بوتون مقاومت قوتلری قيرلمشدی . اوروپا آرتق اسيانك بر كور بارصاغی حالنی آلمق اوزره ايدی... وتام اوزمان بردنبره يونان ـ لاتين حرثندن باماشقه برصورتده فوق العاده قوتلی و غيرقابل انهزام باشقه بر دشمن اورته‌يه چيقدی :

خرستيانلق : اوچنجی عصر بحرانی اثناسنده ، ميترائيزم ايله برابر ، خرستيانلق‌ده بويوك ترقيلر كوسترمشدی. بوتون ايمپراطورلقده، بوتون صنفلر آره‌سنده انتشار ايله‌مش، اردويه ، سناتويه ، سرايه كيرمشدی؛ فقيرلری ، زنكينلری، جاهللری ، عالملری كنديسنه بند ايتمشدی ؛ دها او زمانلر مبذول و درين بر علم عقائد محصولی ويرمشدی ؛ بسيط ، فقط قوی بر مراتب عاليه صنفی تشكيل ايله‌مشدی . وبو ايمپراطور مراتب مأمورينی كبی يالكز قوت اوزرينه دكل ، تك بر حاكميت اوزرينه مؤسسه‌دی . هر كليسا ، خادم اشخاصی تشكيل ايدن دياقوسلردن ، مجلس مديرانی تشكيل ايدن قدمادن ، صلاحيت تامه ايله كليسانك رئيسی و مديری اولان پسقپوسدن مركب اولمق اوزره پك چوق رهبانی احتوا ايديپوردی . قيد حيات شرطی ايله انتخاب اولنان پسقپوس ، مجلسك موافقتی ايله رهبان طرفندن انتخاب اولنيوردی . پسقپوس ، قدمايی و دياقوسلری تعيين ايديپوردی‌كه بونلر مشغول اولديغمز دورده شهرلرك عظيم بركتله‌سنی تشكيل ايليوردی . خرستيانلق يالكز سالكلرينك چوق اولماسندن دكل، معاونت وخير وحسنات كبی مكمل بر سيستم اوزرينه مؤسس اولماسندن دولاييدركه اجتماعی بويوك بر وسعت آلدی وبو ، ظفرينك سببلرندن بری اولدی. خرستيان جماعتلری ، يالكز دينی مصارفی ، و هيئت رهبانك احتياجاتی درعهده ايتمكله قالمايه‌رق ، طوللرك ، يتيملرك ، خسته‌لرك ، سقطلرك ، اختيارلرك ، ايشسزلرك حق يولنده محكوم اولانلرك امدادينه قوشيور، باربارلر طرفندن آلنان اسيرلرك صاتين آلنمسی ، كليسالر تأسيسی ، اسيرلرك اهتمامی ، فقيرلرك تدفينی ، اجنبی ديندا شلرينك اعزازی و فقير و دوچار تهديد اولان جماعتلره اعانه طوپلامقله مشغول اوليوردی . خرستيان جماعتلرك مالك اولديغی اموال و املاكك بويوك بر قسمی زنكينلرك تبرعاتندن حاصل اولمشدی‌كه بونلردن پك چوقلری كرك حياتلرنده ، كرك اولدكدن صوكره ، ثروتلرينی قسماً ويا تماميله كليسالره براقيورلردی . كليسا بو صورتله ، يوكسك صنفلردن بر قسمنك اموالنی هيچ بر وارثك تصرف ايده‌ميه‌جكی عظيم بر ثروت حالنده ادخار ايديپور

و وارداتندن بر قسمنی هر هانکی شکلده دوچار فلاکت اولان انسانلر ایچون صرف ایدییوردی . اوچنجی عصرك عمومی بحرانی اثناسنده ادخار اولنان بو ثروتك وبو ثروتك استناد ایله‌دیکی معاونت و خیر و حسناتك ناصیل عظیم بر قوت عاملی تشکیل ایله‌دیکنی آکلامق مشکل دکلدر. ایشته بو زمانده خرستیان کلیسالری، فورطنه‌دن امین بر لیمان حالنده کورونديلر . متفکر زمره‌نك روحی، بالذات کندی ویا بشقه‌لرینك اضطرابنك ویردیکی فلاکت ویاخود خراب وملوث دنیایه قارشی اولان نفرت ایچنده، خرستیانلغه ، عالی بر صولت ایچنده صلحه وسعادته دوغری کیدرکن کلیسانك فلاکتزده‌لره قارشی کوسترمکده اولدیغی عالیجنابانه معاونت خلق کتله‌سنی یکی دینه سوروکلیوردی . کلیسا بو صورتله رسمی معاونتده واسکی (پائیه‌ن = پت پرست) دولتنك بویوك عائله‌لرینك سیاسی حمایه‌سنده مجهول اولان آلهی بر رقت تلقیناتی جانلاندیرییوردی . اعتقاد ، دین سالکلرینی کلیسایه ربط ایدرکن ، دیکر مادی فوائدده مؤثر صورتده دینك حاکمیت و قوتنی تزیید ایدییوردی : صدقه ، اعانه ، مظاهرت ، آیین ، رهبان ویرکولری و وارداتی صوك زمانده الده ایدیلوب ، دائما بویوك مقدارده مأمور ، اسیر ، ایشجی ، مهاجرلرك ایش بولدیغی اراضینك اداره‌سی. بناءً علیه خرستیانلق عین زمانده هم روحانی ، همده جسمانی بر قوت حالنی آلمشدی . فقط قطعیاً نه میترائیزمك اختلافندن قورتولیور ، نه‌ده ایمپراطورلغك حمایه‌سنه مظهر اولیوردی . بعض تاریخجیلرك دیدیکی کبی اوچنجی عصرك بوتون ایمپراطورلرینك خرستیانلغه علیهدار بولندیغنی سویله‌مك مبالغه‌لی ایسه‌ده هرحالده شوراسی محققدرکه خرستیانلق بوعصرده پك ظالمانه تضییقاته کوکس ویرمش، حتی، قانلی ظلملردن آرتق واز کچیلدیکی زمانده‌بیله میترائیزمه قارشی کوستریلن مساعده‌کارلغك خلافنه اوله‌رق حکومت طرفندن دائمی صورتده امنیتسزلك ایله قارشیلانمشدر. کلیسا تاریخنده بوقدر فاجعه‌انکیز خاطرات براقان بووضعیتك درینده‌کی سببلری نه‌در ؟ بالذات خرستیانلق روحی !

ایمپراطورلق و اوزمانده‌کی منافع عامهٔ سیاسیه‌سی نقطهٔ نظرندن ، خرستیانلغك بر انحلال قوتی اولدیغنده شبهه یوقدر . اوچنجی عصرك بحرانی کیت کیده وخامت کسب ایتدکجه ، یکی دین‌ده آیریلدیغی مذهبلره کوره آزچوق برغیرتله، سالکلرینی ، اعتقادلرینی نهایکدیه قویه‌بیله‌جك وظائف عمومیه‌دن ، شرف وموقعدن ، یعنی الك یوکسك واك مهم موقعلردن اوزاق براقق خصوصنده دها بیوك برجسارت بولیوردی . چونکه روحنده‌کی قوتی غائب ایتمك ایسته‌مه‌ین برخرستیان ایچون ، معبدلره اهمیت ویرمك، سیرك اویونلری

حاضرلامق قارداشلری حقنده حکم ویرمك ، وبوحکمی اجرا ایتمك ممنوعدی . باشـقه انسانلرك یاشادیغی ومسعود اولدیغی دنیا ، مسیحك تلعین ایتدیکی بر مدنیت وبر دین ایله تلویث ایدلمشدی . تام برخرستیانی متفسخ موجودیتنك بوش تهلکه‌لرینه اشـتراکه سوق ایده‌جك نه برمسرت ، نه براضطراب ، نه برمکافات ، نه بر مجازات واردر. او ، بالعکس ممکن اولدیغی قدر سرعتله کناه واضـطراب برزخندن چیقمقدن باشقه براملی طاشیماز . بناءً علیه منطقجه خرستیانك وظیفه‌سی ایمپراطورلغی ییقمقدن باشقه بر شیٔ اوله‌مازدی ؛ (ته‌رتولیه‌ن) ك دیدیکی کبی ، بونی یاپماسی، نظریاته ملایمت اعتیادینه تمامیله مالکیتندن وتجاوزدن اسـتکراهندن ایدی. فقط کفر وکناه اولان موجودیته قاریشـمق قطعیاً اولامازدی . یا اوله‌جك یاخود سفالته قاتلانه‌جقدی . وظائف عمومیه‌نك بوقدر آغیر وبو قدر تهلکه‌لی اولدیغی ، حکومتی باربار عرقلرك اسـتیلا ایله‌دیکی ؛ حکومته کیتدکجه فکربشرك شدید خصلتلریتك لزوملی اولدیغی برزمانده، بویله برنظریه‌نك یوکسك فکرلرده حاصل ایده‌جکی تأثیر قولایلقله قابل ایضاحدر. خرستیانلق ایمپراطورلغی هرشیدن اوزاق قالمق ومجتنب داورانمقله خراب ایدییوردی . مرکزی اداره‌لر ایله شهر اداره‌لرینی، یوکسك صنفه منسوب ذکی ویتیشمش برسورو انساندن محروم ایدییوردی ؛ بالخاصه، اخلاقی نقطهٔ نظردن ایی انسانلری ، یوکسك واصیل فکرلری النده طوتیوردی. (سنت اوغوسته‌ن)ك حیاتی، برآزصوکره مشهور برحادثه ایله یوکسك فکرلرك ناصل سیاستی دینه ، وظائف عمومیه‌یی کلیسـایه ترجیح ایله‌مکده اولدیغنی کوسـترمشدر . فقط دها اوچنجی عصرده قانونك کندیلرینی مصالح عمومیه‌نك اجراسنه مأمور ایتدیکی برچوق وطنداشلر املاکنی کلیسـایه ویرمکی و فقیرلك ایچنده موقع اقبالك آغیر مسئولیتلرندن قورتولمغی ترجیح ایدییورلردی . دین ایله تقدیس ایدیلن بکارلق ، (پاییه‌ن) عالمنك الك وخیم زمانلرندن دها زیاده عمومیلشمکده ایدی . فقط مأمورین ملکیه‌دن زیاده بومنتظم احترازدن اردو مضطربدی . دها ایکنجی عصردن اعتباراً خرسـتیانلق « قلنج آدامی » اولمغه مساعده اولمادیغنی بیان ایله‌مشدی . وبردعوایه بیله قیام ایتمه‌مك مجبوریتنده اولان « صلح اوغلی » البته برمحاربه ایچون دها آز برمجبوریت دویاجقدی ؛ دین ، خرسـتیانلق ایله ، خدمت عسکریه‌نك غیرقابل امتزاج اولدیغنی تأیید ایله‌مشدی ؛ چونکه « جناب حق پیه‌ری ترك ترك سلاح ایتدیرمکله هرعسکرك قلنجنی ترك ایلمسی آرزوسنی آچیق بر صورتده اظهار ایتمشدی . » بناءً علیه بر خرستیان عسکری ایچون « درحال اردویی ترك ایده‌رك بوتون

دیکر خرستیانلرله عاقبتی کبی ، مسیح ایچون اضطراب چکمکه قرار ویرمك » دن باشقه؛ یاپیله‌جق برشیٔ قالمایوردی . اسکندریه کلیساسی احکامی ـ روما اردوسنك اساسی اولان کوکللی تشکیلاتنك علیهنده بولنیور وخرستیانلره سلاح طاشیمق یاقیشامایه‌جغنی تحکم ایله تأمین ایله‌یوردی . براعلام محکومیتی قرارینه اشتراك ویا هرهانکی برحربده عرض وجود ایله‌مك عین سویه‌ده برجرمدی . چونکه اولدیرمکی منع ایدن اساسات آلهیه‌ده « هیچ براستثنا اوله‌مازدی» . (سنت اوغوستن) ایسه برآزصوکره ایی برخرستیان ایچون شوویا بوحکومت آلتنده یاشامقلغك ، ایمپراطورلغه وباربارلغه اطاعت ایتمکلکك هیچ بر فرقی اولمادیغنی کوستردی، شوشرطله که حکومت کندیسنی هیچ برکفروضلالته مجبور ایتمه‌سون.

نوع بشر تاریخنده بونکله مقایسه ایدیله‌جك برفاجعه اولامامشدر. اون عصر ظرفنده، مدنیت قدیمه یورولمق بیلمز برغیرتله ، دنیاده ایلك ، حقیقت ، و فضیلتی حکمران قیله‌جق مکمل ، عاقلانه ، انسانی ، عالیجناب ، سربست ، عادل بر دولت تأسیسنه چالیشمشدی . بومکمل دولت یونانستان ، روما وایمپراطورلقجی روما کبی ، جمهوریتجی رومانك علوی احتراصی ، یوکسك اقبالپرستلکی ایدی. محارب ورجل دولت، فیلوسوف وخطیب ، شاعر وصنعتکار ، هرکس اك یوکسك قوتنی عصرلرجه بوعظیم اثره صرف أیله‌مشدی . (آریستید وپه‌ریقله‌س) (سیپجیون واوغوست) (پلاتون وآریستوت ، ده‌موسته‌ن وچیچه‌رون ، هومه ، وویرژیل هوراث وتاثیت ، وه‌سپاسیه‌ن ومارقاوره‌ل) بویکانه بدیعه‌نك عامل مشترکاریدی . بو قدر عصرلرك وبوقدر دهانك بوشـایان حیرت مسـاعیسی ؛ میلادك اوچنجی عصرنده اك قورقونج برآنارشی‌یه وهیچ بر وقت تحدث ایتمه‌مش اولان برانتظامسزلغه ، هر درلو معنوی حکم و نفوذدن عاری بر قوهٔ جبریه‌نك متفسخ ومتجاوز استبدادینه ، پك ایغجه بر مدنیتك خرابیسنه ، اسکی دنیایی وتخلیص اولنه‌بیله‌جك خزائنی قورتارمق ایچون جانلی بر اله کبی بر آسیا حکمداری اوکنده دیز چوکمك لزومنی منتج اولیوردی . او قدر عصرلرجه ، یونان ـ روما مفکوره‌سنه انسانك تحمل ایده‌بیلمه‌سی ایچون اك منفور، اك حقیرانه برشی اوله‌رق کورونن مونارشی اسارتی، اسکی دورك مکمل بر حکومت تأسیسنه اوغراشان ایکی قومنك اوزون سعینك مکافاتی اولدی ! بویله برآلدانیش اوکنده کندیسندن و استقبالدن نومید اولمایه‌جق بر مدنیت اوله‌بیلیرمی ؟

فقط خرستیانلق ، بالعکس بوتون حیات اختراعیه‌سیله برابر اسکی دنیایی محو وافنا

ایده‌جك کبی کورونن برفلاکته تاریخك الك جسورانه برخاطره‌سنی قید ایتدیکی بام باشقه پك معظم فکر انقلابلرندن بریله کوکس کرمکی بیلدی . بر حکومتك ایی ویا فنا عادل ویا غیرعادل ، عاقل ویا مجنون اولمه‌سنك آنجق اداره ایدنلر و فنالغی یاپانلر ایچون اهمیتی اولدیغی ، اداره اولنانلر وقوتلیلرك عدالتسزلکندن مضطرب بولنانلر ایچون هیچ بر اهمیتی بولنمادیغی تأمین ایده‌رك اسکی نقطهٔ نظری دکیشدیردی . حیاتك غایهٔ علویه‌سی ، فردك دینی واخلاقی تعالیسنده‌در . بو تعالی‌یه‌ده هرکس حکومت مؤسساتی نه اولورسه اولسون ، ایی ویا فنا بولنسون آنجق کندی سعیی ایله واصل اولور. انسانك حقیقی‌یالکز برصاحبی واردر . الله : انسان ، بویکانه وعلوی صاحب ایچون چالیشیر واونك محبت وتقدیرینه مظهر اولورسه اوندن اوته‌سنك اهمیتی‌یوقدر. اوزمان ارض اوزرنده‌کی‌قوتلیلر، بتون قوتلرینی غائب ایدرلر . خرستیانلغك ، مدنیت قدیمه‌نك معنوی وفکری اساسلرینی تاتملندن دکیشدیرن، حیاتك بویکی قناعتی ایدی که اوچنجی عصرك قورقونچ انتظامسزلغی آره‌سنده قطعی صورتده ظفر قازانیور وبو انتظامسزلغه یوکسك بر عکس‌العمل تشکیل ایلیوردی . بوظفر ، اوچنجی عصر بحراننك الك مهم حادثه‌سیدر. حیاتك بویکی قناعتنك، استقبال اوزرینه اجرایه مأمور اولدیغی تأثیر عظیم اوله‌جقدر ، چونکه عصرلرجه بوتون غرب مدنیتنه یکی براستقامت تعیین ایده‌جکدر.

— ۳ —

دیوقله‌سیه‌ن وایمپراطورلق اصلاحاتی

۱

لژیونلرك (قاروس) ی استخلاف ایتمك اوزره انتخاب ایله‌دکلری آدام (قلود) و (اوره‌لیه‌ن) کبی ، فقط دها مظلم برنسبدن بردالماچیالی ایدی. حتی برروایت کندیسنك آزاد ایدلمش برکوله‌نك اوغلی اولدیغی‌ده تأمین ایدر . دیوقله‌سیه‌ن ایلك کنجلکندن بری‌عسکر ایدی واوچ بویوك جنرالك: قلود ، اوره‌لیه‌ن ، پروبوسك مکتبنده یتشمشدی فقط بوبارباز وبوعسکر برداهی ایدی .

دیوقله‌سیه‌ن انتخاب اولنور اولونماز برحرب داخلی ایله اوغراشمغه مجبور اولدی .
(ژازیژ) لره قارشی حرب ایتمش اولان (قاره‌ن) پدرینی استخلاف ارزوسندن واز کچمیوردی . هر ایکی طرفده برقاچ آی حرب ایچون حاضرلق یاپیلدی و ٢٨٥ سنه‌سی بهارنده هرایکی اردو موزی ایالتنده قارشیلاشدیلر . اکلاشیلدیغنه کوره ، (قاره‌ن) ك ضابطلرندن بری طرفندن أولدیرلمسی ظفرینی تأمین ایتمه‌مش اولسه‌یدی ، دیوقله‌سیه‌ن مغلوب اوله‌جقدی .

فقط یکی داخلی حرب بوتون ایمپراطورلقده هر زمانکی بحرانلری تحریك ایتدی . آیلرجه کندی کندیلرینه ترك ایدیلن ایالتلرده یکی یکی دعواجیلر چیقمشدی . غولده مدهش عصیانلر واردی . حدودلرده باربارلر یکیدن حرکته کلمشدی وقورصانلر غول وبره‌تانیا ساحللرینی راحتسز ایدییوردی . دیپوقله‌سیه‌ن صرف ایدلمسی لازم کلن غیرتك تك برایمپراطور ایچون پك آغیر اولدیغنی آکلادی وتخته تعوددندن بر آز صوکره ظن ایدیلدیکنه کوره ٢٨٥ سنه‌سی نصف اخیرینك اورته‌سنده سلاح ارقداشلرندن برینی ، سیرمیوم جوارنده پاتنونی مهاجرلرندن برینك اوغلی اولان (ماقسیمیه‌ن) ی ، تقسیم‌اموره دعوت ایتدی . ماقسیمیه‌ن قیمتلی برعسکردی ، فقط بوقدر ؛ یالکز برعسکر . احتمالکه دیپوقله‌سیه‌ن بوصورتله کندیسنی برارقداش دکل ، امین وصادق برمعاون یاپمق ایسته‌دی وفی‌الحقیقه ماقسیمیه‌ن اوغوست دکل ، سه‌زار عنوانی آلدی. برقاچ هفته ظرفنده عصیانی قانله بوغارق باغودلره قارشی احراز ایله‌دیکی موفقیت دیپوقله‌سیه‌نك فکرینی دکیشدیردی. ٢٨٦ ده کندیسنه اوغوست عنوانی ویردی وایمپراطورلغك وحدت‌سیاسیه وتشریعیه‌سنی تغییر ایتمکسزین هرایکی‌رئیس‌دولته، پره‌نسیپ اعتباریله اولمقله برابر، مساواتی‌بخش‌ایتدی. هرایکیسنك‌ده آیری آیری اردولری واردو قوماندانلری، خصوصی بودجه‌لری واردی، فقط قانونلر وسکه‌مشترك بولنیور وعمومی‌اعلاملر هرایکیسنك‌ده اسمنی‌احتوا ایدییوردی. مع‌مافیه دیپوقله‌سیه‌ن دائما برنجی اوله‌رق کلیور وارزوسی دائما حاکم بولنیوردی. چونکه صلاحیتی ماقسیمیه‌ن‌دن فضله اولمامقله برابر نفوذ شخصیسی وقیمتی چوق یوکسکدی . (اوغوست) لرك ادارهٔ ملکیه وقوهٔ عسکریه‌لری کرچه یکدیکرندن فرقلی ایدی ، فقط آشیلمسی ممکن اولمایان حدودلر یوقدی . بوندن دولاییدر که یکدیکرینه متقابلاً تودیع اولنان اراضی‌یه هرهانکی بر سببدن دولایی کیرمکده تردد ایتمه‌دیلر .

خلاصه ، ایمپراطورلغك باشنده بردکل، ایکی ایمپراطور ، فقط قوتده مساوی ، طبقی

پك چوق عصر اول ، جمهوريتك باشـنده ايكى قونود اولديغى كبى ، شـيمدى‌ده ايكى ايمپراطور بولنيوردى . بوندن ماعدا ، اوچنجى عصر بدايتنده والەريیەن طرفندن تشبث ايدلمش اولان بو اصـلاحات ، شـيمديدن صوكره آرتق لزوملى ايدى . ايمپراطورلق هر طرفدن تهديد آلتنده ايدى. يكيدن، باغودلرك عصيانندن استفاده ايدن هەرول، بورغوند وآلمانلر رەنى كچمشلردى ؛ بوندن ماعدا سـاقسون وفرانق قورصـانلرينى طرده مأمور فيلونك قاروسيوس اسمنده‌كى قوماندانى بوقورصانلر ايله‌ كيزلى برائتلاف ياپمشدى وماقسيميەن طرفندن اعدامه محكوم اولونجه عصـيان ايدەرك برەتانياده « اوغوسـت » عنوانى آلمش وغول آطه‌سى ايله ساحلده‌كى برقاچ شهرى ضبط ايدەرك قوتلى بر فيلو تشكيل ايلەمش ؛ بوفيلو سايه‌سنده مشروع ايكى حكمدارك حاكميتنه قارشى قويغه باشلامشدى. شرقده‌كى وضعيت بوندن دهـا آز وخيم دكلدى ، ايمپراطورلق بو جهتدن والەريیەن زمانندنبرى دوام ايدن، يعنى رومانك يكى ساسانى ايمپراطورلغنه قارشى غائب ايتديكى اساسلى مدافعه‌سنى: ارمنسـتانى غائب ايتديكندنبرى تحدث ايلەين ، تهديد قارشيسنده بولنيوردى . بناءً عليه برى شرقده ، ديكرى غربده ايكى ايمپراطور چوق دكلدى . فى الحقيقه ماقسيميەن رەن اوزرنده‌كى جرمن استيلاسنى رد ايتمكه موفق اولديغى آنلرده ، ديوقلەسـيەن حربدن زياده انتريقه ياپمق صورتيله ارمنسـتانه كيرمكه چاليشيوردى . زمان مسـاعددى . حرب داخلى عجم ايمپراطورلغنى او درجه ضعفه اوغراتمشدى كه ، قرال بهرام ، ديوقلەسـيەنك دوستلغنى الده ايتمك اوزره برسفير كوندرمشدى . ارمنستان عجم حاكميتندن بزكين وغير ممنوندى . ارمنى تاجى وارثى تيريدات كندى اراده‌سى خارجنده اولەرق رومادە منفاده ياشـايوردى . ديوقلەسـيەن كنديسنى تيشـقيرتدى و تاجنى آلمق ايچون خفى صورتده معاونتده بولوندى .

تيريدات ، عجم قرالنك مشكل وضعيتندن و ارمنستانده‌كى عدم ممنونيتدن اسـتفاده ايدرك ماهرانه حاضرلانمش بر حركتله و بلا مقـاومت اجدادينك قراللغنى تملكه موفق اولابيلدى . ارمنستان يكيدن رومانك تأثيرى آلتنده بولنيوردى . روما قراللرى حرب ياپاميه‌جق برحالده اولدقلرندن بوامر واقعه مطاوعت مجبوريتنده قالديلر .

يكى بردشمن ـ سوريه وعربستان چوللرندن كلن عربلرـ روما اراضيسى حدودلرنده كورونەرك ياغما واستيلايه باشلامش ومصر برجه مجهول سببلردن دولايى حركته كلمش اولمقله برابر، بو موفقيت شرقده‌كى وضعيتى اصلاح ايديوردى. فقط غربده مشكلات آزالميوردى.

ماقسیمیەن ، فرانق وساقسونلردن مرکب بویوك براردو طوپلامش اولان قاراسیوس ایله باشه چیقامامش ایدی . جرمانیاده یکی تهدیدکار حرکتلر باش کوسترمشدی و غوتلر ، واندالللر ، ژەپیدلر ، بورغوندلر حال حربە کچمشلردی . شرقی اوروپاده سارماتلرده حرکتده ایدیلر؛ نومیدی وموریتانیاده یرلی اهالی یکیدن حرکتە کلیوردی. ایکی حکمدار ، ایمپراطورلغك بر اوجندن دیکر اوجنه قوشارق، بو ویا شو جنرالهاك واسع عسکری واداری صلاحیتلر بخش ایدەرك ومغلوب ایدەمدکلری قاراسیوسی اوچنجی بر (اوغوست) طانیمق صورتیله فضیلت ایجاباتی کوسترەرك بوتون بو مشکلاتە کوکس کریپورلردی . فقط برقاچ سنەلك تجربه دیبوقلەسیەن و ماقسیمیەنی ، ایکی حکمدارك بیله صرف ایدەجکی غیرتك غیر کافی اولدیغی قناعتنه سوق ایتدی : ۲۹۳ ده دیبوقلەسیەن ایمپراطورلق ادارەسنی تقسیمە قرارویردی ودیکر ایکی حکمدارلق، یکی ایکی معاونلك دها احداث ایتدیلر. معمافیه بونلره دها دون برعنوان : سەزار عنوانی ویردیلر. بوقدر یوکسك مقامه دعوت ایدیلن ایکی ضابطدن بری (غالەر) اولدی .

غالەر اینجه بر حرثك آدامی اولمامقله برابر مستعد وعزمکار داچیالی برعسکردی . دیکری صولغون تندن دولایی (قلور) نامنی آلان (قونستانس) ایدی ووالدەسی جهتندن غوتیك قلود احفادندن ، زنکین ، ملایم طبیعتلی ، تحصیل کورمش ، متفکر بر ذات ، ایمپراطورلغی اداره ایدن سرکذشتجولر چتەسنك آراسنده غائب اولمش بر آریستوقراطدی. ایالتلربودرت حکمدار آرەسنده شوصورتله تقسیم ایدلدی : دیبوقلەسیەن کندیسی ایچون ایمپراطورلغك اك شرقدەکی قسمنی : بیتینی ، عربستان ، لیبیا ، مصر وسوریەیی آییردی ؛ غالەره دالماچیا ، پانونی ، موزی ، تراکیا ، یونانستان وآناطولی ویریلدی ؛ ماقسیمیەن روما ، ایتالیا ، رەتیا، سجلیا ساردونیا ، اسپانیا، آفریقانك متباقی اقسامنی آلدی .

دیبوقلەسیەن بیتینی دەکی نیقومدیاده ؛ غالەر پانونیدەکی سیریومده، ماقسیمیەن میلانده؛ قونستانس غولدەکی ترەودە اقامت ایدیوردی .

۲

، والەریەن دن بحث ایتدیکمز زمان سویلەدیکمز کبی ایمپراطورلرك تزییدی، هندسی

ماهیتده بر علاجدی . حال بوکه ایمپراطورلغی اولومه سوق ایتمکده اولان فنالق معنوی برماهیتی حائز ایدی. بوعلاج ناصل‌که واله‌ریه‌ن زماننده مؤثراولمامش ایسه ایمپراطورلغك بو تاریخی آننده‌ده کندی باشنه مؤثر اولامازدی . حتی ، و بالعکس ایمپراطورلردن هر برینی ، استقلاله سوق ایتمك صورتیله ایمپراطورلغك پارچالانمسنی‌ده تعجیل ایده‌بیلیردی ، فقط دیپوقله‌سیه‌ن ایمپراطورلغك بو تقسیمنی، بالجمله مؤسسات عالیه‌ده درین وعضوی بر اصلاحات یاپمق صورتیله اکمال ایله‌دی .

بویوك اصلاحات ۲۹۳ ده آرتق اکمال ایدلمشدی . بو اصلاحات عین زمانده درت ایمپراطورك حاکمیتنه دها امین ودها حرمتکار بر مشروعیت ، حکومت عناصرینه‌ده دها زیاده قوت ودها زیاده مؤثریت ویره‌جك و بو صورتله وظائف عالیه‌نك قوت ونفوذینی تزیید ایلیه‌جکدی . اوره‌لیه‌نك ایلك آدیملرینی بر آز قورقاراق آتدیغی یولده قطعیتله یوروین دیپوقله‌سیه‌ن ، ایمپراطورلرك الوهیتی پره‌نسیپنی رسماً تثبیت ایله‌دی . ایمپراطورلر Herculius ماقسیمیه‌ن ، Iovios : دیپوقله‌سیه‌ن ، a De s geniti et aeorum cratores عنوانی آلدی. اولجه ژوپیته‌ر ویاخود هرکول نامنه اولدیغی کبی تبعه واردو ایمپراطورلرك بوعنوانلریله تحلیف اولنیوردی. اونلرك وایمپراطورلغك قوتلرینی آلدیغی الوهیت، تاجلرك وایمپراطورلقلرك ناظمی اولان کونش آلهه‌سی ، میترادر .

ایمپراطورلغك بو یکی ذات عظمت الوهیتی ، تبعه‌سنك حس درونیسنه قابل تماس شکللرله یرلشدی . تبعه‌نك و ایمپراطورلرك مناسباتی وحکمدارلغك حرکات خارجیه‌سی میلادك ایلك ایکی عصرینك بیلمه‌دیکی مراسمه سببیت ویردی . ایمپراطور بویوك شرق حکمدارلرنده اولدیغی کبی بر تاج ، کونش شعاعاتنه مشابه بر تاج سلطنت طاشیردی‌که ، بوحکمدارك لطف وغفرانی نشر ایدر ایدی . البسه‌لری وآیاق قابلری قیمتلی طاشلر ایله مزین اوله‌جقدی . حکمدار آرتق ، اوغوست ، تراژان ، وه‌سپاسیه‌ن کبی هر کون ، هر ساعت کندیسنه یاقلاشیلماسنه مساعده ایدیلن ویاخود باشقه آدملر ایله تکلیفسزجه کوروشن واوی حروطنداشلره قولایلقله آچیلان بسیط برغیر لایموت دکلدی .

اوکا برشیء سویله‌مك ایچون خصوصی برمراسمه مراجعت ایتمك، حضورینه چیقیلدیغی زمان بر نوع طاپمق حالنده سجده‌لره وارمق لازمدی . آرتق باربارلرك توطن ایتدیکی و بویوك قسمنی بونلرك اداره ایتدیکی ایمپراطورلقده اوچنجی عصرك بحرانلری ایله همان همان محو اولمش اولان ئه‌له‌نیزم وررومانیزم اوزرینه الك نهایت شرقك مطلقیتی غلبه ایتمشدی.

فقط اکر بو نفوذ الوهیتی تطبیق ایتمکله مکلف متعدد اشـخاص عین زمانده اونی ضعیفلاتسه‌لردی حاکمیت عالیه‌یه‌دها بویوك برقدرت ونفوذ الٰهی ویرمك برایشه یارامازدی.

دیبوقله‌سیه‌نه‌کوره ، درت حکمدار آره‌سنده تقسیم ایدلمش اولمقله برابر حاکمیت عالیه برمونارشی اولملی ، یعنی بروحدت تشکیل ایله‌ملیدی . دیبوقله‌سیه‌ن درت حکمداری ایله برمونارشی، قوتلی بروحدته مالك حکومت بنا ایتمك‌کبی غیرقابل حل برمسئله‌یی نه‌صورتله باشار غه تشبث ایتدی؛ اولاً ایکی سه‌زاری، ایکی اوغوستك امری آلتنه قویدی‌وبالذات ایکی اوغوست آره‌سنده عالی ناظم وتنظیماتجی وظیفه‌سی تأمین ایتدی . کندیسنك آلدیغی Govins عنوانی ، ماقسـیمیه‌نه ویردیکی Hereulius عنوانك یانه وضع ایتمسی مافوقك مادونله اولان مناسباتی کوسترر .

بوندن ماعدا، بروحدت حصوله کتیرمك ایچون‌ماهیت الوهیتی حائز اولان مونارشی‌یه آسیا مونارشیلرنده‌کی‌خاندان‌پره‌نسیپنی‌تطبیق ایله‌دی‌که بواصول دهابرنجی وایکنجی‌عصرده روما ایمپراطورلغی حاکمیت عالیه‌سی بنیهٔ قوانیننه نفوذ ایله‌مشدی .

اوغوست و سـه‌زار یکانه برعائله تشکیل ایله‌دی . ناصل ماقسیمیه‌ن ، دیبوقله‌سیه‌ن طرفندن قبول ایدلمش ایسه اویله‌جه هرایکی‌سه‌زارده، هرایکی اوغوست طرفندن اولادلغه قبول ایدلدی . سه‌زارلر کندیلرینی اوغوللری اوله‌رق قبول ایتمش اولان اوغوسـتلرك قیزلریله اولنمك ایچون قاریلرینی بوشادیلر : مصر فرعونلری وپتوله‌مه‌لرك مونارشـیلرینی درخاطر ایتدیرن بر نوع مجامعت خاندانلغی . دینی پره‌نسیپلره و خاندان پرنسیپنه مسـتثنا شکلده بر اشـتراك اصولی ادخال ایدلمکله حاکمیت عالیه‌یه عائد اولان بوتون مسـائلك اك دیکنلیسنك حل‌اولوندیغی‌ظن ایدیله‌بیلیردی. اویله برمسئله‌که اوچ‌عصردنبری ایمپراطورلغی بوشی بوشنه تحریك ایدوب طوربیوردی : وراثت مسئله‌سی .

براوغوستك وفاتنده (سه‌زار) ی یرینه کچه‌بیله‌جك وبوسفر بویکی اوغوست دیکر برسه‌زار تعیین وجهان صاحبلرینك عائلهٔ الوهیتنه ادخال ایلیه‌جکدی.

فقط ایمپراطورلغك یارالرینك تداویسی ایچون حاکمیت عالیه‌نك محتـاج اولدیغی شیٔ یالکز بوقدرت ونفوذ دکلدی ؛ عین زمانده قوته ، یعنی ماهر ، امین ومطیع عضویتلره احتیاج واردی . دیبوقله‌سیه‌ن بو یکی قوتی تام بر بروقراسی سـیستمی احداثی صورتیله حکومته ادخال ایله‌مك ایسته‌دی وبوبروقراسی آرتق سناتویه دکل، یالکز و منحصراً ، آسیا مطلقیت اداره‌لرنده اولدیغی کبی (الٰهه ـ ایمپراطور) ه مربوط بولنیوردی .

دیبوقله‌سیه‌ن احتمالکه کرك کندیسنك حکمدارلغه انتخابی کیفیتی وکرك بونی تعقیب ایدن دیکر انتخاباتی سناتویه تبلیغی ، عین زمانده عنعناته توفیقاً مرعی اولان بعض شکللره مطاوعتی اهمال ایده‌مدی ، فقط نه اولورسه اولسه سناتونك تشکیلات سیاسیه ماهیتی ابطال ایدلمشدی .

سناتونك ملاحظاتی دیکلنه‌بیلدیکی کبی بوملاحظاتك تطبیقندن ده امتناع اولنه‌بیلیردی. آرتق سناتو طرفندن اداره اولنه‌جق هیچ بر ایالات یوقدی . چونکه هپسی ایمپراطورك تحت حکمنه کچمشلردی ؛ سناتو ادارهٔ سیاسیه‌دن خارج براقیلمش Cous:storium Princ طرفندن استخلاف اولونمشدی .

بو تشکیلات اسکی سناتو کبی تشریعی ماهیتی حائز اولان مسائلی تدقیقه مأمور یکی برهیئت اولوب ، رجال حکومتك کافه‌سندن ترکب ایدییوردی . بناءً علیه بوتون اداره ، ممثلین عالیه صفتنی حائز اولان ایمپراطور ایله بو هیئته عائددی . بو صنوف اجتماعیه نسب وملیت نظر دقته آلنمقسزین ایمپراطورلغك بوتون تبعه‌لری آره‌سندن طوپلانمش برهیئت مأمورین ایدی . وبورایه بر آز صوکره بالذات باربارلرکده مساوی شرائط ایله قبول ایدلمسی کچیکمیه‌جکدی .

٣

بو، یونان ـ لاتین عنعناتی نقطهٔ نظرندن بویوك برانقلاب ایدی. یونان مدنیتی ولاتین مدنیتی هر ایکیسی‌ده اقوامك وصنفلرك غیر مساواتی لزومی ونیم صوفیانه وضعیتی کبی مضاعف پره‌نسیپه استناد ایدییوردی .

بو مضاعف آریستوقراسی پره‌نسیپی، مناسبات‌خارجیه‌ده یونانلیلرك ویاخود رومالیلرك دیکر ملتلر اوزرینه جبلی وابدی تفوقی ؛ مناسبات داخلیه‌ده ایسه هیئت مجموعهٔ خلقی اداره امتیازینی حائزاولان صنفك جبلی وابدی‌تفوقی آمردی. یونان ولاتین‌حکومتلرینك همان کافه‌سی آریستوقراتیکدی. بوحکومتلر کندیسی امر واداره حقنی‌حائزاولان کوچوك بر اولیغارشی‌نلك ارثاً انتقال ایدن امتیازاتی اوزرینه تأسیس ایدلمشدی .

وظائف عمومیه‌نك‌متوسط وخلق‌صنفلری‌ده داخل اولمق‌اوزره بوتون صنفلرطرفندن

درعهده اولنه بیلن حقیقی دەموقراتیك حکومت تجربەلری پك نادر اولدی واولانلرده اوزون سورمەدی. بوتجربەلرك اك مشهوری آتنەدەکی تجربەدر؛ فقط بونكده ناصل بر فلاکته منجر اولدیغی معلومدر. رومایه کلنجه، حتی جمهوریتك اك قورقولی دورلرنده بیله هیچ بروقت دەموقراسی ایله اداره اولونمادی. بالذات ایمپراطورلق قاراقاللا زماننه یعنی اوچنجی عصرك نهایتنه قدر، دیبوقلەسیەندن برعصردن دها آز بر زمان اولنه قدر آریستوقراسینك آریستوقراسیسی دنیلەجك برصورتده اداره ایدلمشدی. امتیازات مخصوصه ایله ایمپراطورلغك اك یوکسك وظائفنی درعهده ایتمش اولان سناتو وسواری صنفی، روما وطنداشلری آرەسندن طوپلانمش بر آریستوقراسی ایدی واصیل ویا خلقدن اولسون، زنکین ویا فقیر، عالم ویا جاهل، هیئت مجموعەسی، ایمپراطور اهالیسی میاننده مهم امتیازاته وخصوصی بر قانون جزایه تابع ایکنجی بر آریستوقراسی تشکیل ایلیوردی. بناءً علیه یونان ـ روما مدنیتی زمرهٔ متفکرین قوتی اوزرینه بنا ایدلمشدی. بالذات بو قوتده، انسانلرك معناً مساوی اولمادقلری بالعکس عدم مساوات موجود بولندیغی اساسنه مستند بولنیوردی. یونان ـ لاتین حکومت وجمعیتنك بو آریستوقراسی ماهیتنك بر نتیجەسی، زمامداران قادروسنك تحدیدی ایدی که بونکله برابر بالجمله عناصر سیاسیه واداریەده عین تحدیده معروض بولنیوردی. بوکون، رومانك، حتی قوت وقدرتی اوج بالایی طوتمش اولدیغی بر زمانده بیله پك چوق دفعەلر فتوحاتی تشمیل وایمپراطورلغی توسیع خصوصنده نەدن متردد داوراندیغنی آکلامق مشکلدر. فقط آریستوقراسی قپالی بر هیئتدر وهر بر صنف، هر بر ملت آرەسندن طوپلانان بر بروقراسی کبی ارزوایله میدانه چیقوب انکشاف ایدەمز. بوندن دولاییدرکه روما، بر آریستوقراسینك تدارك ایدەبیلەجکی یوکسك اداره مأمورلری ایله ضابطانك غیر کافی بر حاله کلەمسی اندیشەسی ایلەدرکه اراضیسنی توسیع ایتمەمکه دقت ایتمش وکذلك ایمپراطورلغی ممکن اولدیغی قدر آز مأمور ایله ادارەیه غیرت ایلەمشدر. کرچه قطعی رقم ذکر ایدەمەمکله برابر ایمپراطورلق تاریخنك مناسبات خارجیه وداخلیەسی حقنده بیلدکلرمزدن چیقان نتیجه شودرکه آنتونلر خاندانه قدر روما اداره قادرولری بالنسبه دار ایدی. اصغری مأمور ایله اداره، ایمپراطورلق حکومتنك اصولی اولدی. چونکه، بو، آریستوقراتیك برحکومتدی. دها موضوع بحث ایلەدیکمز دورده، خرستیانلق بوتون انسانلرك عین اللهك اوغللری اولدیغنی، اونك حضورنده کافەسنك مساوی بولندیغنی تأمین ایتمك صورتیله ساحهٔ افکارده مدنیت قدیمەنك آریستوقراسی

تشکیلاتنه برأولوم ضربه‌سی ایندیرمشدی. کرچه، انسانلرك معنوی مساواتی نظریه‌سی، دور قدیم فیلوزوفلرندن برقاچی طرفندن ایلری آتیلمشدی. فقط وجدان عمومی‌یه بونی صوقان یالکز خرستیانلق اولمش و بو صورتله حقیقی آریستوقراتیك حکومتی تاتمللرینه قدر ییقارق، یکی دەموقراسی‌یی احداث ایله‌مشدر.

انسانلرك معنویات اعتباریله مساوی دکل، غیر مساوی بولندیغی حقنده‌کی پرەنسیپ کتلهٔ خلق اعتقادندن سیلنیر سیلنمز آریستوقراسی بعض دورلرده بر منفعت دولاییسیله قبول ایدیلن برمقاولهٔ اجتماعیه اولدی ودور قدیمده اولدیغی کبی، جمعیتده حائز اولدیغی عضوی وحتی همان مقدس شکل وماهیتنی غائب ایتدی. ایشته بو، آریستوقراط حکومتلرك نەدن دولایی مسلمان وخرستیان عالمنده، دائما ضعیف قالدقلرینی و دائما دور قدیمك حقیقی وبویوك آریستوقراسی حکومتلرینك پك صولغون تقلیدلری اولەرق تلقی ایدیلدیکنی ایضاح ایدر.

دییوقله‌سیەن‌دە، اداری اصلاحاتی ایله آریستوقراسی پرەنسیپنه سیاسی ساحه‌ده برأولوم ضربه‌سی ایندیردی. ایکی وقعه آرەسنده بر رابطه موجود اولدیغنده هیچ شبهه یوقدر. خرستیانلغك ترقیسی دییوقله‌سیەنك اصلاحاتی ایچون لزوملی بر حاضرلق ایدی. بالطبع ایمپراطوری اصل بو اصلاحاتی اجرایه سوق‌ایدن اسباب‌سیاسیه ایدی. بو اسباب آرەسنده اك مهمی، اوچنجی عصر بحرانی ایله خراب اولان آریستوقراسی تشکیلاتی یرینه، بالذات بو بحرانلرك احداث ایله‌دیکی ایجابات سیاسیه وعسکریه‌نك امر ایله‌دیکی یکی بر تشکیلات اقامه ایله‌مك لزومی ایدی. اداره اولونمسی اقتضا ایدن ایمپراطورلق اراضیسنك وسعتنه نسبتله، اشخاصك ندرتی، عناصراداریه وسیاسیه‌دەکی نقصانی، فلاکتك سببلری آرەسنده بولنیوردی که بو فلاکت صوك اللی سنه ظرفنده ایمپراطورلق آریستوقراسیسنی‌دە محو وپریشان ایله‌مشدی. بناءًعلیه اویله بر اداره تأسیسی لازم کلیوردی که دکل یالکز ایمپراطورلغك وسعتی ایله متناسب عناصر وقوتی احتوا ایتمکله قالسون، عمومی انحلالك تهدیدکار جریانی توقیف ایچون حکومتك صرف ایده‌جکندن دها عظیم بر همت وغیرتی طوپلامش اولسون. دها ایکنجی عصرده غیرکافی‌اولان آریستوقراسینك، تمامیله‌اورتەدن قالقدیغی برزمانده، بو اداره ایچون لازم‌کلن عناصر نەدن طوپلانه‌جقدی، بوتون‌صنفلر، بوتون اهالی آراسندنمی انتخاب ایدیله‌جکدی؟

بویوك وکوچوك وظائف و مأمورینك تزییدی دییوقله‌سیەنك بویوك اصلاحاتی

پرەنسیپلرندن برینی تشکیل ایتدی. عسکری آریستوقراسی‌یە استناداً تأسیس ایدلمش اولان ایمپراطورلغك تاریخندە ایلك دفعە اولەرق اداری وعسکری ادارە آیریلدی وهر برایالتك باشنە معیتلرندە لزومی اولان مستخدمینی ایلە ایکی مأمور قوندی: Praeses یاخود ملکیە والیسی؛ Dux ویا والیٔ عسکری. بو اصلاحاتك شبهەسز کە ایکی غایەسی واردی: بر طرفدن صلاحیتلرك تقسیمی دولایسیلە ایالتلردەکی لژیونلرك Pronunciamenti لرینی و اوچنجی عصرك حقیقی بلیەسی اولان متمادیاً یکی ایمپراطورلر اعلانی خصوصنی دها مشکل بر حالە صوقمق؛ دیکر طرفدن عناصر عسکریەنك کفایتسزلکنە چارە ساز اولمق کە بو عناصر شیمدی همان همان تمامیلە دها آز مدنی ایالتلردن طوپلانمقدە اولدیغندن، انحطاطدە اولمقلە برابر بویوك بر حرثك وارثی بولندیغنە شبهە کوتورمەین برایمپراطورلغك ادارۂ ملکیەسی ایچون دائما لازم کان خصلتلری حائز بولونمامقدە ایدی.

فقط بونکلەبرابر مدنیت قدیمەنك حیاتی بر پرەنسیپی، وظائف عمومیەدەکی وحدتدە تخریب ایدلمش اولیوردی. شوراسیدە شایان دقتدرکە بزە مدنیت تاریخنك اك مهم سیاسی ترتیبی اولارق کورونن مامورین عسکریە وملکیەنك یکدیکرندن آیرلمسی کیفیتی روما ایمپراطورلغی تاریخندە ایلك دفعە اولەرق انحطاط دورینك بر تدبیری شکلندە تظاهر ایتمکدەدر. یالکز بوندن عبارت دکل: بو اصلاحات ایلە باشقە بر شی علاقەداردر وبو: ایالتلرك پارچالانمسی ایلە افادە اولنەبیلیر. دیوقلەسیەن، والەریەن کبی یالکز ایمپراطورلرك تزییدی ایلە اکتفا ایتمەدی. هر برینە دها دار براراضی ویرلمك صورتیلە والیلرك عددینیدە تزییدایلەدی وبوندن مقصد ادارۂ اموراینملرینی تسهیل ایلمك وشویلە بویلە برقوتە مالکیتلرندن دولایی قورقولی بر وضعیت آلملرینە مانع اولمقدی. بوندن دولاییدرکە دیوقلەسیەن تختە چیقدیغی وقت اللی یدی ایالت والیسی اولدیغی حالدە ۲۹۷ سنەسندە ۹۶ ملکیە والیسی تعداد ایتمکدەیز.

عین زماندە ایالتلرك پارچالانمسندن، ایمپراطورلغی وحکومت مرکزیەنك قوتنی ضعفە اوغراتمامق ایچون Diocèses لری تأسیس ایتدی. بونلر اوزمانە قدر ایکنجی درجەدە مالی وعدلی تشکیلاتدی. دیوقلەسیەنك Diocèses لری ایسە برچوق ایالتلرك دها یوکسك بر تشکیلات حالندە تجمعندن تشکل ایدییور ویکی بر حاکمك: Vicaire ك ادارەسی آلتندە بولنیوردی. اون آلتی دانە ویقەر واردی: بشی شرقدە اولوب Oriens، Pontica، Ariana، Thracia، Moesiæ. یدیسی ایسە غربدە اولوب Panonia، Bretaina،

Golia ، Vienensis ، Italia ، Hispaniae ، Africa تسمیه‌ایدیلیوردی . بناءً علیه‌اوزمان ایمپراطورلغك باشنده ایکی اوغوست ، ایکی سزار بولنیور وبونلردن صوکره معیتلری اوله‌رق دیوسیسلرك مرجعی اولان اون ایکی ویکار وبونلرك باشنده عین رتبه ایله ، بعض ممتاز ایالتلرك والیلری‌اولان پروقونسوللر کلیوردی واك نهایت Vicarü لرك مادونی‌اوله‌رق Praesides وبعضاً Consulars ویاخود Correctors لر بولنیوردی‌که بونلره شویله‌جه کوچولتیله‌ن ایالتلرك والیلری دییه بیلیرز .

بو سلسلهٔ ملکیهٔ مراتب باشنده Duces ، رؤسای عسکریه کلیوردی‌که بونلرك صلاحیتلری داخلنده‌کی اراضی ، ملاحظات عسکریه‌یه توفیقاً تعیین ایدلمشدی وایالتلرك ودیوسیسلرك حدودلرینه تقابل ایتمه‌یوردی . فقط رؤسای حکومتك تزییدی ، سوق الجیش نقطهٔ نظرینه‌کوره تثبیت ایدیلن مراکزه توزیعلری ، خدمات ملکیه‌نك خدمات عسکریه‌دن تفریقی ، ایمپراطورلغك مدافعه‌سنی تقویه‌یه کفایت ایده‌مزدی . اردونك تزییدی ، اداری اصلاحاتی اکمال ایتملیدی . بونك ایچون ایمپراطورلرك محافظ قطعاتنك درت مثلنه ابلاغی ، اسکی پره‌توریه‌نلره یکیلرك علاوه‌سی لازم کلدی بونلره Milites Palatini و Comitatenses عنوانی ویریلدی . کذلك قطعات عسکریه موجودینی تزیید ایجاب ایتدی . دیوقله‌سیه‌ن قطعاتی ۳۵۰٫۰۰۰ دن ۵۰۰٫۰۰۰ مقدارینه چیقاردی وضابطلرك عددینی‌ده بر نسبت دائره‌سنده آرتیردی . هر لژیونی دها قوتله تنسیق ایله‌مك وصداقتلرندن امین اولمق ایچون موجودلرینی آزالتدی ، ضابطلرینی آرتیردی . سرایلرك تعددی ، مرکز وایالت مأمورلرینك انکشافی ، اردو موجودینك تزییدی پك چوق پاره‌یه احتیاج کوستریور ومنابعك تزییدینی ایجاب ایتدیرییوردی . دیوقله‌سیه‌ن بوکاده بویوك بر عزم ودها ایله‌چاره بولدی . اراضی‌نك قیمتلری‌اوزرندن تقسیمنی امر ایتدی ــ که بو کون سویلندیکی کبی یکی بر قداسترو دییه‌بیلیرز ــ ویواش یواش هر برایالت ایچون عینی اولمق اوزره یکی بر ویرکو اصولی اتخاذ ایله‌دی .

فقط بو اصولده ، اراضینك قیمت وویردیکی محصولی صیقی بر صورتده نظر اعتباره آلدی . بونك ایچون‌ده بولندیغی یرلره کوره Centuria ، millena ، Caput ، Jugum ، عنوانی آلان یکی تحصیل تشکیلاتی احداث ایله‌دی‌که بونلر مختلف طبیعتده ومختلف ومسعتده اراضی‌یی احتوا ایدییورلری . فقط هیئت مجموعه‌سی عین قیمتی طوتیور وعین وارداتی تأمین ایلیوردی . مثلا بش Jugera باغ ویاخود یکرمی Jugera برنجی صنف

قابل زرع اراضی بر Jugum یاپیوردی . حالبوکه عین نتیجه‌یه واصل اولمق ایچون ایکنجی درجه‌دن ٤٠ ، اوچنجیدن ٦٠ Jugera لازمدی ؛ زرعیات نه اولورسه اولسون اراضی داغلق اولورسه دها فضله ، یایلا اولورسه دها آز لازمدی . ویرکو تحصیلی بویوك براهتمام ایله حل ایدیلدی . حکومتك هر هانکی بر دائرهٔ مالیه ایچون تعیین ایله‌دیکی مبلغ ، هر شهرك کوچوك سناتوسنه تبلیغ ایدیلیور وسناتوده بو مبلغی اراضی صاحبلری ایله کیراجیلری آره‌سنده تقسیم وکوچوك اراضی صاحبلرینی استثنا ایدییور ، جبایتی یقیندن تعقیب ایدییوردی ، چونکه نقصاندن کندیسی مسئولدی . ویرکو اصولی بو صورتله پك مکمل اوله‌رق تظاهر ایتدیکی کبی واردات‌ده تحت تأمینده ایدی .

دیوقله‌سیه‌نك اصلاحاتی سایه‌سنده ایمپراطورلق اوچنجی عصرك بویوك بحرانندن یکیله‌شه‌رك چیقدی . ایمپراطورلق آرتق بوندن بویله اکثریسی یاری باربار مختلف عرقلردن مرکب بر قوزموپولی اولدی . درت آلهی حکمدارك آسیائی استبدادی‌ایله اداره‌اولنیور وبوحکمدارلرك آداملری اوله‌رق ، نه عرق ، نه نسب ، نه‌ده سویهٔ اجتماعیه نظراعتباره آلنمقسزین طوپلانان غیرقابل تعداد مأمورلرك النده بولنیوردی . ایمپراطورلغك قدیم مسعودیتنك بر قسمنی بوسبب واداری اصلاحات ایله یکیدن الده ایتدیکی انکار اولنه‌ماز . دییوقله‌سیه‌ن ، ایمپراطورلغك قوت ووحدتنی بر نقطه‌یه قدر یکیدن تأسیسه موفق اولمشدی . ایلك اول بره‌تانیایی استیلا ایتدی . قاروسیوس یرینه کچمك ایسته‌ین ضابطلرندن آله‌کتوس‌طرفندن‌اولدیرلمشدی . آله‌کتوس مغلوب اولدی و اولدی(٢٩٦). اسکندریه‌ده‌برمدعینك مشروع حکمدارلره مخالفتندن‌نشأت ایتدیکی آکلاشیلان بر عصیانی سرعتله سوندیریلدی (٢٩٦). عجمستانده‌ده جدی مشکلات شایان ممنونیت بر صورتده برطرف ایدلدی .

(٢٩٤)ده عجم حکمداری بهرام اولمش ویرینه اوغلی نرسس کچمشدی . سلطنتی اثناسنده باباسنك غرب سیاستنده آلمش‌اولدیغی وضعیتده برعکس‌العمل اولدی . ٢٩٤ده قاله‌رك پانونی‌ده، دییوقله‌سیه‌نك مصرده مشغول‌بولندیغندن‌استفاده ایدن نرسس عین‌زمانده سوریه‌یی تهدید ایده‌رك ارمنستانك اوزرینه آتیلدی . دییوقله‌سیه‌ن طرفندن‌درحال‌کری چاغیریلان وعجملره قارشی کوندریلن قاله‌ر ، اوچ بچق عصر اول قراسوس لژیونلرینك محو اولدقلری اراضی‌ده دشمنه هجوم بصیرتسزلکنده بولندی ومغلوب اولدی .

دییوقله‌سیه‌ن خراب اولان اردویی یکیدن تنسیق وبویوك قسمنی غوتلر وداچلر کبی

برچوق باربارلردن ترکیب ایده‌رك دشمن مملکتنه باشقه بر طرفدن ارمنستانك داغلق یوللرندن تجاوزه تشبث ایتدی . یکی اردو ، اسکی مغلوبیتنك آجیسنی دویمقده اولان قاله‌ره تودیع اولوندی . قاله‌رموفق‌اولدی. مدهش برکیجه هجومنده یالکز دشمن اردوکاهی تخریب ایدلمکله قالمایوب حکمدارك بوتون عائله‌سی اسیر ایدیلدی . یالکز نرسس مجروحاً قاچابیلدی . بوندن جسارت آلان قاله‌ر عجمستانك استیلاسنی تخیل ایدییوردی . فقط باربارلر یکیدن حدودلری تهدید ایدییورلردی : عین‌سنه‌ده، ۲۹۷ ده قونستانس بره‌تانیایه عزیمت مجبوریتنده قالدیغی کبی عدم موجودیتندن قوت آلان جرمنلر ، غولی تهدید ایدییورلردی . ماقسیمیه‌ن دیکر برعصیانك پارلادیغی آفریقایه قوشمق مجبوریتنده‌ایدی.

بناءً علیه دییوقله‌سیه‌ن صلحه طرفداردی . (۲۹۸) سنه‌سی بدایتندن اعتباراً بو صلح هر طرفده مظفر اولان روما زمانلرینی آکدیران شرائط آلتنده فعلاً عقد ایدلمشدی. اولجه سه‌پتیم‌سه‌وه‌ر طرفندن ضبط ایدلمش اولان بوتون عراق یکیدن ایمپراطورلغه علاوه ایدلمشدی . بوندن ماعدا اولجه برنجی شاپور طرفندن ضبط ایدیلن ، یوقاری فرات وادیسنده‌کی بش ارمنی ولایتی عجم حکمداری طرفندن روما‌یه ترك ایدلمشدی . ارمنستانك Medie Atropotène دن زه‌نطایه قدر تریداته عائدیتی تصدیق ایدلمشدی . ایبه‌رری (حال حاضرده کورجستان) آرتق عجملرك دکل ، رومالیلرك حمایه‌سنده ایدی . روما شرقده ، سوریه وآناطولینك مدافعه‌سی ایچون فوق‌العاده مکمل حدودلر وقیمتلی متفقلر قازانمشدی . خلاصه قرق سنه دوام ایده‌بیلن بر صلح عقد ایدلمشدی .

بو اثناده دییوقله‌سیه‌ن داخلده انتظامی قوتله تأسیس ایدییوردی . مزمن بر حال کسب ایدن آنارشی منتظم ومستقر بر حکومت اوکنده نهایت بولدی . ایکی اوغوست وایکی سه‌زارك عزمکارانه رهبرلکی وبرنجی اوغوستك امین عزم وادارەسی ایله حکومت کمیسی پارلاق افقلره دوغری یکنلرینی شیشیرییوردی .

قانون قورقوسی کرچه خلقك اوزرینه چوکیوردی ، فقط بو قورقو عین زمانده خلقی قوتلی برانتظام وآسایش ایله توحید ایدییوردی. یکی طرز تقسیمی، اصول جبایتده‌کی جذری اصوللر ، عمومی مسعودیت ویرکولرك تزییدینه قارشی عادتا بر تعویض مقامنه کچمشدی . یکی ایمپراطور عائله‌سی عمومی بر توجه قازانمشدی . الوهیت صفتی آرتق اینجیتمیوردی . آلکساندرسه‌وه‌رك وفاتی ایله باشلامش اولان سیاسی وعسکری بحران آرتق نهایت بولمشه بکزه‌یوردی .

٤

مع‌التأسف ، دییوقله‌سیه‌نك اثرنده کندیسنی کیزلیجه ییه‌ن بر تضـاد واردی . دییوقله‌سیه‌ن ایمپراطورلنی ، خارجدن هجوم ایدن باربارلردن تخلیصه‌اوغراشیرکن داخلدن باربار یاپیوردی . باشقه بر افاده ایله لاتین وغره‌ق پرنسیپلریله متضاد تشکیلات ایله ذاتاً اوچنجی عصر بحرانی ایله خللدار اولان رومانیسم و ئه‌له‌نیسمك خرابیتنی اتمام ایلیور وبوایکی مدنیتك بوتون استنادینی ، قوتی ، روحنی اورته‌دن قالدیرییوردی . وظائف عمومیه‌ده‌کی وحدت ، جمعیتده‌کی آریستوقراسی تشکیلاتی ، فکر سیاسی، پولیته‌ئیسم .

دییوقله‌سیه‌ن عصرلرجه مختلف عضویتلری ـ دین ، دولت ، عائله، حرث فکری ـ ایله جانلی بروحدت اولان خارق‌العاده برمدنیت یرینه آسیائی الـٓهه‌ـ حکمدار حرثندن باشقه‌فکری پره‌نسیپلری اولمایان یکی مؤسسات اصولی اقامه ایدییوردی . بو پره‌نسیپ ، ایمپراطورلق کبی عظیم بر کتله‌یی تحریکدن عاجز قاله‌جق درجه‌ده چوق کوچوك وچوق یکی ایدی . ایمپراطورلق کندی بویی ایله متناسب بر روح آرایان کوچوك و ضعیف روحلی قوجه‌مان بر وجود حالنده ایدی . دییوقله‌سیه‌ن‌طرفندن تأسیس اولنان نظام‌بوش بر نظامدی ؛ بو ، بوش نظام ایچنده ، ایکی متضاد جریان دوغیور وانکشاف‌ایدییوردی. بوجریانلردن بری تأسس ایدن صلح و صلاح ایچنده بقایاسی سایه‌سـنده قدیم حرثك ادبیات ، صنایع نفیسه ، فلسفه ، دین ـ احیاسنه معطوفدی. بوحرثك اوقدر زنکینلکی واوقدر ظفری واردی‌که برچوق کیمسه‌لر ، بوقدر مصیبتلردن صوکره بیله محو اولدیغنه قائل‌اولامیه‌رق‌هرنه‌بهاسنه‌اولورسه‌اولسون‌اونی اسکی‌وحدتی‌ایچنده یاشاتمق ایسته‌یورلردی .

دیکر جریان خرستیانلق نظریه‌سی ایله تأسس ایدن نظامك بوشلقلرینی دولدیرمغه معطوفدی واسکی حیات ودولت دوشونجه‌سنی دویرییوردی. دییوقله‌سیه‌ن قدیم جمعیتك آریستوقراسی بناسنی قطعی صورتده ییقارق ، ایمپراطورلغك خرستیانلاشمسی‌مانعه‌سنك الك مهمنی برطرف ایتمشدی ؛ موجود موانع نه‌قدر قوتلی اولورسه اولسون بوقدرقوتلی بر صولتی حائز اولان ونوع بشرده مجدد وظیفه‌سنده بوقدر قوتلی برعقده‌یه مالك بولنان برنظریه‌یی نومید ایده‌مزدی .

بوایکی جریان ایچنده بولنان دییوقله‌سیه‌ن وآرقداشـلری ایکنجیسنه ممانعت ایتمکله

برابر ایللك جریانه طرفدارلق کوستردیلر . حقوق ، ادبیات ، معماری تحصیلنه بر موقع شرف بخش ایلەدیلر ، مکتبلری ، پروفسورلری حمایه ایتدکلری کبی زمرهٔ متفکرینه مکافات وشرف ابذال ایلەدیلر . بوندن دولاییدرکه دیبوقلەسیەن نیقومدیایه صرفیوندن قلاوییوس وعلم بیان متخصصی لاقتانسی جلب ایتدی ؛ بریتوسك حقوق مکتبنی حمایه ایتدی ، حتی مکتبه کنج عربلرك جلبنه بیله توسل ایلەدی . کذلك قونستانس قلورده اولا Magister ménoriae ایچون معروف صرفیوندن Eun:ène ی انتخاب و کندیسنی بالآخره مشهور Augusto dumum مکتبنه مدرس تعیین ایلەدی . (اومن) لك پك بلیغ صحیفەلرنده تشریح ایلەدیکی وجهله ، ادبیاتك بوتون فضیلتلرك منبعی وهرمسلك وحتی اردو ایچون اك ایی حاضرلق اولدیغی یکی اصول ادارەنك رسمی برنظریەسی اولدی. حیات فکریەیه قارشی اولان بواهتمام پك قولایلقلەقابل ایضاحدر. ایمپراطورلق بوقدرمصیبتلردن موقع اقباله بوقدر باربارك کچمسندن صوکره نه قدر سقوط ایتمش اولسەده ینه کندیسنی یاراتان ، تزیین ایدن، ایکی عصرپاشاتان بویوك حرثه احتیاجی واردی. بالعکس آکلاشیلمسی دها چوق مشکل اولان جهت ایمپراطورلغك نەدن دولایی بوقدر اساسلی مسئلەلرده دیبوقلەسیەن تنظیماتی روحیله تضاد تشکیل ایدن خرستیانلق ایله ۳۰۳ سنەسنه قدر حال صلحده یاشایابیلمش بولونمسیدر . فقط خرستیانلر بودورده بوتون ادارەده وسرایدەچوق مقداردەایدیلر، حتی ایمپراطوریچەوقیزینك یکی حرث ایلەمناسباتده بولندیغی آکلاشیلمەدر. دیبو قلەسیەن ، بر تضییقك ایمپراطورلق وحدتی ایچون نەقدر تهلکەلی اولاجغنی آکلایەجق درجەده بصیرتلی بر ذاتدی . برچوق سنەلر خرستیانلره دشمن معاملەسی یاپمقدن امتناع ایلەدی . مع مافیه ، سرایده فالیەرك باشنده اولدیغی قوتلی بر فرقەواردی که بوبصیرتکارانه سیاستی قطعیاً تصویب ایدەمیوردی . آکلاشیلدیغنه کوره بو فرقه ، خرستیانلغك نفوذ حکمداری یه وبالخاصه اردوده انضباط عسکری خصوصنده احداث ایلەمش اولدیغی مشکلاتدن دولایی احراز غلبه ایلەدی .

خرستیانلر آرەسنده حالا ۲۹۵ سنەسی ۱۲ مارتنده اعدام اولنان ماقسیمیەن کبی اردویه کیرمکدن امتناع ایدن متعصبلر واردی . مع مافیه ، یکی دین انتشار ایتدکجه ، اردو خدمتنه مطاوعت کوسترن خرستیانلرك عددی‌ده آرتیوردی .

حربه قارشی نفرت حسنك تناقص ایتمەسنه مقابل غیر قابل حل برمشکل اولەرق قالان برشیء واردی : ایمپراطورلرك حرثی. خرستیانلر آلهه ـ حکمداری تصدیق ایدەمز واوکا

طاپامازلردی؛ حالبوکه آلهه ـ حکمدار حرثی انضباط عسکرینك اساسی ایدی . بو نقطه‌ده ائتلاف امکانی یوقدی . شو ویا بوکون قیامت قوپاجقدی .

۳۰۲ ده چیقان برارادہ اردودن بوتون خرستیانلری قوغدی ؛ بونی برسنه صوکره ۳۰۳ شباطنك ۲٤ نده دیکر برارادہ تعقیب ایله‌دی‌که بودیوقله‌سیه‌نك خرستیانلق حقنده ایلك حرکتی ایدی وخرستیان معبد وکتابلرینك تخریبنی ، جماعت تشکیلاتنك لغویله اموال و املاکنك مصادره‌سنی ، خرستیانلق سالکلرینك اجتماعنك منعنی امرایدییور ، بونلری هردرلو وظائف عمومیه‌نك اجراسندن خارج براقیوردی. بوارادہ اولدقجه معتدلدی. چونکه هیچ براولوم تهدیدنی احتوا ایتمه‌یوردی . بوکا رغماً نشری بویوك قاریشیقلقلری انتاج ایله‌دی . سوریه‌ده بویوك بر اختلال چیقدی ؛ نیقومه‌دی‌ده ایمپراطورلق سرایی یاقیلدی؛ خرستیانلق دشمنلری ، بوقاریشیقلقلرك مسببلرینی خرستیانلراوله‌رق کوستردیلر. دیکرطرفدن خرستیانلر دشمنلرینی علیهلرینه تشویقاتده بولونمقله اتهام ایتدیلر . خطانك هانکی طرفده اولدیغنه حکم ایتمك ممکن دکلدر. فقط محقق اولان برشیٔ وارسه بوکورولتولرك دها سرت ایکنجی برارادہ‌نك نشرینی انتاج ایله‌مش اولمسیدر .

صوك ارادہ مقدس کتابلری تسلیم ایتمه‌ین پسقپوس ، راهب ، دیاقوسلرك ، روما حاکمیتی ایچون اغواکار نظریه‌نك بودلسز محرم اسرارلرینك حبسنی امرایدیوردی .فقط دیوقله‌سیه‌ن ایشی صوکنه قدر کوتورمکدن امتناع ایدیوردی . بوندن دولاییدرکه عین سنه‌نك ایکنجی نصفنده ۳۰۳ ایلولنك ۱۷ سنده عمومی تظاهرات کونی اولان Vicennalia ده، یعنی ایکی اوغوستك یکرمنجی سنهٔ دوریهٔ حکومتی شرفنه ترتیب اولنان شنلکلردن بالاستفاده برنوع عفو عمومی اعلان ایتدی . آچیقجه اسکی دینه رجوع ایتدیکنی بیانه حاضر اولان خرستیان محبوسلر سربست براقیله‌جقدی . دیکرلرینه کلنجه ، بوعفودن استفاده ایده‌میه‌جکلر و حتی تعندلرندن دولایی ایلریده دها آغیر معامله‌لره معروض قالاجقلردی. بوارادہ‌لر اوزمان خرستیانلغك حائزاولدیغی قوت ایچین الك بلیغ وثیقه‌لردر. بونلر دیوقله‌سیه‌نك کثیروقوتلی اولدیغنی بیلدیکی بردشمن اوزرینه صالدیرمقده‌کی تردیدینه شهادت ایدییوردی . دائما باشه چیقه‌جق قوتی اولمایان حکومتلرك برتهلکه قارشیسنده بولندقلری زمان یاپدقلری کبی دیوقله‌سیه‌ن‌ده یاری تدبیرلره مراجعت ایتدی‌که بویاریم تدبیرلر ، فنالغی وخیم برشکله صوقمقدن باشقه برنتیجه ویرمزلر .

خرستیانلرك مقاومتی تزاید ایله‌دی، ایمپراطورلق‌اولجه اجتناب ایتدیکی‌شدت‌تدبیرلرینه

بالآخره مراجعته مجبور اولدی . ٣٠٨ یاخود ٣٠٩ صوکلرنده دیبوقله‌سیه‌ن وخیم صورتده خسته‌لاندی وشرقده نیابت حکومتی قاله‌ر درعهده ایله‌دی . بومسئله اوزرنده صوکنه قدر مجادله وتعندده حکومت غلبه چالدی ؛ قاله‌ر و ماقسیمیه‌ن وضع امضا ایتمکه قرار ویرمش اولدیغی صوك اراده‌نك نشری خصوصنده ائتلاف ایله‌دیلر . بواراده مخالفت ایدنلر ایچون هردرلو جسمانی جزالر تهدیدی آلتنده بوتون ایمپراطورلق تبعه‌سی ایچون الٓهلره حصر نفس مجبوریتنی اعلان ایدیوردی. تضییق سکز سنه دوام ایتدی . خرستیانلق علیهنده تشبث ایدیلن بوتضییقات پك شدید ومنتظم براصول دائره‌سنده واقع اولمش اولمقله برابر صنوف رهبانیه‌نك قدیمدن بری عطف ایله‌مکده اولدیغی غیر قابل تسکین وحشت درجه‌سنده دکلدی . تضییقات مختلف طرزلرده جریان ایله‌مش ومملکتلره کوره سرت ویا دها آز سرت اولمش، سه‌زارلرك واوغوستلرك طبیعتنه کوره تخالف ایله‌مشدر. بوصورتله قونستانس قلور یالکز برقاچ مکتب تخریب ایتمش ومعتقدلرك وجدانته تعرضه وارمامشدر. اعدام ایچون ویردیکی امرلرك بویوك برقسمی شدید عکس العمللردن ، دین سالکلرندن برچوقلرینك ـ ممنونیتله ـ فدای جانه حقیقی برحرارت کوسترمش اولماارندن ایلری کلمشدر.

فقط دیبوقله‌سیه‌نك ایلریده‌کی فصلده بویوك تاریخی اهمیتنی کوره‌جکمز بواوزون تضییقاتك مختلف صورتده تعاقبنده‌کی اشتراکی پك آز اولمشدر . یکرمی سنه اجرای حکومت کندیسنی یورمشدی. هنوز آلتمش یاشنه وارمامقله برابر حالی ویپراتیجی حیاتی وقتندن اول قوت وتشکلاتنی بوزمشدی. سنه‌لردنبری فعلیاتدن چکلمش بولنیور وبوچکیلیش کندینی بویوك اصلاحاتنك تحقق ایچون علاقه‌دار اولمایان برسیریجی وضعیتنه صوقیور ، اصلاحات هرطرفده بالذات ، اراده‌سنك خارجنده یاپیلیوردی . دیبوقله‌سیه‌ن بواثناده دالماچیاسنده Solone ده انزوایه چکلمك ایچون برمناستر یاپدیریبوردی. حتی بوندن فضله بعض شیلرده ایسته‌مشدی. حکومت ایشلرندن یالکز اولارق چکلمه‌مك ویورغونلقلرینك صادق ارقداشی اولوب کندیسنی تقلیده یمین ایتدیرمش بولندیغی ماقسیمیه‌نی ده برابر سوروکله‌مك.

دنیله بیلیرکه بوچالیشقان اداره آدمی ، تأسیس ایدنلرك غیبوبتنده ایمپراطورلقده نه‌لر اولوب بیته‌جکنی آکلامق کبی تهلکه‌لی برمراقه قاپیلمشدی ! ٣٠٥ سنه‌سنك مارتنك برنجی کونی بویوك ساعت چالدی ، اوکون نیقومه‌دیدن اوچ بیك میل برمسافه‌ده ، بر یایلانك اوستنده یواشجه یوکسه‌لن برتپه اوزرنده ژوپترك هیکلنی طاشیان برستونك آلتنده اطرافنده ایمپراطورلغك یوکسك اشخاصی، اردونك بویوك قوماندانلری حاضر اولدیغی حالده

بالذات ، قالەرە ارغوانی قماشی کیدیردیکی یردە ، دیوقلەسیەنن تاج حکمداریسنی ، عصای سلطنتنی، ایمپراطورلق مانطوسنی چیقارییور وقالەری کندیسنە خلف تعیین ایتدیکی کبی ، یکی حکمدارە سەزاراولەرقدە Protectors ضابطلرندن maximien Daia یی ویرییوردی. عین کوندە بلکە عین ساعتدە ، عین صحنە میلاندە جریان ایدییور وماقسیمیەنن تاجنی قونستانسەترك ایدییور، سەزارلرك البسەسنی دیکر برضابطك، سەوەرك صیرتنەقویویوردی. ایشتە تاریخدە کندیسی وماقسیمیەنك حیاتلری ایچون Quies Augustorum نامی آلتندە آچیلان دور بوکون باشلایوردی.

فقط آکلاشیلیورکە دیوقلەسیەنك جسیم صولون سرایندە دکز، سما وداغلر آرەسندە اولرندن ، سبزە باغچەلرینە کچەرك کچیرمش اولدیغی سکزسنەلك عمر اثناسندە اختیار ویورغون اوغوست ، قطعیاً شویلە خصوصی برشخص اولەرق تلقی ایدلمەمشدر. حیاتنك صوك کوننە قدر ماضیسنك استحقاق کسب ایتدیردیکی بوتون عنوانلری محافظە ایتمش، هر درلو حرمتەمظهر اولمش، یکی پرنسلر ایچون Natre seigareur, notre père حالندەقالمشدر. صوك ساعتی حلول ایتدیکی زمان ، روما سناتوسی کندیسنی الوهیت ایلە متقابل اولان وایمپراطورلردن باشقە کیمسەیە ویرلمەین بویوك عنوان ایلە تقدیس ایلەمشدر .

فقط دیوقلەسیەنك حیاتی، مدهش برمصیبت اولەرق اجتناب ایلەدیکی ایمپراطورلق- خرستیانلق مجادلەسنك نتیجەسنی کورەجك قدر اوزون سوردی وبصیرتنك کندیسنی خوف واندیشەیە سوق ایلەدیکی بومجادلەلرندن هرحالدە دها مشئوم برحادثە تشکیل ایتمش اولمسی لازم کلن ، خرستیانلغك غلبهٔ قطعیەسندە حاضر بولوندی. بوغلبە مدنیت قدیمەنك صوکنی اشارت ایدییوردی وبام باشقە برامل ایلە وجودە کتیردیکی بوتون اثرك نتیجهٔ ضروریەسی ایدی .

٤

قسطنطين وخرستيانلغك غلبه‌سی

١

دییوقله‌سیه‌ن، حاکمیتی اوچ پره‌نسیپ اوزرینه تأسیس ایتمك ایسته‌مشدی: ایمپراطورلغك تقسیمی ، ایمپراطورلرك الوهیتی ، Cooptation = استثناء جمعیته ادخال صورتیله انتخاب . بناءً علیه دییوقله‌سیه‌نك اصول خاندان ووراثت وبردرجه‌یه قدروحدت پرنسیپلرینه مستنداً مؤسس آسیا مطلقیت اداره‌سندن دها قاریشیق ومصفا ایدی . اولاد ، باباسنی استخلاف حقنی حائز دکلدی . فقط منتخب خلف ، سلفك قبولیله اولاد معنویسی اولوردی . بوصورتله ایمپراطورلغك صوك تقسیمنده دییوقله‌سیه‌ن قونستانس قلورك اوغلی (قسطنطین)ی ماقسیمیه‌نك اوغلی (ماکنس) ی‌ده تاجدن خارج براقشدی. عظیم حرمت وتعظیم اویونان لاتین مدنیتنه‌که ، اولمك اوزره ایکن بوسیستمه مراجعت ایله وبانیسی دییوقله‌سیه‌ن ، ایمپراطورلرك انتخاباتی نسبکی ظهوراته براقایه‌رق وعین زمانده حکمدارلرك هرتبدلنده ایمپراطورلغه بوقدر فنالقلر کتیرن احتراص مجادله‌سنك اوکنه کچمکه چالیشه‌رق ذکاوتك حقوق حکمرانیسنی تخلیص ایله‌مك ایسته‌مشدر .

فقط دییوقله‌سیه‌نك بواصولی ، ایمپراطورلغك اللرینه دوشدیکی یاری بابار عناصرك قباحرثی وشدید هیجانلری قارشیسنده چوق قاریشیقدی . دییوقله‌سیه‌ن وماقسیمیه‌نك ترك تاج ایله‌دکلرینك اوزرندن برسنه کچمش ایدی‌که قسطنطین قلور اولمش وکریده براولاد ، سویله‌دیکمزکبی دییوقله‌سیه‌نك یکی تقسیمدن خارج براقدیغی اوغلی قسطنطینی براقشدی . قسطنطین ذکی ، عزمکار ، پك حریص برکنجدی ؛ باباسی اولور اولمز ، اوغوستلرك قرارینی بکله‌مکسزین Ebor cum ده عسکرلری طرفندن کندیسنی سه‌زار اعلان ایتدیرمکی مناسب کوردی (٢٨ تموز ٣٠٦). جرأتکارانه ضربه‌سنده موفق اولدی. برحرب داخلی‌یه مانع اولمق ایچون، ایکی اوغوستك الك اسکیسی واك صلاحیتداری اولان قاله‌ر امر واقعی طانیدی. قسطنطینی سه‌زار تعیین ایتدیکی کبی سه‌وه‌رمده اوغوست پایه‌سنی

ویردی . فقط غولك طلبی قارشیسنده سرفرو ایتمك صورتیله مانع اولمق ایسته‌دیکی حرب داخلی آز برزمان صوکره دها وخیم صورتده باشلادی .

روما ، دوشمش اولدیغی ولایت شهری درجه‌سنه بر جان ضیقینتیسی ایله تحمل کوسترییوردی . سرای وایمپراطورك عدم موجودیتی پای‌تختك غرورینه دوقونیوز وعین زمانده منافعنی‌اخلال ایدییوردی. سناتونك آرتق حکم ونفوذی قالمامشدی؛ پره‌توریه‌نلرك هیچ براهمیتی یوقدی ؛ اهالی بویوك تماشالردن ، کچمش زمانك استفاده‌لرندن محروم قالمشدی . قاله‌ر طرفندن‌امر ایدیلن یکی برتحریر نفوسی بهانه ایدن‌اهالی وپره‌توریه‌نلرقیام ایتدیلر ، رومادن اوزاق بریرده اولمایان وقسطنطینك تختنه چیقالیدنبری ایمپراطورلق تاجنی‌الده ایتمك آرزوسنی بسله‌ین ماقسیمیه‌نك اوغلی ما کنسی اوغوست اعلان ایلدیلر (۲۰ تشرین‌اول۳۰٦). ما کنس‌حکم‌ونفوذینی‌تأیید ایچون،انزواسندن ممنون اولمایان باباسی ماقسیمیه‌نی چاغیردی. کندیسنه یکیدن‌ایمپراطور عنوانتی ویردی . دولتك دردە بولونمك صورتیله اداره‌سی اصولی قالقمشدی . ایمپراطورلق شیمدی آلتی ایمپراطور ، درت اوغوست ، ایکی سه‌زارك النده ایدی !

بوسفر قاله‌ر امر واقعی طانیمق ایسته‌مه‌دی، سه‌وه‌ری ایتالیایی فتحه مأمور ایتدی. فقط دیوقله‌سیه‌نك اسکی ارقداشی ماقسیمیه‌نك اسمی هنوز برتوت ایدی ؛ سه‌وه‌رك عسکرلری‌اختیار جنرالك علیهنده حرب‌ایتمك ایسته‌مه‌دیلر وقارشی طرفه کچدیلر. سه‌وه‌ر راوه‌نه فرار ایتدیکندن، آز برزمان اول کیمش‌اولدیغی خلعت حکمداری‌یی ماقسیمیه‌نه ترك ایتدی (۳۰۷) . ما کنس علیهنده بالذات‌قاله‌رطرفندن وقوع بولان‌ایکنجی‌تشبث‌ده موفقیته اقتران ایتمه‌دی . کندیسنه یبانجی اولان یکی اصول اداره ویکی صاحبلردن ممنون اولمایان ایتالیا، روما وما کنس‌ایله متساند اولدیغنی اعلان ایله‌دی. شهرلر، دیوقله‌سیه‌نك مشروع ولی‌عهدینه قاپولرینی قاپادیلر . بوشرائط آلتنده قاله‌ر، اوروليه‌نك بوقدرکوزل تحکیم‌ایتدیکی رومایی‌محاصره ایتمه‌کی مناسب کوردی؛ شبه‌جزیره‌دن‌چیقدی. ایمپراطورلغی پارچالامق تهدیدینی کوسترن اختلافی حل ایچون حکم ونفوذندن ونصیحتندن استفاده امیدیله بالذات دیوقله‌سیه‌نی قارنونتومه (پانونی ایالتنده) دعوت ایله‌دی .

درت حکمدارلق مؤسسنه قارشی‌اولان حرمت بویوك ایدی. فقط نتیجه پك‌اوقدر پارلاق اولمادی. حتی‌درت حکمدارلق مؤسسی بیله تکرار مسئله‌یی‌حله موفق‌اولامادی. اکر موقع اقتداره یکیدن کچمکه موافقت ایتمش اولسه‌یدی‌احتمالکه موفق‌اولوردی. فقط بوندن امتناع ایتدی . اوغلی ایله بوزوشمش اولان ماقسیمیه‌ن وقاله‌ر کندیسنی بوشنه

حكمدارلغی درعهده ایتمسی ایچون چالیشدیلر . قونفرانس یالکز ، یکی براوغوستك ، قاله‌رك اسکی ارقداشلرندن (لوسیه‌ن لیسنیوس) ك ایللی ریقوم ایالتی ایله سه‌وه‌رك یرینه کچمسنه (۳۰۷ تشرین اول) ماقسـیمیه‌نك یکیدن انزوایه چکلمسنه و (ماکنس) ك ایمپراطورلقدن اوزاقلاشـدیرلمسنه قرار ویردی . ماکنس قارنونتوم مذاکراتنه رغماً ایتالیاده قالدی . ماقسیمیه‌ن حکمدارلغی ترك ایتمه‌دی . قسطنطین ایله ائتلافه چالیشه‌رق قیزی فاووستایی کندیسـنه تزویج ایتدی وماکنسدن بولامادیغی مظاهرتی قسطنطینده آرادی . (لیسنیوس) ك تعیینی یکی مشکلات احداث ایتدی. بوذات سه‌زاردرجه‌سندن کچمکسزین وماقسـیمیه‌ن دایا وقسطنطینك صره‌سنی آله‌رق ایمپراطورلغك اك یوکسـك موقعنی احراز ایدییوردی . ایکی سـه‌زار بونی پروتستو ایتدیلر . برنجیسی عسـکرلری طرفندناوغوست اعلان ایدیلدی، ایکنجیسی‌ده قاله‌رك درجه‌سنه مشابه بررتبه ایسته‌دی. ۳۰۸ بدایتنده ماکنس وماقسیمیه‌ن‌دن ماعدا درت‌اوغوست واردی . وبودرت‌اوغوست آره‌سنده هیچ برسلسلهٔ مراتب یوقدی ؛ دییوقله‌سیه‌نك بوتون غیرتلری ، اوغوستلرك وسه‌زارلرك رقابتکارانه احتراصلریله تماماً عقامته اوغرامشـدی ؛ ایمپراطورلق وحدتی یکیدن قیرلمشدی ؛ وظائف عالیه‌نك استناد ایله‌دیکی حاکمیت پره‌نسیپنده‌کی قرارسزلق ، اوغوست زماندنبری ایمپراطورلغی تشوشلره اوغراتان بواولوم خسته‌لغی ، قان نهرلری حاصل‌اولمادقجه نهایت بولمایه‌جق‌اولان یکی بربحران‌تولید ایدیوردی. ایلك قربان‌ماقسیمیه‌ن اولدی ومظلم بر وضعیت ایچنده اورته‌دن غائب اولدی . دامادی علیهنه سوءقصد احضار ایتدیکی‌سویلنیور؛ یالکز شوراسی‌محققدرکه قسطنطین‌طرفندن‌کندیسی مارسلیاده توقیف ایدلمش‌وایکی‌سنه صوکره، ایمپراطورلغه یاپدیغی بویوك‌خدمتلری‌نظراعتباره آلنمقسزین بوتون بوتون‌اورته‌دن‌قالدیرلمشدر(۳۱۰). بوقاریشیقلقلر وبوانتریقه‌لرارا‌ه‌سنده(۳۱۰) ده‌آکسزین درت مشروع ایمپراطوردن اوچی ، قالور، قسطنطین ، لیسنیوس براراده اصدار ایده‌رك خرستیانلغه قارشی اولان تضییقاتی الغا ایدییورلردی.

— ۲ —

بوقدر سنه‌دنبری دوام‌ایدن برسیاستك بردنبره تبدلنی ناصل ایضاح ایتملی؟ خرستیانلر دوچاراولدقلری بویوك ظلم‌واعتسافلرك نهایت بولمسنی نه‌یه‌مدیوندیلر؟ بوتبدلده‌ایمپراطورلرك

قناعت شخصیه‌لرینك اوینادیغی رولی تصویب امکانسزلغی قارشیسنده ایمپراطورلغك وضعیت مهلکه‌سـنك اجرا ایله‌دیکی تأثیری دها ایی تثبیت ایده بیلیرز . آرالرنده متفوق برنفوذ موجود اولمامسندن دولایی بش اوغوست آره‌سنده‌کی ائتلافك چوق اوزون سوره‌میه‌جکی وارکیچ داخلی برحربك طوتوشه‌جغی آشکاردی. فقط ماکنس وماقسیمیه‌ن دایا خرستیانلق علیهنده واسـکی پائیه‌ن (پت پرستلك) حرثنك طرفداری ایدی ؛ حتی ماقسیمیه‌ن دایا پت پرستلکه دها قوتلی بر تشـکیلات بخش ایتمك ایسته‌یوردی . بناءً علیه دیکر اوچ اوغوستك بوارادە ایله ، اسـتقبالك ظهوراتی اوکنـده اوقدر قوتلی کورونن عناصر خرستیانیه‌نك مظاهرتنی الده ایتمك ایسته‌مش اولمالری مأمولدر .

باشقه برافاده ایله دیه‌بیلیرزکه خرسـتیانلر حاکمیت عالیه‌نك سببیت ویردیکی بو یکی بحران ایله ایمپراطورلغك اوغرادیغی ضعفدن اسـتفاده ایدییورلردی . بناءً علیه ۳۱۱ اراده‌سی، برچوق حرب داخلیلردن صوکره یکی برحرب داخلی‌یی خبر ویرن براشارتدی. فی‌الحقیقه بوحرب قاله‌رك وفاتنده اراده‌نك اعلانی ایله باشلار کبی کوروندی .

لیسنیوس وماقسیمیه‌ن وراثتی سلاح ایله‌دوکوشمك صورتیله الده ایتمکه تشبث ایتدیلر، فقط ائتلاف ایده‌رك شرقی تقسیم ایله‌دیلر. ماقسیمیه‌ن اناطولی ، سوریه ومصری آلدی؛ لیسنیوس ایسـه متباقی شرق ایالتلرینی ، بوغازلری وآدریاتیکی تملك ایتدی. فقط بحران یاقینده شرقده دکل ، اوروپاده قوپاجقدی . ایکی سـنه‌دنبری فرانق وآلمانلر اوزرینه مسعود نتیجه‌لره اقتران ایدن حربلر یاپان قسطنطین ایتالیا وقایعنی دقتله تعقیب ایدییوردی.

ماکنس قوتله‌نیور، اردولر حاضرلانیوردی. سویلندیکنه کوره بوحاضرلق قسطنطیندن غولی، لیسنیوسدن دمایلیریایی قوپارمغه معطوفدی. سوریه ومصر ودیکر ایالتلرده خرستیانلره شدید براعتساف سیاستی تعقیب ایدن ماقسیمیه‌نله‌ده اوزلاشیوردی . دیکر طرفدن قسطنطین لیسنیوس ایله اوزلاشدی و همشیره‌سنی کندیسنه ویردی . براردو حاضرلادی ، سه‌وه‌ر وقاله‌رك خطالرینی تکرار ایتمه‌مك ایچون ایتالیا ایله خفی مخابرات تأسیس ایله‌دی. شبه‌جزیره‌یه بردشمن مملکتی کبی کیردی. حاضراولدیغنه قناعت کتیردیکی زمان، ۳۱۲ باشلانغجلرنده، یاریسی منتخب ومجرب لژیونلردن مرکب ۵۰,۰۰۰ کیشی ایله ژه‌نیس آلپلرینی کچدی ؛ ایلك مقاومتلری قولایجه قیردی ؛ پو وادیسنی ضبط ایتدکدن صوکره پای تخت اوزرینه یورودی . ماکنس ، شهرك مستحکم وضعیتنه، الندەکی متعدد اردولره ، سه‌وه‌روغاله‌ر سفرینی عقیم براقدیران مانعه‌لره کووه‌نه‌رك رومادن قیملدامادی. فقط قسطنطین سفرینی

دها ایی حاضرلامشدی . اهالینك برقسمی : خرستیانلر کندیسیله برابردی . بناءً علیه قالەر وسەوەرلە احراز غلبه ایدەمدکلری مشکلات ومقاومتلر کندیسنی توقیف ایتمەدی. ماکنس، قسطنطینك مظفرانه بریورویشدن صوکره قوتلی بواردونك باشـنده اولەرق رومایه یاقلاشدیغنی وحکومتنك یورغون خلقنك بواستیلایی تسهیل ایتدیکنی کوردیکی زمان اورەلیەن دیوارلری ایچندەقاپالی قالامایەجغنی آکلادی ودشمنی آچیقده قارشیلامق اوزره طیشاری چیقدی . محاربه (ساقا) و یاخود (قاسترا روبرا) [حال حاضردەکی (پونت میلوییو)] ده اولدی . ماکنسك مغلوبیتی ایله نتیجەلندی . ماکنس بالذات واردوسنك بویوك برقسمی نهرده محو اولدی (۳۱۲ تشرین اول ۲۵) . ایرتسی کونی فاتح رومایه کیردی . پرەتوریەن قطعاتی فسخ ایدیلدی . بوقدر ایمپراطورلرك یتشـدیکی اردوکاهلری ییقیلدی . فقط بوکونك الڭ خوش شیئی قسطنطینك اسکی امتیازلرینی اعاده وعدیله سـناتویه اولان خطابی اولدی . قسطنطین بونك مکافاتی اولەرق برنجی اوغوست اسمنی آلدی ونامنه برطاق ظفر یاپیلدی. بوکونالآن نظر حیرتله تماشا اولنان بو طاق ، تراژان طاق ظفرینك بقایاسی ایله تزیین ایدلمشدی .

۳

بر آز صـوکره آفریقانك تحت تابعیته آلنمسی ایله اتمام ایدیلن ایتالیا فتوحاتی ، ایمپراطورلر آرەسندەکی موازنهٔ قوایی درین بر صورتده اخلال ایدییوردی . بالخاصـه ماقسیمیەنك وضعیتنی وخیم برشکله صوقیوردی . یکی وضعیتدن متحدث مسائلی حل ایتمك ایچون لیسنیوس وقسطنطین ۳۱۳ بدایتنده میلانده ملاقی اولدیلر. یکی قونفرانسدەهانکی مسـائلك مذاکره ایدیلدیکنی بیلمیورز . دورك زواللی تاریخجیلکی بزه هیـچ بر شیٔ براقامشدر. فقط شوراسنی فرض ایتمك کوچ دکلدرکه لیسنیوس ، قسطنطینك یکی توسعنه موافقت ایدر ایکن کندیسی ایچونده ماقسیمیەنەقارشی سربستیٔ حرکت وعدینی استحصال ایلەمشدر . بزم بوقدر آز معلوماتدار اولدیغمز میلان قونغرەسی دیکر بر سـببدن دها مشهوردر . بوشهرت ، خرستیانلغك قطعی ظفری تلقی ایدیلن وخرسـتیانلر لهندەکی مساعداتی احتوا ایدن یکی ارادەدن کلیر . حقیقتده خرستیانلغك ظفر قطعیسی موضوع

بحث دكلدر . چونكه بوراده يكي دينى بوتون ديكر دينلره متفوق اوله‌رق طانيماديغى كبى نه حقيقى يكانه دين ، نه‌ده حكومتك رسمى حرثى اوله‌رق قبول ايديپوردى . بوراده ۳۱۱ اراده‌سنى كوستريشلى برصورتده تأكيد ايله اكتفا ايدييور وخرستيانلره ايكى سنه اول ويرلمش اولان سربستى‌يى تأمين ايليور ، موجود بعض قيوداتى قالديرييور و بويوك اعتسافلر اثناسنده كليسالردن ضبط ايديلن اموال واملاكك اعاده‌سنى امر ايتمك صورتيله اوغوستلرك خرستيانلغى يكيدن فعلى بر صورتده تصديق فرصتنى بخش ايدييوردى . ماقسيميه‌ن شرق ايالتلرنده صوك اعتسافاتى اجرا صورتيله عليهدار سياستنى انكشاف ايتديردكجه ايكى ايمپراطور خرستيانلره مساعده‌كارلقلرينى آرتيرييورلرى ؛ خرستيانلق وبت‌پرستلك ايمپراطورلر النده حرب داخلى سلاحى حالنه كلمشدى .

فقط حكومت آداملرى ، حاكميت غوغاسى ايله مشغول اولدقلرى زمان جدالّرينك حقيقى غايه‌سنى ، حركتلرينك حقيقى معناسنى آكلامشلرميدر ؟ بوذوات ، كيريشمش اولدقلرى كوچوك اويونلردن باشقه برشئ كورميورلر وآنجق اونلرك هيجانى دوييورلر . فى‌الحقيقه ، ماقسيميه‌ن مخاصملرينك اويونى صريح بر صورتده كوردى وحركت ايچون برآن بيله تردد ايتمه‌دى . ليسنيوس حالا ايتاليادە ايدى وهنوز بالقان شبه جزيره‌سنى استيلا ايدييور اولا بيزانسه ، صوكره په‌ره‌نته هجوم ايله ادرنه‌يه دوغرى ايلرليوردى . ليسنيوس درحال قارشيسنه قوشه‌رق مدافعه‌يه حاضرلاندى . فقط په‌ره‌نتدن اوزاقده دكل ، اون سكز ميل برمسافه‌ده اركلى‌ده بويوك برمحاربه اولدى وحربك طالعنى چويردى (۳۱۳ نيسانك اوتوزى) . ماقسيميه‌ن منهزم اوله‌رق كليكيايه قاچدى واوراده اولدى .

٤

برآزاول ديوقله‌سيه‌ن كندى اصولنك حصوله كتيرديكى فلاكتده حاضر بولندقدن صوكره (صالون) ده اولمشدى . دولتك دردە تقسيمى اساسى اوزرينه قورمش اولديغى اصول ، آنجق موازنه‌قوايه‌استناداايدن برشكله ، ايكى‌ايمپراطورك حاكميتنه انقلاب‌ايله‌مشدى . اعتمادسزلق ، احتراص ورقابتك ، بوياريم باربارلق‌دورينك بوتون شديد هيجانلرينك متمادى برصورتده بوزمقده اولديغى بوموازنه نه‌قدر دوام ايده‌بيليردى ؟ فى‌الحقيقه الآن‌ياشامقده

اولان ایکی اوغوست آره‌سنده برحرب ظهوری کچیکمدی . بو حربه هرهانکی بر بهانه ایله قسطنطینك کیریشدیکی آکلاشیلیور. لیسنیوس پانونی‌ده ، صاوا اوزرنده سیبالاده (بو کونکی وینتوودە) (۸ ایلول ۳۱٤) وصوکره تراکیاده مغلوب اولدی . فقط ایکی حکمداردن هیچ بری قطعی برظفر قازانامادی . قسطنطین ، رقیبنی قطعی صورتده ازمك ایچون حربی شرقك قلبنه کوتورمك ، بونك ایچون اردوسنك اك مهم قسمنی قوللانمق وایمپراطورلغنك دائمی صورتده تهدیدده بولنان حدودلرنده‌کی عسکرلرندن برقسمنی‌ده آلمق لازم کلدیکنی آکلادی .

بویله بر تشبث ایچون کافی بر قوتی یوقدی. بناءً علیه ائتلاف جهتنی ترجیح ایله‌دی. دیکر طرفدن مغلوب اولمش اولان لیسنیوس‌ده چکلمکه موافقت ایله‌دی . قسطنطین بو صورتله ایللوری ، یونانستان ، موزی‌نك بر قسمنی ماکدونیا ، اپیر ، نوریقومی آلدی . بوایلك ضربه‌یه مقاومت ایله ایکی ایمپراطور آره‌سنده‌کی موازنه تکرار تأسس ایتدی و تقریباً طقوز سنه دوام ایله‌دی . بو صورتله‌ده ایمپراطورلق طقوز سنه ایکی حکمدارك الندە مشکوك بر شکل آلتنده قالدی . بوایکی حکمدارك قوت ونفوذی یالکز متقابل براندیشه و اعتمادسزلق ایله تحدید ایدلمشدی . فقط بو وضعیت آنجق اوزون بر متارکه اولدی .

برکره نفوذی ایله حاکم اولان براوغوستك بولونماسی ایله دییوقلەسیەنك اصولی اورته‌دن قالقدقدن صوکره ایکی ایمپراطور ، ایکی سرایك احتراصاتی ، وقایعك یاردیمی ایله ، ایمپراطورلغی مونارشی‌ووراثت اصولنه دوغری‌سوقده‌یکدیکریله رقابت‌ایدییوردی. بو طقوز سنه ظرفنده هر ایکی ایمپراطور اردولرینی تنسیق ایده‌رك ، متفقلر آرایه‌رق وبالخاصه‌بوقدر عزمك تفوق قازاندیردیغی یکی‌دین‌ایله حالت‌نزعده‌کی اسکی دین‌آره‌سنده‌کی مجادله‌یی آلت ایده‌رك قطعی برمجادله ایچون هرخصوصده حاضرلانمقده ایدیلر .

قسطنطین خرستیان عناصرك مظاهرتنی الده ایتمك ایچون هر صورتله صرف مساعی ایله‌دی ؛ لیسنیوس مخالفت قصدی ایله اسکی سیاستنی دکیشدیردی . بت‌پرست عناصره استناد ایله‌دی . ۳۲۳ ده حرب باشلادیغی زمان قسطنطین یالکزغربك شرقه قارشی‌تمثلی دکل ، عین‌زمانده، بت‌پرستلرك اعتماد وتوجه‌ایله باقیقده‌اولدقلری‌رقیبنه قارشی‌خرستیانلغك آرزوسنی‌ده درعهده ایله‌مش بولنیوردی . معلومدرکه ، ظفر ، خرستیانلرك شامپیونه کولدی . ۳۲۳ تموزینك اوچنده هرایکی اردو ادرنه صحرالرنده قارشیلاشدیلر، لیسنیوس مغلوب اولدی وعزمکارانه بر مجادله‌دن صوکره بیزانسه قاپاندی . دوناتماسی دکز یولنی

قاپاتیر ایکن بیزانس‌ده آسیانك قردیولنی ستر ایدییوردی. فقط قسطنطینك فیلوسی، پك کنج اولمسنه رغماً فرانقلره قارشی اولان سفرلرده تمایز ایده‌رك سه‌زار غنوانی آلمش اولان اوغلی قریسپوس طرفندن اداره اولنیوردی. قریسپوس، لیسنیوسك اردوسنی Hellespont مدخلنده مغلوب ایتدی. بونك اوزرینه لیسنیوس بیزانسی ترك ایده‌رك قسطنطینه آناطولی یولنی قاپامغه تشبث‌ایتدی. فقط دشمن‌طرفندن صاریلنجه‌قریسپولیس (اسکدار) ده محاربه‌یه مجبور ویکیدن مغلوب اولدی (١٨ ایلول ٣٢٤). بونك اوزرینه غالب ایمپراطوره تسلیم اولدی. قسطنطین رقیبنك حیاتنی قورتارمق وعدنده بولندیغی حالده ایرتسی سنه کندیسنی اولدیردی.

٥

بو مظفریت ایله، دییوقله‌سیه‌ن اصولنك صوك ایزی غائب اولدیغندن وحدتی اعاده ایدلمش اولان بوتون ایمپراطورلق آرتق مونارشی و وراثت اصولیله اداره اولنه‌بیلیردی. بودفعه میوه اولمشه بکزه‌یوردی. اوغوست طرفندن یکیدن تنسیق ایدیلن بویوك آریستوقراتیك جمهوریت نهایتنه وارییوردی. قسطنطین پتوله‌مه‌نك مصری اداره ایله‌دیکی کبی، واسع ایمپراطورلغی اداره ایده‌جك اولان خاندانی احداث ظفرینی الده ایتمش بولنیوردی. بوتون موفقیت شرائطنك موجود اولدیغی کورولیوردی. یونان ـ لاتین روح وعنعنه‌سنك نفرت واستکراهی ئولمشدی. جدی بر مقاومت کوستره‌جك آرتق هیچ برمؤسسه یوقدی. خاندان اصولی حاضر ایدی. چونکه قسطنطین کندی احتراصاتنه مخالفت ایده‌بیله‌جك احتراصاتی،بوتون‌رؤسایی مغلوب‌ایتمشدی. ایمپراطورلغك تابع بولندیغی بروقراسی، بوتون مأموریتلرده اورته‌دن قالقمش اولان آریستوقراسی یرینه وضع ایده‌جکی تك وقوتلی، محکم ودائمی بر مرکز قوته احتیاجی واردی. فقط برطرف ایدیلن بوتون دیکر مشکلات یرینه یکی بر تشکل، ایما ایله‌دیکمز بر مشکل، اسکیلرندن دها عظیم برمشکل چیقمشدی: خرستیانلق!

قسطنطین لیسنیوسه قارشی قطعی غلبه‌سنده خرستیانلغه دایانمشدی وشیمدی‌اونلرایله حال ائتلافده اولمقسزین‌واعتقادلرینه حرمت‌ایتمکسزین یاشایامازدی. خرستیانلق‌مدافعلری

قسطنطینك لیسنیوسه قارشی احراز ایله‌دیکی قطعی ظفرك ، خرستیانلغك بت‌پرستلك اوزرینه قازاندیغی قطعی ظفر اولدیغنی سویله‌مکله، عصر حاضر تاریخجیلرندن دها معقول حرکت ایتمشلردر . بوظفردن صوکره خرستیانلق آرتق حقوقاً ده رسمی دین اولمقده تجیکمیه‌جکدی . بناءً علیه قسطنطین ایمپراطورلغه ، آسیا مطلقیت اداره‌لرینك بوتون مراسم ومؤسساتنی ادخال ایده‌بیلیردی. فقط حکمدارك آلهه اولدیغی حقنده‌کی نظریه‌یی صوقامازدی . چونکه بت‌پرستلك بوتون خرستیانلغه دهشت ویرردی . حاکمیت عالیه‌یی درت حکمدار آره‌سنده تقسیم ایتمکدن امتناع صورتیله دیيوقله‌سیه‌ندن دها قوتلی بر نفوذ تأسیس ایده‌بیلمش ایسه‌ده بوکا مقابل خرستیانلره حرمةً ایمپراطورلرك الوهیتی پره‌نسیپنی ترك ایتمکه مجبور اولمشدر . بوجهتدن حکومتی دیيوقله‌سیه‌ن حکومتندن دها ضعیفدی . مطلقیت و وراثت بالخاصه هرحکومت اوکنه چیقان ایکی مسئله‌یی : وحدت وامتداد مسئله‌لرینی بسیط برصورتده حل ایتدیکندن دولایی پك مناسب سیاسی براصولدر. فقط محذورلری آره‌سنده بالخاصه بردانه‌سی پك وخیمدر: بوقدر غیرمحدود بر قدرتی تك بر عائله‌یه ، بر وراثت امتیازی اوله‌رق تودیع ایدلمسنی حقلی کوسترمکده‌کی مشکلات .

اکثریا قناعت سیاسیه‌لرنده، بزم محروم بولندیغمز صافیانه برجسارت کوسترن اسکیلر، الوهیت حکمدارلری یاپمق صورتیله بوتشکله غایت جذری بر صورت حل بولمشلردی . قراللر الله اولدقلرندن هرهانکی برآدم ایچون معناسز اولان امتیازلره مالك اولابیلیورلردی. خرستیانلق ، برآز قبا اولمقله برابر ، بسیط فکرلر ایچون پك مکمل اولان مطلقیت اداره‌نك تبریه‌سی فکرینی ییقدی . خرستیانلغك ظهورندن صوکره ، سیاسی مسئله‌نك نه‌دن دولایی اسکیدن موجود اولمایان دها مشکل وقاریشیق صفحه‌یه داخل اولدیغنی بو، پك کوزل ایضاح ایدر .

قسطنطین کندی علیهنده اولمق اوزره بر تجربه‌یه کیریشدی . لیسنیوسه قارشی مظفر اولدقدن صوکره ایمپراطورلغك وحدتنی یکیدن تأسیس وایمپراطورلغه یکیدن قوتلی ومنتظم بر حکومت ویرمك ، اسکی مدنیتنی ، بومدنیتك حرثنی، صنعتلرینی ، قانونلرینی تخلیص ایتمك ایچون پك بویوك بر غیرت کوسترن بر ایمپراطور کلمش ایسه ، اوده قسطنطین اولمشدر . اثری نه‌قدر زنکین ، متنوع وقوتلیدر ! کوچوك بر ایضاح بونك حقنده بر فکر ویرمکه کافیدر . حکومتی تقویه ایچون دیيوقله‌سیه‌نك اداری و سیاسی اصوللرینی قطعی بر تصحیحدن کچیردی . حکمدار آرتق رسماً بر الله اوله‌رق تلقی ایدلمه‌مکله برابر

سرای تماميله بر شرق سرایی اولدی ؛ مراسمده‌کی طنطنه‌لر، آداب رسمیه‌ده‌کی آغیرلق، منسوبینك زینتی ، ایمپراطورك ، ایچنـده کیزلندیکی اسرار پك زیاده بویودی . رجال مأمورینك صاییسز عنوان ورتبه‌لری اولان بر چوق معیتلری واردی . بونلر میـانده بالخاصه شونلری ذکر ایده‌بیلیرز :

دعوالری قبول و consistorium لك مناقشه ایده‌جکی قانونلری احضار وامضـا ایدن Questor sacri Polatii ؛ پولیس ، سرای محـافظلری و ادارهٔ مرکزیه مأمورلرینی اداره‌ایدن وبرنوع سرای ناظری اولان Magister officiorum ؛ comes privatarum اسمنی آلان ایکی مالیه ناظری یکی ایمپرا. sacrarum cargitionum ؛ Comes rerum طورلق‌شوراسی consistorium ده دییوقله‌سیه‌ن زماندن دها منتظم برشکل آلیوردی .

سرای ایمپراطوری ناظری ایله قونسیستوریوم‌دن صوکره دییوقله‌سـیه‌ن طرفندن احداث وقسطنطین طرفندن توسیع ایدیلن مأمورین حکومت کلیوردی .

مأمورین حکومتك تزییدی ایمپراطورلغك انحطاط وانحلالنه رفاقت ایدن حادثاتدن بریدر . ایمپراطورلغك اکابر مأمورینندن هر برینك بر قلمی ، کندیسـنه مربوط بر Serinium وهربر Serinium لك ایلك تاریخ جدیدك حکومت مطلقه‌لرینه نمونه تشـکیل ایده‌جك اولان سلسلهٔ مأمورینی موجوددی . ایالت تشکیلاتنده ، دییوقله‌سیه‌ن اصولی ابقا ایدلمشدر . درت حکمدار یرینه یالکز بر ایمپراطور موجوددر . فقط دییوقله‌سیه‌ن طرفندن احداث اولنان تشکیلات اداریه باقیدر . ایمپراطورلق ، ایکی ، اوچ، حتی‌درت قسمه منقسمدر ؛ باشلرنده ایسه پره‌توریه‌نلرك الغاسی اوزرینه اکابر مأمورین ملکیـه وعدلیه عدادینه داخل اولان پره‌توریه‌ن رئیسلری بولونمقده‌در. بونلره صنوف رهبانیه، پاپاسلر ، praesides یاخود consulares ویا correctprs لر تابعدر . فقط ایمپراطورلغك تقسیم‌ایدیلدیکی‌ایالات عددینك‌ده تزییداولندیغی وبونك‌دییوقله‌سیه‌نك‌ا یالتلرك اصلاحنده‌کی عین سببلردن متولد اولدیغی آکلاشیلیور .

بواثناده عجبا اسکی حاکملر وروما اعیانی نه اولمشدی ؟ روما ، ینه سـناتوسنی ، قونسوللرینی ، عدلیه ، انضباط مأمورلرینی ، حکامنی محافظه ایدییوردی . فقط اسـکی زمانك شانلی اکابرینك آرتق بلدیه‌وظائفندن باشقه برشی درعهده ایتدکلری یوقدی. اردو تشکیلاتی دییوقله‌سیه‌ن اصلاحاتنك عینیدر . فقط قسماً بواصلاحاتده افراطه مراجعت ایدلمش وقسماً ایسه اساس روحی اخلال اولونمشدر .

هر بر لژیون تنقیص ایدیلدیکی مقداری محافظه ایتمشدر . عسکری قوماندانلق ملکیه مأموریتندن قطعی صورتده آیرلمشدر . حتی سواری بیله پیادەدن آیریدر . بوتون اردو اوچ بویوك شعبه‌یی حتوا ایدییور . ایلك قسم اسکی محافظ پره‌توریه‌نلره مقابل اولان محافظ قطعات که بو بوتون اردونك بشده ویا آلتیده برینی تشکیل ایله‌مکده وبر احتیاط اردوسی وضعیتنده مهم شهرلرده ایمپراطوری تعقیب ایتمکده‌در .

ایکنجی قسم، خط حرب قطعاتی یاخود comitatenses اولوب وطنداشلردن وباربارلردن مرکبدر . وداخلی شهر قیشله‌لرینه تقسیم ایدلمشدر. اوچنجی قسم بالخاصه باربارلر وخلق طبقه‌سی آراسـندن طوپلانمش اولوب حدود محافظلریدر . ، limitanei، ripa rienses وبونلر castriciani لرك comitaneses مادونیدر . خدمتلری دها اوزون و مخصصاتی دها کوچوکدر . بونلر دائمی صورتده حدودلرك محدود قسملرنده، شاتولرده، استحکاملرده، مستحکم اردوکاهلرده قالملق مجبوریتنده‌درلر . بواصولك خطاسنی کشف ایتمك قولایدر : منورلر قطعاتنك ـ محافظ میلیسلری ـ مهم برقسمی مراسمه مختص اولدیغی کبی، اردونك روحی اولان comitatenses لر کوچوك زمره‌لرحالنده آسایشك محافظه‌سی ایچون داخله سرپیلمشلردر . بناءً علیه حقیقی برار‌دودن زیاده بر ژاندارمه وظیفه‌سنی حائز بولونمقده‌در.

قسطنطین باربارلره ، محافظ قطعات قپولرینی آچیغه قدر وارمشـدی . بو دفعه‌ده ٤٠,٠٠٠ غوت طوپلاتدیره‌جقدی .

٦

قسطنطینك قوانین موضوعهٔ اقتصادیه‌سی ده‌پك مهم اولدی. ایمپراطورلقده قطعی صورتده مجبوریت مساعی واستحصال تشکیلاتی احداث ایدنك کندیسی اولدیغی اکلاشلمقده‌در . بزه بو ظنی ویرن اسباب، تئودوسیه‌ن مجموعهٔ قوانیننده Navicularii خدماتی تعیین ایدن قانونلرك اك مهمی قسطنطینك چیقارتمش اولمسیدر. کندیسنی تعقیب ایدن ایمپراطورلرك بو بابده‌کی مساعیسی قسطنطینك بزم المزه واصل اولمایان دیکر قانونلرینی ایما ایتمکده‌در.

navicularii لر حکومت حسابنه نقلیات بحریه اجرا ایدن کمی مجهزلریدر (بغدای، مرمر، عسکر، اردو لوازمی الخ). بو قانونلر بزه دردنجی عصر نقلیات بحریه‌سی تشکیلاتی

حقنده اولدقجه دوغری برمعلومات ویرییور . ایمپراطورلغك حالت نزعده بولندیغی اثناده مساعی واستحصالاتك نه درکه‌یه ایندیکی حقنده برفکر ایدینمك ایچون بوراده بر آز توقف زحمته دکر. navicularii لر هر بر ایالتـده برر قورپوراسـیون تشـکیل ایتمکده اولوب اعضالری قانونك تثبیت ایله‌دیکی بعض قواعده توفیقاً حکومت طرفندن ارائه اولنوردی. بونلر دائما زنکین صنفلردن انتخاب اولنوردی؛ قورپوراسیون اعضاسی اوله‌رق، پك چوق امتیازاته مالك اولمقله برابر، اشتراکدن امتناع حقنده‌ده مالك دکلدی؛ بو قانونك امر ایتدیکی اشخاص ایچون، طبقی بوکونکی خدمت عسکریه کبی مجبوری بروظیفه، وسائط ایله برابر انتقال ایدن بر وظیفه ایدی . بر navicularius ك اموالنی صـاتین آلان ویا بوکا توارث ایدن برشخص، اوکا مرتب وظائفی‌ده درعهده مجبوریتنده ایدی. navicularius حکومتك کوستردیکی پلانه توفیقاً برکمی انشاسنه وبو کمی‌یی بوتون احتیاجلری ایچون امرینه احضاره مجبور ایدی .

حکومت، انشاآت ایچون لازم کلن مالزمه‌یی وسیر وسفر ایچون تخصیصات لازمه‌یی ویرمکده ایدی؛ حکومتك غرق‌وقضا وقوعنده‌ده تأمینات ویردیکی اکلاشیلیور. تعمیرات مصارفی وحقیقی نقلیات بدلی ایله حکومت طرفندن‌ویریلن‌تخصیصـات آره‌سنده‌کی محتمل برفرق کمی صاحبنه عائد بولنیوردی .

بناءً‌علیه بو دردنجی‌عصربدایتنده ایمپراطورلغك مصادره طریقیله وضع ایتمش‌اولدیغی مجبوری نقلیات بحریه قانونی ایدی . بو مصـادره اصولی قسماً یکی برشیٔ ایدی. چونکه اولکی عصرلرده بوکا دائر هیچ بر ایز کورمیورز. هر شیٔ بزه برنجی وایکنجی عصرده نقلیات بحریه‌نك سربست اولدیغنی ظن‌ایتدیرییور؛ ایمپراطورلر اوزمان منحصراً حکومت خدمتنده بولنان مجهزلری مساعدات وتخصیصات ایله تشجیع ایتمکله اکتفا ایدییورلردی. بو اصول مصادره navicularii لر ایچون پك ضررلی اولدیغی کبی، قانونك برطاقم علاجلر آراماسندن‌ده اکلاشیلیورکه بو تشکیلات پك چوق محاذیری داعی بولونیوردی .

بو محاذیر دخی تدقیقه شـایان درجه‌ده غریبدر . اك مهم محذور سـیاحتك قصـدی یواشلغی ایدی . نقلیات navicularii ایچون‌ضررلی اولدیغندن‌حکومت حسابنه‌ممکن اولدیغی قدر آز سفر ایتمك مجهزك منافعی اقتضـاسندن ایدی . بوده قولایدی . چونکه اوزمان، زمان حاضرك دمیر وبخار ماکنه‌لی واپورلرینك آندیرمادقلری فنا هوالری وفیرطنه‌لری نظر اعتباره آلمق مجبوریتنده ایدی. اوزمان بکله‌مك لازم کلدیکی کبی، برفیرطنه‌یاقلاشمغه

باشــلادیغی زمان بر لیمانه التحد مجبوریتی واردی. حکومتك‌ده بر نوع صــاحبی وکفیلی بولندیغی واپوری تهلکه‌یه معروض براقامق بهانه‌سی‌ایله مجهز یولده ایسته‌دیکی قدر توقف ایتمکده، خصوصی اشخاص حســابنه کار آرامقده، حکومتك کندیسنی مجبور براقدیغی ضررقارشیسنده شخصی‌برکار تأمیننه اوغراشمقده‌ایدی. بزه تئودوسیه‌ن مجموعهٔقوانیننك خبر ویردیکی بو محذور او قدر بویوکدی‌که قسطنطین‌کمی مجهزلرینك بحر ســفیده عزیمت وعودت مدتی‌اولمق‌اوزره هر بر سیاحتلری ایچون بر بچــق، ایکی سنه‌لك بر زمان ویرمك مجبوریتنده قالمشــدر. اکر navicularius نقل ایدیله‌جك اشــیایی تودیع ایدن مأموردن، اشیانك کوندرلمکده اولدیغی‌مأموره کوندریلن و securitates تعبیر ایدیلن مقبوضنی ایکی سنه ظرفنده اعاده ایتمه‌دیمی، آرتق سیاحت کندی ضرر وزیانه جریان ایدر وحکومت برقضــا وقوعنــده کمینك ضیاعنی اوزرینه آلمازدی . navicularii نك آغیرسیاحتده‌کی منفعتی حکومتك، هر واپوردن ایکی ســنه ظرفنده یالکز بر سفر طلب ایتمه‌سنده ایدی : ایشته قانونك معناسی. آق دکز ایالتــلرینه بویوك بر طریق بحری تشــکیل ایدن بر ایمپراطورلق ایچون بو صــورتله نقلیات بحریه یاریدن یاری‌یه فلجه اوغراتیلمشدی . فقط تئودوسیه‌ن قانونامه‌سی حکومتك بوعلوجنابنك بیله یکی سوء استعمالاتی منع ایتمکه کافی کلمدیکنی بیلدیرییور .

قسطنطین‌طرفندن هر سیاحت ایچون بخش‌اولنان ایکی‌سنه‌لك مدت، ماهر ووجدانسز کمیجیلره منافع‌عمومیه‌یی مخل ایشلر یاپمق‌ایچون فضله‌سیله کافی کلیوردی. بوغدای‌طاشیانلر بالخاصه قحط سنه‌لرنده، ایرتسی سنه‌نك دهــا اوجوز پیاسه‌سندن تدارك ایتمك اوزره بو بوغدایی ایللك لیمانده صاتیورلردی. بونك اوزرینه کمیجیلره سیاحت ایچون ایکی ســنه‌لك بر مدت ویرمکله برابر، حموله‌یی برنجی سنه‌ده تسلیم ایچون برقانون یاپیلمق اقتضا ایتدی . (تئودوسیه‌ن قانونامه‌سی XIII، ٥، ٢٦). قسطنطینك بو قدر نا تمام، بو قدر ضررلی، بو قدر سوء استعمالات ایله دولو بر اصــوله تابعیتی برنجی‌وایکنجی‌عصرایمپراطورلری‌کبی نقلیات بحریه‌یی‌سربست‌قوللانامامه‌سندن‌متولدایدی. فقط‌نه‌دن‌دولایی‌نقلیات‌بحریه‌یی سربست براقمغه مقتدربولونمیوردی؟ بو بابده دوغریدن‌دوغری‌یه هیچ‌برمعلوماته مالك‌بولونمامقده‌یز. یالکز دردنجی عصر بدایتلرنده بوتون دیکرمواد وهر نوع مساعی‌کبی نقلیات بحریه‌نك‌ده پك یوکسك برفیأته مال اولمسی ایله تحدث ایدن مشــکلات فوق‌العــاده‌یه عطف ایده‌جك غایت مهم بروثیقه‌یه مالك بولنیورز.

بوده دییوقله‌سیه‌نك Deprtio rerum venalium نامنی طاشیان پك مشهور قانونیدرکه بورادە وضع اولنان فیأتلر خارجنه چیقاجق تجار ومشتری ایچون اعدام جزاسی تهدیدی ایله بوتون اشیایه نرخ قونمقده‌در. بو اراده، بزه یالکز دردنجی عصر بدایتنده‌کی حیات بهالیلغی حقنده قیمتلی معلومات بخش ایتمکله قالمایور؛ اراده‌نك باشنده ایمپراطورك اوزون برمقدمه‌سی‌ده واردر و مقدمه‌ده پك مظلم وغریب بر لاتینجه ایله حیات بهالیلغی حادثاتی بوتون تفصیلات وقوتی ایله تحلیل ایدیلیور. بالخاصه بو مقدمه‌ده هرشیده کورولن بوغلای اسعارك، ادارهٔ عسکریه منابعنی قوروتدیغی، او قدرکه اردویی بسله‌مك ایچون بوتون ایمپراطورلقدن طوپلانان خزینه‌لرك کیت کیده غیرکافی برحاله کلمکده اولدیغی سویلنمکده‌در.

قسطنطینك حکومت حسابنه اوله‌رق مجبوری نقلیات بحریه تشکیلاتنه، سربست نقلیاتك پك مدهش مصارفی انتاج ایله‌دیکندن دولایی توسل ایله‌مش اولدیغنده شبهه یوقدر. بناءً علیه، بو بحرانك درین سببلرینه واصل اولمق ایچون نه‌دن دولایی فیأتلرك بوتون ادارهٔ حکومتی چیغرندن چیقاراجق برشکلده تزاید ایتدیکنی ایضاح ایله‌مك لازمدر. بو وضعیته تأسف ایدن وفلجه مانع اولمق ایسته‌ین دییوقله‌سیه‌نی سببلرینی بولمق ایچون هیچ برغیرت صرف ایتمش دکلدر. فقط بونجه عصرلره رغماً بو سببلری کشف ایده بیلیرز : حرب، قحط، پاره‌نك قیمتدن دوشمسی یوزندن انسانلرك وثروتك خرابیسی! ایمپراطور واصل اولدیغی مدنیتك سویه‌سنده طورمق ایچون نه لازم کلن آدامه، نه‌ده ثروته مالکدی. ایمپراطورلق تناقص ایتمش اولان منابعی قارشیسنده پك بهالی‌یه مال اولان براداره وتشکیلات اجتماعیه محافظه ایتمك ایسته‌دیکندن هرشیء ـ مساعی واشیا ـ دها بهالیلاشیوردی. طبقی بر پیاسه‌یه، چیقارابیله‌جکی اشیادن دها چوق طلبده بولونمق کبی. پاره‌نك، سببلرینی اولجه کورمش اولدیغمز وجهله، قیمتدن دوشمسی او زمانده بوتون دورلرده حاصل ایتدیکی نتیجه‌یی ویره‌جکدی.

اقتصادی قیمت مقیاسلرینك عیاری برکره بوزولدیمی هیچ کیمسه‌نك اشیانك نه‌یه مال اولدیغنی آرتق دوغری اوله‌رق بیلمسی امکانی یوقدر. هرشیئك قیمتی پك قرارسز برشکله کیرییوردی. پاره‌نك تموجنه مانع اولمق ایچون هرکس، بو قدر کیفی براراده‌یه مالك اولان برفنالغه قارشی بعض تأثیرلری اولدیغی کوریلن یکانه چاره‌یه توسل ایدییوردی. هرشیئی یوکسك فیأته صاتمق صورتیله ممکن اولدیغی قدر چوق قازانمق.

بناءً علیه حرب وآنارشی، مدنیت قدیمه‌نك حیات مادیه‌سنی، او زمانه قدر استناد

ایله‌دیکی تشکیلات اجتماعیه‌یی بوزییوردی . قسطنطین حتی ایمپراطورلغك موجودیتنی بیله تهدید ایدن بو انحلاله، جبری برتشکیلات ایله مانع اولمغه چالیشیوردی .

تعضوی اخلال‌ایدن بوسببلرشدتله دوام ایده‌جکندن بوتشکیلات‌ده توسع‌ایلیه‌جکدر؛ یواش یواش دردنجی وبشنجی عصرده، ایمپراطورلغك حیات اقتصادیه‌سی مصادره ایله قاریشیق وکیت کیده مستبدانه بر اصوله انقلاب ایده‌جك واك نهایت بو حیات اقتصادیه‌یی بوغاجقدر .

٧

اك نهایت قسطنطین بررئیس حکومتك دوشونه‌بیله‌جکی اك جسورانه حرکاته توسل ایله‌دی . آنتوانك تصوراتنی اله آلدی . تختنی رومادن آله‌رق ایمپراطورلغك پای‌تختنی شرقه نقل ایتدی . بوفعالیت، کنیش، قوتلی، درین، زنکین وداهیانه برفکردر. بوبرنجی درجه‌دن بر دهای سیاسی واداریدر . فقط عین زمان نه‌ده تام برمونارشی‌نك، دیوقله‌سیه‌ن سیستمندن‌ده دها ضعیف اولدیغنی کوسترن بردلیلدر . قسطنطینك سیاستنی توصیف ایده‌بیلمك ایچون دیه‌بیلیرزکه، قسطنطین حاکمیت مطلقه‌یی یالکز باشنه الده ایتمك وتطبیق‌ایله‌مك‌ایچون اوره‌لیه‌ن ودیوقله‌سیه‌نك‌شرق‌حرثلری‌ایله تحکیمه‌اوغراشدیغی اساسلری، خرستیانلغه استناد صورتیله دوچار ضعف ایله‌مشدی .

قسطنطین، بوتون حاکمیت یالکز برالده جمع ایدلمش اولمسنه رغماً اکر حکومتنی اولکندن دها ضعیف حس ایتمه‌مش اولماسه‌یدی، مراسمی دها قاریشیق برشکله صوقمق ومامورین حکومتی‌تزیید ایله‌مکده‌کی‌مجبوریتی نه‌اوله‌بیلیردی؟ عین‌صورتله برعسکر وبوقدر دهایه مالك بردولت آدامنك اردویی حدودلردن اوزاق اوله‌رق داخلده، بوقدر چوق غارنیزونلره آییرمش اولمسی‌ده آنجق وآنجق اردونك آرتق بوندن بویله ایمپراطورلغی مدافعه ایده‌جك یرده، پك‌چوق‌اسباب انحلال تهدیدی قارشیسنده بولنان‌انتظام داخلی‌یی قوتله محافظه‌یه مأمورایدیلدیکنی‌قبول ایتمکله ایضاح اولنه‌بیلیر . کذلك، قسطنطینك لژیون سلکنی‌بوقدر قولایلقله باربارلره آچش اولمسی، یکی‌خرستیانلق جمعیتنك حیات‌عسکریه‌یه قارشی بسله‌مکده اولدیغی تنفره قارشی مجادله‌ده کندینی ضعیف حس ایتمکده اولدیغنی قبول ایتمکسزین‌ایضاح ایله‌مك ممکن دکلدر. کذلك برضعف علامتی اوله‌رق اله آلمادقجه استانبولك تأسیسی حکمتنی‌ده ایضاح قابل اولاماز .

بوبویوك حادثاتك اسبابی متعدد اولمغله برابر، اساسلی سببی، باربارلر طرفندن استیلا

ایدیلن ، فقرو ضرورته اوغرایان ونفوسسز قالان غرب ایالتلرینك و بالخاصه غوتك انكشافی ایمپراطورلغك مركزینی ایتالیاده تثبیت ایله‌مش ایسه عین صورتله بومركز ، غربك خرابیته سوروكلندیكی زمانده شرقه ، یعنی دها زنكین ، دها غلبه‌لك ، زمانك بحرانه دها آز معروض قالان بریره نقل‌مكان ایدییوردی . قسطنطین پای‌تختك یرینی فوق‌العاده بر ذكا ایله انتخاب ایله‌مشدر . زیرا بوراسی پاریسی آسیا ، پاریسی اوروپاده اولان برایمپراطورلق ایچون مفكورویی برمحلدر . فقط ایمپراطورلغك پای‌تختنی بوغازلره نقل ایتمك دیمك رومانك غربده‌كی مساعیسی ـ مدنیت قدیمه‌سنك صوك بویوك اثری ـ نهایت بولمش ویكی برزمان باشلایور دیمكدی .

قسطنطین نه خاندان پره‌نسیپلری وحاكمیت عالیه‌نك وحدتی ودوامی خصوصنده‌كی تشبثلرنده ، نه‌ده ایمپراطورلغی اوغوست زماندنبری صارصان حاكمیت عالیه پره‌نسیبی مسائلنی حل ایده‌جك تشبثاتده آرتق هیچ برموفقت قازانامادی. تأسیس ایتمك ایسته‌دیكی خاندان اصولی درحال ، اختلافلر ، شبهه‌لر ، قیصقانجلقلر ایله آلت اوست ایدیلدی : اوزمانه قدر ایمپراطورلغی برباد ایدن فنالقلره شیمدی‌ده قانلی ومظلم خاندان فاجعه‌لری علاوه اولوندی : استانبولك بوقدر عصرلرجه صحنه اوله‌جغی اوزون سرای اختلالی تاریخی بالذات مؤسسك عائله‌سی ایله باشلادی . دها ٣٢٦ سنه‌سنده اسباب مجهوله‌دن دولایی قسطنطین فرانقلر ولیسنیوسك فاتحی اولان اوغلی قریسپوسی وبرآز صوكره ایكنجی قاریسنی ، ماقسیمیه‌نك قیزی فاووستایی اولدیرتدی .

٣٣٥ ده بنا ایتدیكی بوتون بنای سیاسینك ضعفنه علامت اولمق اوزره دها آز فاجعه انكیز اولمقله برابر دها چوق معنیدار اولان برحركتی اختیار ایله ایمپراطورلغی اوچ اوغلی ویكنلرندن بری آره‌سنده تقسیم‌ایله‌دی . قسطنطینه اسپانیا ، غول ، بره‌تانیایی ، قونسطانسه آسیا ، سوریه ، مصری ؛ قونسطانه ایتالیا ، ایللریقوم ، آفریقایی واوچ حكمدارك هپسنه اوغوست عنوانی ویكننه سه‌زار عنوانیله دالماچیا ، تراكیا ، ماكدونیا ، آنائی‌یی ویردی . بوندن باشقه بو یكننك برادرلرندن برینه‌ده قراللرك قرالی عنوانیله منحل ارمنی تختنی وپونت‌حدودی‌حوالیسنی‌تخصیص ایله‌دی . مادام‌كه بویله دها ضعیف ، دها تهلكه‌لی برشكلده یكیدن تأسیس‌ایده‌جكدی ، اوحالده ، دییوقله‌سیه‌نك درت‌حكمدار اصولنی دویرمك ایچون بوقدر مجادله وبوقدر قان نه‌یه یارامشدی ؟ فقط حاكمیت ملیه‌ده مشروع پرنسیپ مسئله‌سنی حل ایده‌جك قوته آرتق قسطنطین‌ده مالك دكلدی .

الوهیت ماهیتندن چیقنجه ، خاندان پره‌نسیبی‌ده ایمپراطورلغك تجربه ایتدیكی دیكر

پره‌نسیپلر کبی ضعیف ، قرارسز ، غیر ثابتدی. قسطنطین؛ عائله‌سی اعضاسندن هر برینك احتراصاتنك اوکنه کچمك وحکومتی اوغللرندن برینه دور ایتمك ایچون نه بر حاکمیت ، نه‌ده برقوته مالك اولمادیغنی آکلادی؛ قالدرمق اقتدارنده اولمدیغی رقابتکارانه احتراصاتك هپسنی تطمین ایده‌رك سکوتی دها قولایلقله تأمین ایله‌مك خیالیله ایمپراطورلغی قیرمغی ترجیح ایله‌دی .

۸

ایمپراطورلغك بو تقسیمی اساس اعتباریله قسطنطینك اثرینی اخلال ایتمکله برابر پك او قدر وخیم بر تهلکه دکلدی . قیردیغی یالکز مادی وحدتدی ! اصل دها وخیم تهلکه مظفر خرستیانلغك ، ایمپراطورلغك معنوی وحدتنی تهدید ایدن تهلکه‌سی ایدی . ذاتاً کندیسنك ده ایلریده کوره‌جکمز برارادهسنده بالذات سویله‌دیکی کبی قسطنطینك خرستیانلغه یاقلاشدیغی وایمپراطورلغنك خرستیانلر ایله بت‌پرستلر آره‌سنده‌کی مجادله‌لر ایله اخلال اولنان معنوی وحدتنی یکیدن تأسیس ایچون خرستیانلغه مساعده‌کار داوراندیغنده شبهه یوقدر .

قسطنطین هنوز روما اصولنه توفیقاً دینی ، برسیاست آلتی ایتمکده معذور بولنه‌جق درجه‌ده اسکی بر فکر سیاسی طاشیان برآدامدی . حالبوکه خرستیانلق بت‌پرستلکدن دها زیاده منتشر ودها چوق قوتلیدی . بصیرت سیاسیه بوتون ایمپراطورلغك خرستیانلاشدیرلمسنده ایدی . فقط خرستیانلق بت‌پرسلکك مختلف ادیانی کبی حکومتك النده سیاسی برآلت اوله‌بیله‌جك بر دین دکلدی . کندیسنه مخصوص معنوی بر قوتی وصرف کندیسنه مخصوص مستقل برنظریه‌سی واردی و بونی هیچ برحکومت مقاصد سیاسیه‌سنه کوره تعدیل ایده‌مزدی . فقط خرستیانلق، قسطنطینك یاردیم ومظاهرتی ایله ظفریاب اولور اولماز ، اوزون مدت دوام ایدن ظلم واعتساف قارشیسنده محدود بر حالده قالمش اولان مذهب اختلافی ، انتظام و آسایش ایچون مخرب بر قوت اوله‌رق اورته‌یه چیقدی وقسطنطین بونی کورمکده کجیکمدی .

قسطنطینك ، ایمپراطورلغك وحدتنی خرستیانلغك معاوتی ایله یکیدن تأسیسه

اوغراشمقله مملكتنه يكي بر اختلال قوتی ، دين غوغاسی صوقدیغنی سـویله‌مك مبالغه‌يه حمل ايديله‌مز .

آريوسك آچديغی بويوك مذهب اختلافی بوكا دليلدر . اسكندريه راهبلرندن بری، آريوس بر قاچ زماندنبری شوفكره مظاهرت‌ايتمكه باشلامشدی : عيسی‌عليه‌السلام ياخود لوغوص دينی نشر ايچون بوتون ديكر مخلوقلركبی جناب حق طرفندن ياراتيلمش اولوب بر موجوديت آلهيه‌سی يوقدر ؛ عيسی لزوم ايله دكل، اراده ايله خلق ايدلمشدی ؛ مزاياسـنك اولدن استدلالی دولاييسـيله اوغل اوله‌رق قبول ايدلمشدی و بو قبولدن هيچ بر وجهله الوهيته اشتراك نتيجه‌سی چيقمازدی .

آريوس بو صورتله اقانيم ثلاثه‌ده‌كی اوچ شخصلك عينيتنی‌وحضرت‌عيسی‌نك الوهيتنی انكارايديبيوردی. بومذهب يكی‌برشی‌دكلدی. بوندن‌اول‌ده بوكا بكزر مذهبلر چيقمشدی. فلسفه حرثی ومنطق ابتلاسنك الآن ياشاديغی شرقده بونظريه عظيم برفورطنه قالديرمشدی. آرتق خرستيانلرك ، بت‌پرستلرك ظلم واعتسافندن قورتولری قالمانجه ، حضرت‌عيسی‌نك الوهيتی‌مدهش‌بر مجادله موضوعی‌اولدی. اسكندريه پسقپوسی‌آلكساندر ، يوز پسقپوسدن مركب بر سينود مجلسـنك آرزوسی ايله ۳۲۱ده آريوسی خرسـتيان جماعتندن اخراج ايتدی. فقط آريوس يالكزدكلدی : نظريه‌سی بسيطلكندن، قارشيسنده‌كی اقانيم ثلاثه‌نك معظم ، پك درين نظريه‌لرندن دولايی وسط فكرلره دها مسـاعد كليوردی . شرقده پك چوق منتشراولان يكی پلاتونيزم مذهبنك توجهی، خرستيانلقده چيقان اسكی‌مذهبلرك براقديغی كين وعداوت ، خرسـتيان عالمنی اختلافه دوشـورن بر چوق امتزاجسزلقلر ، كنديسنه درحال ، پك چوق دكاسـه‌ده منتخب بر طرفدار حصـوله كتيردی . درحال سينودلر ، سينودلره مخالفته باشـلاديلر . افكارده غليان حاصل اولدی ؛ دين غوغالری ، چكيشمه‌لره ، مضاربه‌لره ، سـوقاق تجاوزلرينه انقلاب ايتدی . ايمپراطورلغنك وحدتنی يكيدن تأسيسده خرستيانلرك مظاهرتنه مظهر اولمش اولان قسطنطين ، همان همان داخلی محاربه شكلنی آلان بو دينی بحرانه علاقه‌سز قالابيليرميدی ؟ اوده دين غوغاسنك چرخنه كنديسنی قاپديردی . بو غوغالره قارشی ، سياسی فكرلر حقنده نه دوشـونديكنی ، مخالفتده قالان خرستيانلره كوندرمش اولديغی مكتوبله آكلايورز . قسطنطين دييوركه : « خلفك الوهيت حقنده‌كی فكرينی يكانه بر شكله ارجاعی تصور ايتمشدم . چونكه آرزو ايتديكم وجهله اكر بو نقطه‌ده خلق آره‌سـنده ائتلافی تأسيس ايتدمی وظائف عموميه

کسب سهولت ایتمش اوله‌جقدی . فقط ، آه ، تجلیات الٓهیه ! بر یکی شی ناصل ظالمانه بر صورتده قولاقلرمه وقلبمه عکس ایدییور ! ایشیدییورم‌که ارا کزده ، وقتیله آفریقاده اولدیغندن دها قوتلی بر اختلاف فکر وارمش . مع‌مافیه اویله ظن ایدییورم‌که دعوا چوق کوچوك وبو قدر اعتراضلره محل براقمایه‌جق درجه‌ده عبثدر ... سن ، آلکساندر ، سن قانونك بر نقطه‌سی ، حتی تمامیله اهمیتدن عاری بر مسئله‌نك یالکنز برقسمی حقنده راهبلریکك نه دوشوندکلرینی اوکرنمك ایسته‌دك ؛ وسن آریوس ، اونی دوشونیورایدیسه‌ك صوصمالی ایدك ... نه صورمق ، نه‌ده جواب ویرمك لازمدی : چونکه بونلر اویله مسئله‌لردرکه : مناقشه‌لری ایچون هیچ بر لزوم یوقدر ، فقط ایشسزلك ، نهایت ارباب دیانته‌ده تحریك الهام ایدییور. بوش کلمه‌لر ایچون قارداشلر آره‌سنده برمحاربه‌یه کیریشمه کز دوغریمیدر ؟... بونلر عادی شیلر ، راهبلره ویا عقللی آداملره دکل ، تجربه‌سز چوجقلره یاقیشان شیلردر . رجا ایده‌رم ، ایلری‌ده‌ده حیاتك صاف مسرتندن استفاده ایده‌بیلمك ایچون ، راحت کونلرمی واندیشه‌سز کیجه‌لرمی بکا اعاده ایدیکز . » مکتوبك معناسی صریحدر . دینی ، حکومت داخلنده انتظامی تأسیس ایدن بر سیاسی آلت تلقی ایدن قسطنطین بو دینی غوغانك حصوله کتیردیکی غضب وحدتی برجنت اوله‌رق تلقی ایدییور. ایمپراطوره اجرای حکومت ایچون معاونت ایده‌جك یرده ، کندیسنه مشکلات احداث ایدن بر دین ، کندیسنك روماليلره خاص فکرینك صافیانه بر صورتده افاده‌سیله ، پك عبث بر شیدر . فی‌الحقیقه ، خرستیانلر آره‌سنده موجود اولان حکم ونفوذندن بالاستفاده ، مسئله‌یی حل ایتمك ایچون بویوك بر مجلس طوپلامغه قرار ویردی . ازنیقده ٣٢٥ بهارنده قسم اعظمی شرق ایالتلرندن اولمق اوزره ٢٤٠ پسقپوس اجتماع ایتدی . قسطنطین مجلس اولونجه عاقلانه بر نطق ایله کشاد ایتدی. کلیساده اتحادی تأمین ایتمکله مجلسك جناب حقك خوشنه کیده‌جك بر ایش یاپاجغنی وایمپراطوره بویوك بر خدمتده بولنه‌جغنی سویله‌دی. مجلسه ، کاتبلرندن بری، آریوسك خصملرندن پسقپوس (ارسیوس) ریاست ایدییوردی وایمپراطورك نفوذی بو فرقه علیهنه استعمال اولوندی .

بناءً علیه آریوس بر دفعه دها رد ایدیلدی . مجلس عیسی‌نك یوقدن وار ایدلمه‌دیکنه وپدری ایله علاقه‌سز اولمادیغنه ، بالعکس « جوهر پدردن » ، «حقیقی آلٓهك حقیقی اللهندن » نفخ اولوندیغنه وتمامیله « هم جوهر» بولوندیغنه قرار ویردی .فقط ایمپراطورلغك بو صورتله تأسیس ایدیلدیکی تخیل ایدیلن معنوی وحدتی چوق دوام ایتمه‌دی. رومالینك سیاسی فکری

ایچون بر جنت تلقی ایدیلان شیٔ ، بوادعا اولنان حقیقته قارشی ایمپراطورك بوتون حکم ونفوذی غیر کافی کله‌جك درجه‌ده دریندی ، ازنیق مجلسی طرفندن محکوم اولان آریوس منفاسنه کیتمشدی: فقط آریانیسم قوتلی ومنتشردی: حتی ایچلرنده قسطنطینك همشیره‌سی قونستانس‌ده داخل اولملق اوزره سرایده صادق دوستلری واردی ، مجادله‌دن فراغت ایتمه‌دی . خصملرینك خطالرندن استفاده ایده‌رك نظریه‌سنی ملایمله‌شدیردی . آریوس وطرفدارلری بر ائتلافك ممکن اولدیغنه ایناندیره‌رق قسطنطینك توجهنی یکیدن جلب ایتدیلر . ایمپراطور ، دائما ایمپراطورلغك معنوی وحدتنی تأسیس ارزوسیله بو ائتلافه تشبث ایتدی؛ فقط بالخاصه اسکندریه‌نك یکی پسقپوسی آتاناس طرفندن مدهش بر مخالفته معروض قالدی . خصملرینك بو درجه عنودانه مخالفتی الئنهایت قسطنطینی آریوس طرفنه سوق ایتدی . ایمپراطورلغك طرافدارلغی آریوس مذهبی سالکلرینی تشجیع ایتدی و ۳۳۵ده (صور) اجتماعنده آتاناسك نفی ایتدیرلمسنه موفق اولدیلر . آتاناس بونك اوزرینه غوله نفی ایدیلدی . طرفدارلری تعقیباته اوغرایه‌رق داغیلدیلر ؛ آریوس مظفراً عودت ایتدی ؛ سرای آرییوس مذهبی سالکلریله دولدی وبو مذهب همان بوتون شرقده، کلیسانك حاکم فرقه‌سی حالنی اکتساب ایتدی ؛ فقط مخاصم طرفده ترك سلاح ایتمه‌دی؛ بو اثناده واسع بر مجادله ، اوکنه کچیلمه‌ین بر حدت وغضب بوتون ایمپراطورلغی حرکته کتیردی واسکیلره یکی بر ضعف واسطه‌سی علاوه ایتدی .

٩

همان همان ایناینلمه‌سی ممکن اولمایان بوحادثاتی ناصل ایضاح ایتملی؟ خرستیانلق تاریخنده بوقدر مهم رول اوینایان بو دین غوغالری ، قسطنطین‌ده‌ده واقع اولدیغی کبی عصری آداملرده‌ده آکلاشیلماز برجنت تلقی ایدیلیور ! فقط بوراده غایت جدی برسوأل میدانه چیقمقده‌در .

هانکی سببدن دولاییدرکه نفوذ ایمپراطورینك بوتون بصیرت وقوتی بوروحی تهییج ویاخود نظرمزده بوصورتله تجلی ایدن حرکت قارشیسنده عاجز بولنوردی. ناصل اولوبده انسانلر بوقدر مغلق ، بوقدر دقیق مسائل ایچون عصرلرجه یکدیکرینه قارشی نفرت

بسله‌مشلر ، تعقیباتده بولونمشلر ، یکدیکرینه قارشی قتل عاملر یاپمشلردر. چونکه‌بوغوغالر آرقه‌سنده نه‌لر کیزلندیکنی بیلمه‌ین بزلره ؛ بو آنجق کلمه‌لرك تولید ایله‌دیکی مجادلاتدن باشقه برشی اوله‌رق کورونمه‌یور. حالبوکه بو صورتله حکم ویرمك تاریخ بشرك اك بیوك فاجعه‌لرندن برینی آکلامامق دیمکدر . فقط انتظام اجتماعی‌یی تأمین ایتمك ایچون آرتق امین ومحکم هیچ برحاکمیت پره‌نسیپی موجود اولمادیغندن دولایی چوکمکده اولان قوجه ایمپراطورلقده‌کی تویلری اورپرتن قاریشیقلقلری قارشیلاشدیرنجه بو مظلم مناقشاتك نه خارق‌العاده برحیات آلدیغنی کورییورز . انتظام اجتماعی‌یی تامین ایده‌جك امین و محکم هیچ برحاکمیت پره‌نسیپی یوقدر دییورز ، چونکه : نه‌اسکی یونان ـ لاتین پره‌نسیپی ، سقوط ایدن تعددالوهیتك تقدیس ایتدیکی جمهوریت وآریستوقراسی پره‌نسیپی ؛ نه‌ده صاغلام کوکلر صالمغه موفق اولامامش اولان مطلقیت اساسنه مستندآسیائی یکی‌پره‌نسیپ حکمراندی .

بودورك دینی مجادله‌سی ، مناقشه‌یی قبول ایتمه‌ین برحیات نظریه‌سندن ، معنوی بر انتظام تاسیسی‌ایچون دیوآسا برسعیدن باشقه برشیء دکلدی واویله برزمانده‌که : حاکمیت سیاسیه‌صاللانیور ، حاکمیت دینیه تفرقه‌یه دوشمش وضعیف قالمشدی وبوتون عنعنات ، اختلاللر ، حربلر ، طبقهٔ ناسك واقوامك یکدیکرینه قاریشمسی ، باربارلرده حلول ایله آلت اوست اولیوردی .

دنیاده قانونلر ، عنعنه‌لر ، حکومت قوتلری ، فردی و عائله‌وی ثروتلر و منفعتلر غیرثابت اولسه‌لرده ، هیچ اولمازسه انسانلره اللهك مسیح و مرشدلر واسطه‌سیله تبلیغ ایدوب‌مقدس‌کتابلرك صحیح نشریاتی واسطه‌سیله نقل‌اولنان قانوننه تبعاً فکربشرك صاغلام وثابت اولمسی ایجاب ایدر ! ایشته بومدهش ومعظم علم عقائد مجادله‌سنك اساسنده‌مکنوز اولان درین فکر بودر .

ظاهر حالده نظری ورقیق علم عقائد مسائلی آرقه‌سنده دها پك وخیم برمسئله ، خرستیانلغك تملی مثابه‌سنده‌کی نظریاتك وحدت واستقراری مسئله‌سی کیزلندیکی نظردقته آلننجه اورتودوقسلغك قارشیسنده‌کی مذهبه قارشی آچدیغی بویوك مجادله‌لرك هپسی دکلسه‌ده برچوقلرینك ماهیتی اکلاشیلیر وقابل ایضاح برشکله کیرر. بووحدت واستقرار، امین ومحکم بر حاکمیت پره‌نسیپی بولامامسندن دولایی انحلال ایتمکده اولان بر علبده انتظامك صوك اساسی ایدی .

آریانیسم بو حقیقتك بالخاصه صریح ومفید بر وقعه‌سیدر. مسیحی ، الٓهدن، تصعد وبالذات نفسندن‌خروج ایتمش اوله‌رق‌قبول ایله‌ین آریانیسم بوصورتله مسیحی دیکر تصعد وخروج بالنفسلر استخلاف ایده‌جکنی ضمناً قبول ایدییوردی .

جناب‌حق‌عیسی‌یی ارزوی ذاتیسیله‌یوقدن وارایده‌رك اولادلغه قبول ایله‌دیکندن ینه ارزوی ذاتیسیله باشقه برعیسی وار ایدر واولادلغه قبول ایده‌بیلیردی . بناءً علیه کتاب دخی هنوز قاپانمامشدی ؛ یکی جلدلر حالنده دوام ایده‌بیلیردی . یکیدن باشقه مسیحلر ظهور ایده‌بیلیر وآریوسك‌حقیقةً مبشری اولدیغی الك‌جذری بعض‌پروتستان مذهبلرینك تصوری کبی ، خرستیانلق نظریاتی دائمی اوله‌جق یرده تبدل ایده‌بیلیردی. فقط‌نظریاتك بو دائمی اولمسی کیفیتنك ، قانونلرك ، عادتلرك ، حکومتلرك عمومی صورتده انحلالی قارشیسنده ، جهان‌شمول تلوندن نومید اولان انسانلره طوقونه‌جق محکم ، ثابت ، لایتزلزل برشیٔ ویرمك لزومنی حس ایدن منور ونافذ افکاری ، جانیانه بر جنت کبی تدهیش ایتمسی احتمالی موجوددی . بوندن دولاییدرکه آریوس مذهبنه ، حتی نفی‌وموتی طلب ایده‌جك درجه‌ده مخالفت ایدن برچوق بویوك فکرلر چیقدی. اکر عیسی‌الهك اوغلی ، پدرینك هم جوهری ، وحدتی بوزمقسزین حقیقی الهدن دوغمش حقیقی بر الله اولمش اولسه‌یدی ، ازلیته قدر قطعی ومثلسز اولمسی لازمدی ؛ آرتق دیکر بر مسیح کله‌مزدی ؛ کتاب وحی هرزمان ایچون قاپانمشدی وانسانیت ارتق ابدی حقیقتك غیرقابل تخریب تملنی بولمشدی .

اورتودوقسلغك بویوك مؤسس ومدافعلری نه ایستیوردی : اعتقاداتی ، فکر قوتی وبالخاصه ذکانك آلت مخصوصی اولان منطق ایله وحی وکتب مقدسه اوزرنده تثبیت وتوحید ایتمك. فقط فکرجهانك الك متحرك عناصرندن بریدر ؛ کذا علم منطق قوتلی بر آلتدر ، فقط پك آز امین برآلت . چونکه هردرلو حسیاته ، حتی افکاره وجهانه قاریشیقلق وانتظامسزلق اکن حسیاته بیله خدمت ایتمکی بیلیر. اوزمانه قدر بوتون‌یونان فیلوزوفلری اسکی دنیا اعتقادات وعنعناتنی تقویه‌دن زیاده تخریب و ماهرانه بر صوفیسم پرده‌سی آلتنده حسیات ومنافعك ازلی حرکت قابلیتنی تأسیس ایچون بوندن استفاده ایتمشلردی . بوندن باشقه فکر بشر دائمی صورتده قوتلی وجدی بردیسیپلینه مطاوعتدن استکراه ایدییورسه سیاسی و اجتماعی آنارشی زمانلرنده بوندن دها چوق نفرت ایدر . چوکمکده اولان واسع برایمپراطورلقده فکردن باشلایه‌رق انتظامی تأسیس ارزوسنده

بولونمق ، ایشه اك مشكل طرفندن باشلامق ، اك بویوك برسعیله چیزدیکی برخطی تعقیب ایله‌مك ، آثارشینك تولید ایله‌دیکی بالجمله تهلكه‌لی حسیاته قارشی عقل ومنطق ایله قارشی کیتمك دیمكدی .

١٠

بوتون مدنیت قدیمه‌یی احیا ایده‌جك تام برفلاكتدن دنیانك برقسمنی قورتارمق ایچون اثره لزوم واردی ؛ فقط بو ، فكر بشره عرض ایدیلن اك مشكل براثردی . بناءً علیه اورتودوقسلغك بودیو آسامدافعه‌سنده، فكر واخلاقلرینك بویوكلكی ایله بوقدر خارق العاده انسانلرك کورولمسندن متحیر اولمامليدر. وبونلری كلیسا، عزیزلر عدادینه ادخال ایله‌مشدر. طبیعت ودهای بشرك بویوكلكی آنجق بحران زمانلرنده مشكل وحتی غیرممكن تشبثات مواجهه‌سنده کورونور .

فقط ، حقیقی منطق وبلاغت ایله توحید ، بوقدر یكی بر غایه ایچون صرف اولنان بوفوق البشر مساعی‌ایله‌مقایسه‌ده قسطنطینك، اسكی حرثك بقایاسنی قورتارمق خصوصنده‌كی مساعیسی نه ایدی ؟ بوجهتده‌ده قسطنطین بصیرتكارانه بر صورتده دیموقله‌سیه‌نك اثرینه اقتفاء ایله‌مشدر . ایمپراطورلغك یكی‌پای‌تختنده بزم دارالفنون تسمیه ایده‌جكمز مؤسسه‌لر تأسیس ایله‌مشدركه بوراده معاشی حكومت طرفندن ویریلن مدرسلر ایمپراطورلغه مأمور یتشدیرمك ایچون یونان ولاتین لسان وادبیاتی ، علم بیان ، فلسفه ، حقوق تدریس ایدییورلردی .

كذلك قسطنطین طرفندن بزه، ایمپراطورلغك بوتون شهرلرنده‌كی اطبانك، نحویونك ادبیات مدرسلرینك آتیسنی تأمین ایدن برطاقم امتیاز ومنافعی محتوی قوانین براقیلمشدر. فقط بومساعی عقیم یدی. رسمی برتدریس ایله مأموریت حالنه انقلاب ایدن، بت‌پرستلكك احتضاری ایچنده ایفا ایده‌جك هیچ برحیات مساعی‌یه مالك اولمایان قدیم ادبیات وفلسفه یاشامق وماضینك دهاسی حسابنه برموقع یاپمق ایسته‌ین مسلك مدرسلرینك عادیلكی ایله قورویوب کیدییوردی. حالبوكه یكی دها بویوك قوتك ذكاسی، شیمدی صبرتی چویرمش رسمی حمایه‌دن تنفر ایدیيور ودورینك حیاتی بویوك اثرینه‌عرض تسلیمیت ایله‌یوردی.

اسکی زمانك الك بویوك کتابلرندن بری ، « سنت اوغوستهنك اعترافاتی » بزه اسکی حرثك بحران فکریسنی پك جانلی اولەرق کوستریر. سنت اوغوستهن طبیعتدن ، بویوك برمحرر اولمق ایچون بوتون مواهبی آلمش ایدی : تخیل ، تحسس ، طرزبیان ، لسان ، فکربدیعی و فلسفی ، منطق قوتی کندیسنده تصویر قوتنه معادلدی ؛ فانتەزی وتحسس صولتی ، تفکردەکی درینلك ایله مساوی ایدی . سنتاوغوستهن‌دە دییوقلەسیەن‌زماننده بری ایمپراطورلغك اسکی ادبیات عنعنەسنك حیاتنی محافظه ایچون برموقع شرف ویرەرك معاشلرینی تأمین ایلەدیکی رسمی ادبیات پروفسورلرندن بری ایدی . بردفعەجق ، رسمی تحصیل ، بردهایه وضعیت ایلەمشدی . فقط بودهای بشر بزه ، قارطاجه ، روما ومیلانده پروفسورلك مسلکنه دوام ایدرکن کچیردیکی موجودیت سفیلەنك اونوتولماسی امکانی اولمایان تصویرینی ، کندیسنی بوزمانده کمیرن اندیشه وعدم ممنونیتی ، رسمی بر تدریسك اعتباری قادروسی ایچنده آرتق بسیط برشکل آلان وضعیفلایان بوحرثك بوشلغندەبویوك اهلیتنك غضوبانه هیجانلرینی براقدی. برکون، میلان جوارنده برکویده، جان‌چکیشمکده اولان برمدنیتك کندیسنی محکوم ایتدیکی حقیر مسلکدن بیقدیغی وقت بویوك قلبنده ضیا دوغدی . ادبیات مدرسی کرسی‌یی ترك ایتدی ، اولو، اسکی کتابلری آتدی، جسور بر دالغیچ کبی دکزه ، غفران ، مقدرات ، سربست حکمك عقائد اوچو روملرینه ایندی واوراده کوپرینك تمللرینی آتدی‌که ، اوروپا ـ اسکی مدنیتندن یکیسنه انتقال ایچون بو کوپرینك اوزرندن مشکل واوزون بریورویش یاپمق مجبوریتنده ایدی.خلاصەقسطنطینك اثری برعدم موفقیت دکل ، یاری بر موفقیت اولدی. اوزمان ایچون احتضاری تحدید ایدەرك فلاکتدن اجتنابی انتاج ایلەدی . کندیسندن صوکرەدە ایمپراطورلق یاشادی . فقط دائمی صدمەلر آرەسنده ومتمادیاً دها زیاده ضعفه اوغرایەرق، فقروضرورت تزاید ایدییور ، حکومت دها زیاده شدید ، اعتسافکار ، حریص اولدقچه انحلال ایدییور ؛ ایمپراطورلق مالیەجیلکی استیلائی برشکل آلیور؛ غدار خاندان فاجعەلری تکرر ایدییور؛ اردو بوزولیور ؛ حدودلرك مدافعەسی کەوشەیور ؛ کویلر ، شهرلر حسابنه اهالیسز قالیور ؛ کوچوك شهرلر بویوك شهرلرمنفعتنه خراب اولیور ؛ باربارلر هرطرفدن حلول ایدییور ؛ حرث هرشکل تحتندەصنایع‌نفیسەدن تا فلسفەیه قدر بوزولیور ؛ دینی مجادلات حرارتلەنیور؛ ایمپراطورلغك وحدتی قیریلیور ؛ شرق‌وغرب یکدیکرندن آیریلیوردی .

شرق ، انحطاطه قارشی غربدن دها ایی مقاومت ایدییوردی. چونکه مطلقیت اداره، اساس مملکتنه دونه‌رك اورادە دها محکم صورتده تأسس ایتمش وانحلال عمومی‌یه دها زیاده برقوت ودها اوزون بر زمانله مانع اولا بیلمشـدی . کذلك ایمپراطورلغك قوتی ، غرب باربارلرینك یکی ضربه‌لری آلتنه دوشدیکی کونه‌قدر یواش یواش آسیایه چکیلیوردی. بناءً علیه غربده یکی مدنیت همان همان تمامیله محو اولمشدی .

عصرلرجه ، باربارلغه وچول حالنه تحول ایدن ومهم اقسـامی جرمن مستولیلری طرفندن اسکان اولنان بوجسیم حوالیده، مبهم خاطرات ، اوفق تفك بعض آثار باقیه‌دن باشقه برشیٔ یوقدی وبونلر آره‌سنده حقیقةً حیاتی‌اوله‌بیله‌جك یکانه شیٔ ایمپراطورلغك صوك عصرلرنده یکی دین نظریه‌سنك توحیدی ایچون احداث اولنان علم کلامدی . علم کلام اوزون سنه‌لرجه غربده، بوتون دیکرلرینك خرابه‌سی آره‌سنده یاشایان صوك‌بویوك حرثك شکلی ایدی واوروپایی تام وقطعی باربارلغه دالمقدن منع ایله‌دی. فی الحقیقه یاشامقده اولان بوصوك شکلدن‌درکه یکیدن انکشاف ایتمك اوزره یواش یواش دیکرلری، فلسفه ادبیات ، حقوق ، دورانتباهی انتاج ایدن بوتون بیوك حرکات فکریه صـدور ایتدی . اوروپا قرون وسطی‌نك بویوك قاریشیقلقلری اثناسنده احکام وعقائد دینیه ایله محافظه ایدلمش اولان انتقام فکریده، ایمپراطورلغك بوش‌بوشنه آرادیغی مشروعیت پره‌نسیپلرینی یواش یواش تکرار بولدی وبونی انکشاف ایتدیردی‌که بو ، اوروپایه قوتلی واسـاسلی حکومتلر تأسیسنه مساعده ایله‌دی .

فقط اوروپا یواش یواش حکومت نفوذینی تکرار تأسیس ایدوب، قوتلی برسـیاسی ضبط وربطه تابع اولمغه باشلادقجه تا قسطنطین دورندن، تنظیمات دورینه قدر، کندیسنه حکومتلر واردولر تشکیلاتندن دها زیاده حیاتی کورونن و آنارشی ایچنده‌کی باربارلغك بوقدر کنیش اوچورومندن‌کچمکده کوپری‌وظیفه‌سنی کورن بو وحدت وانتظام فکری‌یه دها زیاده مسامحه ایده‌مز بر حال کسـب ایتدی . عین زمانده بویوك دولتلر تشـکیلاتی وفکرك بشرك قرون وسطی اثناسنده معروض قالدیغی هردرلو حاکمیته قارشی عصـیانی باشلادی ؛ اوچ عصر ظرفنده انکشـاف ایده‌جك ووضعیت حاضره‌یی انتاج ایلیه‌جك اولان موازی ، معکوس ومضاعف حرکت : شیمدی‌یه قدر کورولمه‌مش بر شـکلده ، تاریخك الك بویوك فکری واخلاقی آنارشیسنه یعنی بوشـلغه اسـتناد ایدن مبهم قدرتده حکومتلر .

صوك فصلده ، صوك صفحه‌یی ، جهانك بو خارق‌العاده نقلیاتندن الك مهمنك سریع برطاسلاغنی یاپاجغز .

٥

اوچنجی ویکرمنجی عصرده

مدنیت قدیمه‌نك اضمحلالی ، پك قاریشیق برحادثه اولمشدر. فقط منشألری حقنده یاپدیغمز تحریات بو اضـمحلالك سیاسی بویوك بربحران ایله باشـلادیغنی اثبات ایلر کبی کورونیور. غیرقابل تداوی برآنارشی‌یی انتاج ایدن سـیاسی بحراندرکه مدنیت قدیمه‌نك یواش یواش بوتون عناصر اسـاسیه‌سنی چوروتدی. بوبحرانك نه‌ده مندمج اولدیغنی تعیین دخی ممکندر . روما ایمپراطورلغی مختلف ایکی حاکمیت پره‌نسیپنی تألیف چاره‌لرینی بولمغه چالیشمشدی : اسکندر فتوحاتندن مقدم ومؤخرده‌کی خاندان سلطنت سلاله‌لری زماننده شرقده ، کوچوك آسیاده ، سوریه‌ده ومصرده بویوك برانکشافاته مظهر اولان مطلقیت اداره پره‌نسیپی؛ اوروپاده ، بالخاصه یونانستان وایتالیاده، قدیم‌شهرلر مؤسساتنده‌انکشاف ایله‌مش اولان جمهوریت پره‌نسیپی. رومادهImperator ویا Princeps ك تمثالی اولدیغی بوتألیف دائما ناقص اولمشدر .

چونکه بو جمهوریت مونارشیسی حاکمیت عالیه‌نك چیقه‌جغنی، مشروطیت پره‌نسیپنی تعیین وتصریحه موفق اولامامشدی . بوپره‌نسیپ نه‌مطلقیت اداره‌لرده‌کی وراثت ، نه‌ده جمهوریتلرده اولدیغی کبی طرز اجراسی قوانین وعنعنات ایله تثبیت ایدیلن منتظم برانتخاب ایدی . مع مافیه اسـکی نفوذ و واسع حاکمیتی محافظه ایتدیکی مدتجه سـناتو عمومیتله ایمپراطورلق حاکمیتی‌ایچون مشروعیتك منبعی اوله‌رق طانندی . سناتو تصدیق ایدنجه بر ایمپراطور مشروع تلقی ایدیله‌بیلیردی . کذلك سناتو بعضاً پك شدتلی برمجادله وقانلی بر حرب داخلی‌یه مال اولمقله برابر ایکی عصر مدتله مشروع براصول اداره‌نك دوامنه‌موفق اولدی . فقط نفوذی سه‌پتیم سه‌وه‌رك جلوسی وحقیقی مطلقیت اداره‌نك تأسیسی‌ایله برکره دوچار ضعف اولونجه ایمپراطورك انتخابی ایچون چوق صریح وقوتلی برمشروعیت

پرەنسیپی قالمادی: نەوراثت، نەانتخابات نەدە سناتونك تصدیق . ایشتە بوندن صوكرەدركە تشریح ایلەدیكمز وجهلە اختلال وحرب بحرانی هرشیئی تخریب ایلەدی .

بناءً علیه بوواسع بحران تاریخنك ایچندە ، تألیف بینە اوغراشـیلان والك نهایت یكدیكرینی متقابلاً تخریبە منجر اولان ایكی متخالف پرەنسـیپك مجادلەسنی بولیورز . بوخیال تاریخی‌نك الڭ شعشەدار بردلیلنی شرق ایمپراطورلغی ایلە غرب ایمپراطورلغنك‌پك متخالف اولان عاقبتی كوسـترمشدر . روما ایمپراطورلغنك اضمحلالی دینیلن شیء ، حقیقتدە غرب ایالتلرندەكی مدنیتك فلاكتیدر. التیام ناپذیر برآثارشی‌ایلەضعفە اوغرایان، استیلا دالغەلری ایچندە چیرپینـان و وقتیلە روما دینیلن آوروپانك نفوسی آزالمش ، باربارلاشمش، وعصرلرجە بویوك برقرارسزلغك ماهیت‌مشتركەسنە معروض قالمش‌برچوق حكومتلرە آیرلمشدی . شرقدە ایسە بالعكس ایمپراطورلق حاكمیتی مطلقیت ادارە شكلندە طالعك ضربەلرینە دها برچوق عصرلر مقاومت ایتمشدر. بوصورتلە شرق، بردرجەیە قدر برانتظام ، برقوۀ عسـكریە ، برعنعنۀ حرث محافظە ایتمكە موفق اولمش واوچنجی عصر بحراندن قورتولابیلن وخرستیانلق فكری ایلە پك شدید برمبانیت عرض ایتمەین‌مدنیت قدیمەنك برقسمنی تخلیص ایدەبیلمشدر . بومقاومت سایەسندەكە شرق ، ایكنجی بردفعە اولەرق باربارلاشان غربك‌مربیسی اولمشدر. فقط شرق‌ایمپراطورلغنك بوجانلیلغی آنجق سیاسی بحرانك مختلف انقلاباتی ایلە ایضاح اولنەبیلیر .

قسطنطین طرفندن‌تأسیس‌اولنان مطلقیت ووراثت اصولی غربدن‌زیادە شرقدە موفق اولدی. چونكە بواصول شرقدە اصل‌مملكتنی وبناءً علیه عنعنات ایلە حاضرلانان مساعد زمینی بولدی . اساس اعتباریلە شرق ، روما ایمپراطورلغی ادارەسندە روما فتوحاتندن اولكی عصرلردە كندیسنی مختلف اسملر آلتندە ادارە ایلەمش اولان قراللرك خلفلرندن ودوامندن‌باشقە برشی كورمش دكلدی. شرق اوغوستك اریستوقراط جمهوریتنی عمومی ومتحد برمطلقیت ادارە شـكلندە آكلامشدی . حتی ، شرقلی ، ایمپراطورك شخص وحاكمیتنە قارشی بسـلەدیكی مطلقیت حسـیدركە غرب اوزرینە اجرای تأثیر ایلەدی وایمپراطورلغك ایلك ایكی‌عصری اثناسندە (اوغوست) مشروطیتنك جمهوریت ماهیتنی ضعفە اوغراتدی . وبو اعصاردیدە اعتیاد ایدی‌كە ، اوچنجی عصردە ، آریستوقراسی مشروطیتنك تخریبی ایلە غربدە بوتون بنای اجتماعی صارصیلدیغی حالدە ، شرقدە تزلزلی دها آز اولەرق حس ایتدیردی . خلاصە بركرە ایمپراطورلق جمعیتندە آریستوقراسی

مشروطيتي يارى جمهوريتجى ، يارى مطلق براداره ايله‌دوچار تزلزل اولونجه ، غربده آرتق بر حكومت قالمادى. بوندن بويله‌اسكى جمهوريت مؤسساتنك‌احياسنه‌امكان يوقدى. قسطنطين طرفندن تأسيس اولنان، فقط خلقك حسياتنده درين كوكلرى اولمايان مطلقيت ووراثت اصولى ، ضعيف ، قرارسز ، حدودلرى باربارلره قارشى مدافعه‌دن عاجز وداخلده برآز اولسون انتظام تأسيسنه غير قادردى . يواش يواش مدنيت تفسخ ايدييور و اورته‌دن قالقيوردى . شرقده مطلقيت پره‌نسيپى دها قوتليدى . چونكه تاريخله حاضرلانان برزمين بوليوردى . مطلقيت و وراثت اصولى ، سرايك سوء قصدلرينه ، عسكرى عصيانلره ، اولدقجه صيق اولان خاندان بحرانلرينه رغماً اجراى حكومت ونسبى بر انتظام محافظه وخارجى دشمنه قارشى مملكتى مدافعه ايده‌بيليوردى . مشكلاتله برابر ، مدنيت يشامقده دوام ايدييوردى . ايشته ذهنلرده بوصورتله تجسم ايدن برتجربهٔ تاريخيه دورمز ايچون پك مهمدر . اويله بروضعيتده بولنبورزكه ، دها واسع برزمين اوزرنده ودها قاريشيق شكللر تحتنده توصيف ايله‌ديكمز وضعيت ايله دورمزك درين برمشابهتى واردر . برنجى فصلده بونى ايما ايله‌مش ايدم . فقط بوبحثه يكيدن كلمك فائده‌يى موجبدر . جهان هنوز، حرب عمومينك سياسى نتايجنى كورمش دكلدر . اورته‌ده حادثاتى اداره ايدركبى كورونن آداملرك پلانلرندن وارزولرندن باشقه برشئ يوق . هركس ، الآن صانكه (اوترەخت) معاهده‌سنى تعقيب‌ايدن كونلرده ايمشزكبى دوشونيور. صانكه برقاچ دولتك نفوذ وقوتى، ديكر برقاچ‌دولته انتقال‌أيله‌مش كبى، اورته‌ده مغلوب وغالبدن‌باشقه برشئ كورولمه‌مشدر. والآنده بويله كوروليور . حالا اوروپاده انتظام اجتماعينك استناد ايله‌ديكى ايكى سياسى پره‌نسيپدن برينك ، مطلقيت اداره پره‌نسيپنك ۱۹۱۷ مارتنده ، روس اختلالى ايله مدهش برضربه‌يه اوغراديغنك فرقنده اولان يوقدر . كذلك بواصول اداره ، ۱۹۱۸ تشرين اولنده هابسبورغ وهوهنزولرن ايمپراطورلقلرينك انهدامى ايله ايكنجى بر قطعى واولوم ضربه‌سنه دها محكوم قالدى . شوراسى شبهه كتورمزكه اوروپاده سلطنت‌اصولنك سقوطى پك عظيم براهميتى حائزدر ؛ بوسقوط ايكى عصردنبرى باشلايان بحران سياسى‌يى اكمال ايله‌مكده واوروپا يكيدن اوچنجى‌عصرده اولديغى كبى‌هردرلو حاكميت پره‌نسيپندن محروم قالمق تهلكه‌سنه‌معروض بولونمقده‌در .

مدنيت قديمه بحرانى اوزرنده ياپديغمز بواوزون تتبعدن صوكره ، صوك ايكى عصر حادثاتنه سريع ونافذ برنظر فيرلاتمق احتمالكه بزى احاطه‌ايتمكده اولان‌استقبالك قالين‌ظلمتنى

برآز تنویره خدمت ایده‌بیله‌جکدر. مدنیت قدیمه‌نك اوغرادیغی فلاکتدن صوکره یواش یواش وجوده کلن خرستیان اوروپا، سیاسی مسئله‌ایچون برصورت حل بولمشدی. بو، اوزمان حاکم اولان افکاردینیه قادروسی ایچنده همان همان تام برصورت حل ایدی. بوصورتله، جمهوریتجی ویا مطلقیتجی، آریستوقراتیك ویا دەموقراتیك هرنه‌اولورسه اولسون بوتون حکومتلره برماهیت مقدسه ویرلمش وبوحکومتلر مشروعیت کسب ایتمشدی. یعنی یابوحکومتلرك منشائی غیرقابل مناقشه برقبوله مظهر اولان بر حرکت مشروعه‌یه مستند اولملی ویاخود زمانله مشروعیت کسب ایتملیدی. قوانین الهیه‌یه مخالف برشی امر ایتمه‌دکجه بوحکومتلره مطاوعت اللهك امر ایله‌دیکی بر وظیفه ایدی. مشروع حکومتلرك یاکلشلق وخطالرینه کلنجه، حکومت حقنده‌کی بو قناعته کوره، عمومی بر اختلال تهدیدی اولمادقجه، بونلره پك اوقدراهمیت عطف ایتمك ایجاب ایتمزدی. چونکه حیاتك مقصد عالیسی شخصیتك تعالی معنویه ودینیه‌سی اولدیغندن؛ بومقصدعالی‌یه صرف حکومتك تکملی ایله واصل اولنه‌بیلیر. حکومتلرده‌کی سوء استعماللر بو سوء استعماله قربان اولانلردن دها زیاده، بونی اجرا ایدنلره دوقونیوردی؛ چونکه ضرر کورن، مادی ضیاع واضطراب ایله قورتولیور؛ حالبوکه سوء استعمالات یاپانك وجدانی، بالآخره پك جدی صورتده حسابی ایسته‌نه‌جك بر کناهك آغیرلقلرینی چکیوردی.

بو طرزده حکومتجیلك قناعتی، زمامدارانك ایی برصورتده ادارهٔ امور ایتمك مجبوریتی ایله، خلقك ایی اداره اولونمق حقنی وزمامدارانك خطالرینه قارشی تحمل لزومنی تألیف ایده‌بیلیوردی. فقط بوقناعت نه‌قدر متکامل اولورسه اولسون او زمان حاکم اولان افکار دینیه قادروسندن خارجده یر بولامازدی. بونك ایچون اوتوز سنه محاربه‌لرندن صوکره بوتون آوروپا، زمامداران صنفنه سرایت ایتمش اولان ایمانسزلق دالغه‌سی ایله صارصیلدی. بویوك بر مجادلهٔ سیاسیه‌سلاحی اوله‌رق قاتولیکلك وپروتستانلق نامی آلتنده یاپیلان حرب، آوروپاده دینه قارشی اولان تردد ایلك مکتبی اولدی. اون‌سکزنجی عصر بوکا قارشی فرانسز اختلالنه منجر اولان قناعت فلسفیه و عقلیه‌یی اورته‌یه چیقاردی. حاکمیت؛ بشری بر شیدر؛ بونك منبعی بالذات بوحاکمیته مطاوعت ایدنلرك و بالنتیجه بو حاکمیتی مراقبه حقنی حائز اولانلرك آرزوسنده مندمجدر؛ بناءً علیه حقیقی حکمدار خلقدر. قانون عادل اولمق ایچون آنجق خلقك آرزوسنی افاده ایتملیدر. نظریه پك جاذبدی؛ اعتمادله دولو اولمقله برابر، تابع اولدیغی اصول اداره‌دن بر چوق سببلردن

دولابی غیر ممنون وظلم واستبداد نامی آلتنده اصل ضعفندن ، یواشلغندن ، زمانله الفت ایله‌دیکی فکرلرندن ، عنعنات وحقوق مکتسبه‌یه رعایتندن شکایتجی اولان منور برعصرك فکرینی جذب ایتدی . فرانسز اختلالی یکی پره‌نسیپی تطبیقه‌اوغراشدی . فقط نظریه‌دن چیقیلیر چیقیلماز تطبیقاتده‌کی مشکلات میدانه اورمقده کجیکمه‌دی . خلق نه دیمکدی ؟ حقیقی آمالی ناصل طانینه‌جقدی ؟ بوآملی هانکی واسطه ایله اظهار ایدملیدی ؟ فرانسز اختلالنك بوتون بو سؤاللره جواب ویرمك ایچون نه صارصینتیلر کچیردیکی معلومدر . سلطنت ملیه تطبیقاتنك نه‌قدر مشکل اولدیغنی اڭلامق ایچون آز سنه‌لر ظرفنده وجوده کتیرمش اولدیغی بوتون قوانین اساسیه‌یی تعقیب کافیدر . فرانسز اختلالی آمال ملیه‌نك حقیقی افاده‌سنی ، بعضاً رأی عامده ، بعضاً ایکی درجه‌لی انتخابده ، بعضاً ده‌ویرکو تقییداتنه تابع برانتخابده کورمشدی . نهایتنده آمال ملیه آنجق ، قوتله تأسس ایدن ومطلقیت اداره‌دن دها پك چوق مطلق بر حاکمیت ایله اجرای حرکات ایلیه‌ن عسکری بر دیکتاتورلکك مشروعیتنی تأمین ایدن بر تشریفات اصولی حالنه انقلاب ایله‌دی. فقط بو ترددك ماهیتی اسکیلرك یرینی طوته‌جق اولان یکی حکمدارلره دوغری توجیه ایدیله‌جك اولورسه پك قولایلقله قابل ایضاحدر . امور دولتی ، آنجق آمال و آرزوسی تدویر ایده‌جك اولان خلق ، اجرای حکومت ایچون فکردن باشقه هیچ بر شیئه مالك اولمادیغنی کوستریبوردی ؛ حتی بعضاً صلاحیتندن فراغت ایتمك و تکرار کندیسنك استخلاف ایده‌جکی اسکی حاکمیتی تأسیس ایله‌مك آرزوسنی کوستریبوردی. یکی حکمداری فراغتده سربست براقمق ممکن اولورمیدی ؟ بوتون فرانسز اختلالی حل امکانی اولمایان بو تضاد ایچنده چیرپیندی . چونکه فرانسز اختلالی اساسده کتلهٔ خلقك آرزوی عمومیسی خلافنه اوله‌رق نسبةً محدود کزیده‌لر زمره‌سی طرفندن سلطنت ملت نامنه یاپیلان بر غیرت ایدی . کذلك اوزمان بوقدر سیال وپك آز صریح بر پره‌نسیب اوزرینه استناد ایدن بوتون اداره اصوللری ضعیف وقرارسزدی ؛ حتی اختلالك الك بویوك مساعیسی ایله تتوج ایدن عسکری دیکتاتورلق بیله ، بودیکتاتورلك ، ظفرلره استناد ایتدیکی ایچون، ظفرك آرقه‌سی کسیلنجه چوکدی . اوزون حربلر ایله آلت اوست اولان ایکی رقیب حاکمیت پره‌نسیپنك مجادله‌سی ایله تشوشه اوغرایان آوروپا ، بونك اوزرینه تضادك تألیفی ودواملی برانتظام تأسیسی ایچون بویوك بر غیرت صرف ایله‌مکه باشلادی . بوغیرت ویانه قونغره‌سنك واتفاق مقدسك اثریدر . قونغره آوروپایی مشروعیت پره‌نسیپی اوزرینه

یکیدن تنسیق ایچون مذاکره ، یعنی حاکمیتك صفت رسمیهٔ مشروعه‌سی اوله‌رق زمانی وملتلرك مربوطیتنی قبول ایدرکن ، بویوك دولتلرك اکثریتی مشروعیت پره‌نسیپلرینی مؤسسات تشریعیه تعویضیله تقویه لزومی فکرنده ایدیلر . بو صورتله شارت ایله فرانسه‌یه یکیدن وراثت اصولی کیردی . روسیه ایمپراطوری حریتك حامیسی رولنی اوینامق احتراصنی دویدی . پروسیه قرالی بیله بالذات ملتنه بر مشروطیت وعد ایتدی . بویوك حکومتلر آره‌سنده یالکز آوستریا مطلقیت اداره نظریه‌سنه صادق قالیوردی . دیکر بویوك مطلقیت اداره‌لرده یکی پره‌نسیپك ، اسکیسنك مادونی بر وضعیتده قالمسی اساسنه مستنداً آز چوق بوایکی سیاسی پره‌نسیپك تألیفنه تمایل ایدیورلردی . مطلقیت اداره دولت سلطنتی پره‌نسیپی اوله‌رق قاله‌جق ؛ مؤسسات تشریعیه بوسلطنتك مراقبه‌سی آلتنده ایشلیه‌جك ، صلح بوتألیفه یاردیم ایده‌جك . افکار اختلالیه حربك یاردیمی ایله برابر مطلقیت اداره مؤسساتی صارصمشدی . (اتفاق مقدس) آورووپا مطلقیت اداره‌لری آرالرنده‌کی مجادله‌لر ایله ، اختلال غیرتی فضله تسهیل ایتمه‌مك ایچون عقد ایدلمش بر متارکه اوله‌جقدی .

فقط تألیف صویه دوشدی . فرانسه‌ده ، پارلمنتو بر زنکینلر اقلیتی طرفندن انتخاب ایدلمش اولمسنه رغماً سرای ، مجلسی شارتك تعیین ایله‌دیکی موقعده طوته بیلمکه آنجق پك بویوك مساعی صرف ایتمك صورتیله موفق اولدی . حکمدارلق ایله پارلمنتو، حقوق آلهیه ایله سلطنت ملیه ، اسکی آریستوقراسی ایله بورژوازی آره‌سنده‌کی مجادله دائماً حار وغیر قابل تسکیندی . بومجادله ، احداث ایله‌دیکی اندیشه‌دن دولایی بوتون آورووپاده مطلقیت فرقه‌سنك ظفریله نتیجه‌لندی . وبوحال ۱۸۲۱ ده شکل قطعیسنی بولدی . هرطرفده وعد ایدلمش اولان مشروطیتك ویرلمسی اونوتولدی . و حقوق آلهیه نظریه‌سی غلبه چالدی . بوسفر بوحقوق آلهیه‌نك عمومی صورتده ظفری ، فرانسه اوزرنده‌ده تأثیر اجرا ایله‌دی واونجی شارل ایله مفرط مطلقیت فرقه‌سی غالب کلدی. فقط ایکی پره‌نسیپ آره‌سنده‌کی مجادله ، ۱۸۳۰ تموزی کونی انفلاق ایتمك اوزره آتش آلمشدی .

خاندانلق دورلدی . اوچ کون دوام ایدن قانلی بر مجادله‌دن صوکره سلطنت ملیه پره‌نسیپی غالب چیقدی . فقط ظفرندن تام بر صورتده استفاده و جمهوریتی اعلان ایتمکه ، دولتك حکمداری اوله‌رق ملتك باشنه تاجی کیدرمکه جسارت ایده‌مه‌دی . بالذات (لافایه‌ت) مقاومت ایدییور وتموزك اوتوز برنجی کونی (دوق دورله‌آن)

حکمدارك ملته قارشی اولان تبریکاتنی عرض ایچون شهر امانتنده اثبات وجود ایدرکن اوده ، دوق ایله برلکده اوچ رنکلی بایراقله بالقونده کورونیور. ماهر متوسطلره مالك بولنان وبر بانکر طرفندن اداره اولنان پارلمنتویه منسوب بر جمعیت فسادیه ایکی پرهنسیپ آرهسنده یکی برتألیف حاضرلایور : بورژوازی ادارهٔ مطلقهسی ؛ یاخود (لوئی فیلاپ)ك بالذات تعریفی وجهله اطرافنده جمهوریت مؤسساتی موجود برتاج . قرال حاکمیتك منبعنك ملت وملتی تمثیل ایدن پارلمنتودن کلدیکنی قبول؛ وراثت طریقیله منتقل مملکته تملك حقی الغاء، قوانین انتخابیه ویرکو اصوللریله تحدیدایدلك شرطیله برآز توسع ایدییور. وبوصورتله فرانسهیی تدویر ایدن خلق ۲۰۰,۰۰۰ منتخب ایله تمثیل اولنیور . فقط یکی تألیفده اسکیسندن چوق برموفقیت بخش ایتمهدی .

آرا ایچون موضوع ویرکو تغیراتی ایله آمال ملیه نظریهسی آرهسندهکی تضاده وراثت مطلقیت ادارهسی زماننده هنوز تحمل ایدیلیوردی . بو اصول اداره حاکم اولمق فکرینی تأیید ایدییور . دها دوغریسی آمال ملیهیی بو نفوذ وحاکمیته اشتراکده آنجق مادون بر موقعده براقیوردی . فقط بورژوازی مطلقیت ادارهسی بالعکس ملته مطیع بر هیئت مرخصهدن باشقه بر شی دکلدی . وبو هیئت ملتك کندی ارزوسی ایله احداث اولونمشدی. سلطنت ملیهنك ۲۰۰,۰۰۰ کشیلك بر اقلیت النده بولونمسی قبول ایدیله بیلیرمیدی ؟ ایشته ۱۸۷۰ و ۱۸۴۷ آرهسنده وبویله عظیم بر تضاد احداثی ایلهدرکه رأی عام ، سلطنت ملیهنك همان همان افادهٔ رمزیهسی حالنی آلدی. ۱۸۴۸ اختلالی بونك بویوك بر مقابله بالمثلی اولدی. فرانسه، بورژوازی مطلقیت ادارهسنی ویرهرك رأی عام اوزرینه مؤسس جمهوریت ایله سلطنت ملیهیی اعلان ؛ اوروپا فرانسهیی مثال آلهرق ، همان همان بوتون مطلقیت ادارهلره قارشی عصیان ومشروطیت اداره طلب ایدییور . بو صولت او قدر بویوك اولدیکه ، بوتون مطلقیت ادارهلر ، روسیه مستثنا اولمق اوزره ، حتی پروسیه وآوستریا بیله اوکنده اکیلدی . فرانسهده اولدیغی کبی ، همانهمان اوروپانك بوتون بویوك حکومتلرنده ، رأی عام الوهیتك یرینه بوتون حاکمیتلرك منبعی اولهرق اعلان ایدیلدی .

فقط او زمان ، اختلال دورهسنده دها مظلم بر صورتده واقع اولان شیلر دها واسع مقیاسده تکرر ایتدی: ایلك هیجان زائل اولونجه رأی عام ، وظیفهٔ عالیهیی قبول ایتمکده تردد ایتدی ؛ قوتلرینه اعتمادی زائل اولدی ، مظاهرت آرامق اوزره اطرافنه باقیندی ونهایتده مسئولیتنی اوزرینه یوکلهمك اوزره یرینه کچهجکی اسکی حاکمیت پرهنسیپنه دوندی.

١٨٤٨ده رأی عام ایله انتخاب اولنان مجلس ملی نك یاریسی اسکی مطلقیت اداره طرفدارانندن ودیکر یاریسی ایسه ، اکثریتی اعتباریله شویله جه کلیشی کوزل جمهوریتجی اولمش اعضا ایله کوچوك بر اقلیتی صمیمی وقلبی جمهوریتجیلردن مرکبدی . مجلسك آمالی او قدر مشوش وقرارسز ، حاکمیتی حقنده کی اعتمادی او قدر ضعیف ، اجراآتی او قدر آز عزمکارانه ایدی که ، نتیجه ده فرانسه یی بویوك بر انتظامسزلق استیلا ایتدی . اختلال درحال شو غریب مسئله قارشیسنده بولوندی : حکمدار اولان رأی عام اسکی اصول اداره لر لهنده حاکمیت عالیه سندن فراغت ایتمك حقنی حائزمیدر ؟ رجعته رغماً ، اجرای حکومت ایتدیرمکه مجبور ایتمك ایچون کندیسی اجبار اولنه بیلیرمی ویا ایدلملیمیدر ؟ حزیرانك قانلی کونده ، جمهوریت فرقه سنك مفرط جناحی مجلس واختلاله اهانت ایتمکله اتهام ایله دیکی رأی عام علیهنه قیام ایتدی ؛ مغلوب اولدی ؛ رأی عام بالنظریه حکومتك صاحبی قالدی . فقط کیتدکجه بویوین مشکلات داخلیه وخارجیه قارشیسنده ضعیفلادی . و کیتدکجه جسارتنی غائب ایتدی ، او درجه که رئیس جمهور انتخابنه دعوت اولوندیغی کون ناپولئون شاپقه وقلنجی ایله حقیقی بر حکمدار طور ومنظره سنی کوستردی . بو کوندن اعتباراً جمهوریتك عاقبتی تثبیت ایدلمشدی : رأی عام ، آرتق بر اسمك نفوذی اوزرنده بر ضربهٔ حکومتله تأسس ایدن بر مطلقیت ادارهٔ عسکریه یی نظری بر مشورت ایله مشروع بر حاله قلب ایتمکدن باشقه بر ایشه یارامایه جقدی . عین فاجعه ، دها سریع بر صورتله ودها بسیط بر شکلده آلمانیاده جریان ایله دی . هنوز رأی عام ایله انتخاب ایدلمش اولان فرانقفورت پارلمنتوسی نه آرایوردی ؟ بوتون آلمانیا ایچون بر ایمپراطور . کوستردیکی احتراص ، یکی بر ایمپراطورك رسم تقدیسی شکلنده قرون وسطی پاپالغنی اعاده ایتمکدن باشقه بر شی دکلدی . پارلمنتو آوستریا ایمپراطورینه ، آرشیدوق (ژان) ه پروسیه قرالنه مراجعت ایدییور ؛ بوتون بو مراجعتلرینك فائده سز اولدیغی کورنجه ، صانکه یاپاجق هیچ بر شی یوق ایمش کبی ، بلا مقاومت فسخ ایدلمکه موافقت ایله یور ؛ کذلك ١٨٤٨ اختلالی هر طرفده عدم موفقیته اوغرایور . خلقك حکمدارلغی آنجق بر آن ایچون دوام ایدییور . کری یه اون سکزنجی لوئی نك شارتنده اولدیغی کبی مطلقیت اداره حاکمیتنك مادوننده بولنان مؤسسات تشریعیه نك حسن اعتماده غیرلایق مشروطیت اداره لری قالیور . آوستریاده اولدیغی کبی ، مطلقیت اداره لرینك ویرمش اولدیغی تعویضلری کاملاً کری آلمغه موفق اولامایان مملکتلرده قالان ایشته یالکز بو ایدی . عدم موفقیت ده موقرات نظریه

وفرقه‌لرینك اوچ بطن ایچون جسارتی غائب ایده‌جك درجه‌ده بویوكدی . فقط مظفر پره‌نسیپ ؛ حقوق الٓهیه انهزامی‌ایله مغلوبیته دوشن پره‌نسیپدن دها آز ضعفه اوغرامش دكلدی : ایشته حرب عمومی‌یه قدر بوتون اوروپا تاریخنك آناختاری اولان ١٨٤٨ فاجعه‌سنك یاكلش معناسی . ظفر یاب اولان پره‌نسیپ یالكز ، اختلال تهدیدی آلتنده ویرمش اولدیغی تعویضاتی ؛ ١٨٤٨ سنه‌سندن صوكره اوروپانك همان بالجمله بویوك حكومتلرینك قبول ایتدیكی پارلمنتو مؤسساتی ایله دكل ، عین زمانده اوروپانك بویوك ، كوچوك حكومات مطلقه‌سی آره‌سنه كیرن امتزاجسزلق ایله ضعفه اوغرامشدی . ١٨٤٨ اختلالی اوروپا طوپراقلرندن مطلقیت اداره‌نك كوكنی قازیمامقله برابر اتفاق مقدسی وحكومات مطلقه آره‌سنده‌كی متاركه‌یی بوزمشدی . ناپولئونك یكنی طرفندن اداره ایدلمكده اولان فرانسه ، یكی ایمپراطور علیهنه تشكیل‌اولنان بر سیستمه داخل‌اولامازدی . ساردونیانك‌كوچوك قرالی ١٨٤٨ده ، ١٨١٥ معاهده‌سنی ییرتمقده وآوستریا ایمپراطورلغنه اعلان حرب ایتمكده برنجی اولمشدی . فرانقفورت پارلمنتوسی بر ایمپراطور بولامایجه ، تاجنی پروسیه قرالنه تقدیم ایتمكله پروسیه ایله آوستریا آره‌سنده براعتمادسزلق وشبهه قویمغه موفق‌اولمشدی؛ قریم محاربه‌سی هابسبورغلرایله رومانوفلرك اراسنی ابدی برصورتده درحال آچه‌جقدی. اتفاق مقدس سیستمنده بولنان وآوروپاده‌كی مطلقیت اداره دولتلرینك تمللری اولان شمالك اوچ بویوك سرایی آره‌سنده‌كی ائتلاف ابدیاً بوزولمشدی ، اوروپا بالذات تهلكه‌لی اختلافلر ایله دولو بر انتظامسزلغه تسلیم نفس ایله‌مشدی . ایكنجی (ویقتور امانوئل) و (قاوور) بو انتظامسزلق واختلافدن استفاده ایدنلرك برنجیسی اولدیلر . ایمپراطورلغك تأسسنك فرانسه‌ایله آوستریا آره‌سنده تولید ایله‌دیكی قیصقانجلق واعتمادسزلغی كوروكلیه‌رك اوچنجی ناپولئونی هابسبورغ ایمپراطورلغی علیهنده بر حربه سوروكلمكه موفق‌اولدیلر. حریتپرور ومشروطی بایراغی‌چكمك‌صورتیله (صولفه‌رینو)دن صوكره بوتون شبه جزیره‌ده واسع بر حركتی تحریكه موفق اولدیلر . وبو تحریك كندیلرینی بوتون شبه جزیره‌یی یگانه دولت حالنده طوپلامق موفقیتنه ایصال ایتدی . ایتالیاده‌كی كوچوك مطلقیت اداره سرایلری ، تك بر مشروطی ادارهٔ مطلقه‌یه انقلاب ایتدی. یالكز، شاید پیه‌مون، پروسیه‌یه یول آچماسه‌یدی‌اوروپایی‌قرارسز ومشوش‌وضعیتدن قورتارمق‌ایچون منحصراً ایتالیاحادثاتی كافی كلمیه‌جكدی. بیسمارق غیرقابل تصور برجرأت كوستره‌رك ١٨٤٨ اختلالی‌ایله‌اوروپاده‌تحدث‌ایتمش‌اولان‌قرارسزوضعیتی آلمانیانك‌وادارهٔ مطلقه

پرەنسیپنك حسابنه حل ایتمكه موفق اولدی . ١٨٤٨ اختلالی، قریم، ایتالیا محاربەلری لهستان اختلالنك آوستریا وروسیه؛ روسیه وفرانسه، فرانسه وانكلتره آرەسندەاحداث ایلەدیكی اختلافدن استفادە ایدەرك تنسیق ایدیلن پروسیه اردوسنی ورأی عام اختلال نظریەسنی اورتەیه آتدی . و پروسیه پارلمنتوسنك ارزوسی خلافنه آوستریایی مغلوب ، پروسیەنك حاكمیتی آلتندە شمال قونفدراسیوننی تشكیل و قونفدراسیونی فرانسه علیهنه توجیه ایدەرك ، حقوق الٰهیەیی حائز بررئیس ورأی عام ایله منتخب برپارلمنتو ایله آلمان ایمپراطورلغنی تأسیس ایلەدی .

بیسمارق ، اون سكزنجی لوئی واونجی شارلك حل ایدەمدكلری مسئلەیی باشاردیغنی ظن ایدییوردی . برنجییی ایكنجینك تابعیتنه قویارق مطلقیت ادارە پرەنسیپی ایله ، دەموقراسی پرەنسیپنی تشریك ایتدیرمكه ، فرانسەدە ١٨٣٠دە سقوط ایدن وراثت اصولی حقندەكی سیاسی پلانك قرق درت سنه ایچون آلمانیادە تحققنه موفق اولدی . ایشته بوندن دولاییدركه ١٨٧٠ محاربەسی بوتون جهان محافظەكارلرینه ، مطلقیت ادارەنك ١٨٤٨ اختلالنه قارشی بر انتقامی ومطلقیت ادارە پرەنسیپنك بویوك ظفری حالندە كوروندی . بو قرق درت سنه آلمان ادارۂ مطلقەسی ، او زمانه قدرحكومات مطلقه ایله قابل تألیف عد ایدلمەین دەموقراسی نظریه ومؤسساتنك برچوقلرندن قورقمیەجق درجەدە قوتلشیور كوروندی . پارلمنتو مؤسساتی عمومیلشدی ؛ یالكز روسیه ١٩٠٥ سنەسنه قدر مقاومت ایتدی . انتخابله تشكیل اولنان مؤسسات اساسلری كیتدكجه كنیشلەدی . حتی الك نهایت آوستریا ایمپراطورلغی بیله آرای عمومیەیی قبول ایتدی . جمهوریت فكری كیت كیدە زواله یوز طوتیور ؛ فرانسه ، سیاسی نقطۂ نظرندن حال تجریددە معندانه و متمادی برسعی ایله آرا و افكار عمومیەیه مستند بر جمهوریت تأسیسنه موفق اولمغله برابر، اوروپانك بویوك دولتلری آرەسندە یالكز باشنه قالیوردی. بوندن باشقه اطرافنی بویوك براعتمادسزلق صاریوردی. یالكز شوراسی شبهەدن آزادەدركه، فرانسەنك جسورانه مساعیسنه نسبتاً سكونت ایچندە دوام ایتمسی دە بوتون اوروپادە مطلقیت ادارە حكومتلری طرفندن تأمین اولنان انتظام عمومیدن استفادەسیله قابل اولمشدر. مطلقیت ادارە اصولی، ١٧٨٩ دە اورتەیه چیقان دەموقراسی نظریەسیله باشلایان عظیم مجادلەدە قطعی ظفری احراز ایلەمش كورونیور . فقط بنه بودە برخیالدر. مطلقیت ادارە دولتلری تمثللرینی تشكیل ایدن شمالدەكی اوچ سرای : برلین، ویانه، سن پترسبورغ

آره‌سنده ائتلاف ابدياً بوزولمشدی. بيسمارق طرفندن بو ائتلافی اعاده ايچون وقوع بولان بوتون مساعی بوشه كيتدی. حكومت مطلقه‌لره اختلالك تهلكه‌لی هديه‌سی اولان قرعه اصولنه مستند اردولر، بالخاصه آلمانياده انكشاف ايديوردی. مطلقيت اداره پره‌نسيپی نفوذی، بونجه قرال وايمپراطورلرك قوماندا ايتديكی بويكی (سرخس) اردولری ايله تزايد ايتدی. فقط هيچ كيمسه شبهه ايتمزكه بر دولتك بويوكلكی ضعفندن دها بويوك بر تهلكه اولور. اوروپانك مطلقيت اداره سيستمی تماميله آلمانيانك حاكميتنه استناد ايدييوردی. وبو حاكميت آنجق، تأسيس ايله‌ديكی قوتلك ١٨٧٠ ده اولديغی قدر ودها زياده متفوق اولديغنی كوسترمكله بقا بوله‌بيليردی. ايركچ، آلمانيانك بوتون جهانه بونی اثبات ايده‌جكی كون كله‌جكدی! بو كون كلنجه، آلمانيا وآوستريا روسيه‌يه؛ قرعه اصولنك وصنايعده‌كی ترقياتك تشكيلنده بويوك عامل اولان جسيم اردولر ايله هجوم ايتديلر. بوندن غير محدود بر حرب دوغدی وبو حربده آلمانيا وآوستريا روسيه‌يی تخريب ايتديلر. و روسيه‌يی تخريب ايتمكله كنديلری‌ده انتحار ايله‌ديلر. روس اختلالی، مركزی ايمپراطورلقلرك جناحنده حصوله كتيرديكی مثال وبوشلق ايله غير محدود حربله، هر ايكی مملكتك قوهٔ زنده‌سنك ظالمانه بر صورتده قدرتدن دوشمه‌سيله آلمان وآوستريا اختلالنی تحريك ايله‌دی. هابسبورغ و هوهنزولرنلرك سقوطی، رومانوفلردن صوكره مطلقيت اداره‌نك يعنی اوروپانك الك بويوك قسمی اوزرنده جاری اولان حاكميت پره‌نسيپنك صوك فلاكتنی تشكيل ايتدی.

ايشته اوروپا يكرمنجی عصرك بدايتنده‌طبقی، روما ايمپراطورلغنك اوچنجی عصر ابتدالرنده‌كی وضعيتنده بولنيور: متساوی صورتده غير قادر ايكی پره‌نسيپ آره‌سنده يعنی اجرای حكومت ايچون هر درلو پره‌نسيپك مفقوديتی قارشيسنده ١٧٨٩ ده دەموقراسی پره‌نسيپنه قارشی باشلامش اولان بويوك جدال، ايكی خصمك خرابيتی ايله بيتمش كبی كورونيور. مطلقيت اداره پره‌نسيپی ايسه اولمشدر. مطلقيت اداره پره‌نسيپی ذاتاً اعتقادسزلق، راسيوناليسم، مساوات نظريه‌لری، حربلر وبر عصر سورن اختلالار ايله دوچار تزلزل اولمشدی. حرب عمومی ايله ايسه تا كوكندن سوكولوب كيتدی. كرچه اوروپاده شورادە بورادە، طوفانلر آره‌سندن يوكسلن قيالر كبی تاجلر وار، فقط بو تاجلرك صاحبلری بر قرال دكل بر كولكه‌درلر. اوروپا، هنوز قسمی براحيا وتجدد قارشيسنده بولنه‌بيله‌جكدر؛ فقط بو احيا سياسی بر تأليفدن باشقه برشی اوله‌ميه‌جقدر وآنجق بو سياسی تأليفلرك دوام ايده‌بيله‌جكی قدر ياشايه‌جقدر! پره‌نسيپلره ديكی دينيله‌بيله‌جك حرمت، تقديركارلق، اعتمادلر، اوزون

زمانلر ایچون أولمشدر. بونلری أولدیرن فلاکتلر ایسه چوق مدهشدر. فقط متضاد پره‌نسیپ، مطلقیت اداره پره‌نسیپنك فلاکتندن استفاده ایتمسی لازم‌کان پره‌نسیپ، رقیبنی استخلاف ایده‌جك بر حالده‌میدر؟ ایشته بوراسی جای شبهه‌در. غرب مدنیتنده حقیقة ومطلق صورتده حاکمیت ملیه اساسنه مستند اوچ حکومت وار: اسویچره، فرانسه، جماهیر متحدهٔ آمریقا. اسویچره یالکز کوچوك بر مملکت دکلدر، کوچوك بر مملکت اوله‌رقده پك خصوصی شرائط ایچنده بولنیور؛ بناءً علیه آنجق پك محدود بر مقیاس ایچون بزه مثال‌اوله‌بیلیر. جماهیرمتحدهٔ آمریقا، حتی‌برقطعهٔ ارضك دموقراسی‌مؤسساتی ایله اداره اولنه‌بیله‌جکنی کوستردی؛ فقط بونی آمریقا ایچون کوستردی؛ آمریقا ایسه، آوروپا دکلدر. فرانسه، دموقراسی ایله اداره اولنان بویوك برآوروپا دولتیدر؛ فقط دموقراسی مؤسساتی آنجق پك معندانه وبعضاً پك مدهش مساعی ایله طوته‌بیلدی‌که بو مساعی محکم وساکن براوروپاده برعصردن زیاده سوردی وبو مقصد علوی ایچون پك چوق ثروت وپك قیمتلی منافع فدا ایله‌دی. ۱۹۱۷ و ۱۹۱۸ آره‌سنده نا کهانی صورتده جمهوریتلر تأسیس ایدن مملکتلر آره‌سنده بوکا بکزر وقایع یوقدر. بوحکومتلر ۱۸۴۸ دنبری حادثات و ماهرانه بر پروپاغاندا ایله کوزلرنده اعتبارسز بر موقعی اولان پره‌نسیپلره مستند واوکونه قدر کندیلرنجه منفور اولان مؤسساتی قبول ایتدیلر. بو پره‌نسیپلره نه درجه اعتقادلری‌واردر؟ دموقراسی جمهوریتی بو ملتلر ایچون امیدسزلکك ویردیکی ناکهظهور برشیدرکه بونك خارجنده، آنجق قوتك شدید دیکتاتورلغی واردر.

ایشته روسیه بر مثالدر. اوراده دموقراتیك جمهوریت سکز آی، مارتدن ۱۹۱۷ تشرین‌اولنه قدر دوام ایتدی. (۱۹۱۷) تشرین اول‌آینده، حکمدار ملتك حقی، قیصه برسلطنتدن صوکره، قومونیست فرقه‌سنك،یاخود دهادوغری سویله‌مك‌ایچون، بوفرقه‌ده حاکم‌اولان کوچوك‌برکتله‌نك دیکتاتورلکی‌ایله الندن‌آلندی. بواداره‌نك ایلك‌اجراآتندن بری مجلس‌مؤسسانی‌فسخ ایتمك‌اولدی؛ بوندن‌صوکره دموقراسینك بورژوازی تصوراتنه قارشی مطلقیت اداره اصولنك تبریه‌سی‌ایچون اتخاذ اولنمش بر تدبیردن باشقه‌برشیٔ اولمایان غرب دموقراسی‌سی پره‌نسیپلری علیهنده حرارتلی برمجادله‌یه کیریشدی.

مجارستانده جمهوریت برقاچ آی ظرفنده تکرار، الآن ادارهٔ امور ایدن عسکری بر دیکتاتورلکه ترك موقع ایتمك اوزره پروله‌تاریا دیکتاتورلکنك ألنه دوشدی. آلمانیاده جمهوریت، ایکی مفرط مخالفتك اورته‌سنده شایان ترحم بر حالده چاپالایور، صاغ وصوله کیتدکجه شدتله‌نن هجومه معروض قالیور.

صوك تشكل ایدن دیکر جمهوریتلرك هپسنده عین قرارسزلق. دیکر طرفدن ممکن اولدیغی قدر جمهوریتلره بکنزه‌مکه چالیشه‌رق مقاومت ایدن مطلقیت اداره‌لری‌ده تشوش وانتظامسزلق صارمقده‌در : ایتالیا ، رومانیا ، صربستان کبی. ایشته غرب مدنیتنی بوآنده تهدید ایدن الك بویوك تهلکه بونلردر . فرانسه واسویچره‌دن ماعدا ، آوروپانك اقسام متباقیه‌سی ناصل ادارهٔ حکومت ایده‌بیله‌جکلرینی صریح برصورتده کوره‌میورلر . آرتق عمومی صورتده حرمته مظهر اولان بر پره‌نسیپه اعتقادلری یوقدر ؛ ودالدقلری بوبویوك قرارسزلق ایچنده بوممالکتلر کندیلرینی اختلالجیلق خیالاتنه قاپیلمق ودلیجه سرکذشتلره سوروکلنمك جاذبه‌سنه براقیورلر. حرب عمومی پك بویوك خرابه‌لر حصوله کتیردی. فقط بوخرابه‌لر، حاکمیت پره‌نسیپنك تخریبی ایله مقایسه ایدیلنجه نه‌قدر اهمیتسز قالیورلر ! اکر اوروپا هرهانکی قوتە مالك حکومتلره ومصدق بر حاکمیته مالك اولسه‌یدی ، غرب مدنیتنك مالك اولدیغی عظیم وسائط سایه‌سنده سرعتله وقولایلقله احیا ءساعیسنه قویولوردی . فقط حرب ایله افلاس ایدن ، درین برسفالته دونن ، حربك تولید ایله‌دیکی هرنوع سیاسی، اقتصادی، عسکری دیپلوماسی مشکلات قارشیسنده قالان ، اجرای حکومت اقتدارینی حائز حکومتلردن محروم بولنان اوروپانك مهم اقسامی اوزون برآنارشی‌یه دوشه‌بیله‌جك بروضعیتده‌در . آرتق بووضعیت داخلنده نه‌اوله‌جغنی اوچنجی وردنجی عصر بزه کشف ایتدیره‌بیلیر . حاکمیت پره‌نسیبی بوتون مدنیتلرك رکنیدر؛ سیاسی سیستم آنارشی ایچنده تجزی ایتدیمی، مدنیت‌ده درحال سریع برصورتده انحلال ایدر .

بوندن دولاییدرکه ؛ عصرمزده یاشایانلره قدیم تاریخك بوفاجعه‌لی صحیفه‌لرینی بر آز اوزون اوله‌رق خاطرلاتدم . بوکون اوچ مملکت نسبی برصورتده‌ایی بروضعیتده‌بولونیور: جماهیر متحدهٔ آمریقا، انکلتره، فرانسه پك مدهش ضربه‌لره مال اولمقله برابر حربك غالبلریدر؛ دیکر مملکتلردن دها زنکیندرلر. عمومی آنارشی ایچنده‌الآن ایشله‌ین حکومتلره مالکدرلر. بالخاصه فرانسه‌نك بونقطهٔ نظردن هپسندن ایی برموقعده بولندیغی آکلاشیلیور، وبرعصرلق اوزون مساعیسنك میوه‌لرینی طوپلامغه چاپالایور ، چونکه ، دیکتاتورلك استبدادك خارجنده یکانه چاره‌نك ده‌موقراتیك برحکومت اولدیغی، فقط بویله برحکومتك هیچ بریرده ایشله‌مدیکی بوغریب زمان تاریخی‌ده فرانسه بویله ده‌موقراتیك بر حکومته مالکیت طالعنه مظهر بولونمقده‌در. فقط ایشته بوندن دولاییدرکه، بوممالکتلره ثروتلری، قوتلری ، مظهر اولدقلری نسبی سکون ایله دیکر مملکتلره یاردیم ایتمك واو مملکتلرده

بویکانه چاره اساسلرینه مستند برحکومت تأسیس وثروتلرینك یوکسه‌لمسنه خدمت ایله‌مك مجبوریتنده‌درلر . بو آنارشی ، اوروپانك اوچده ایکیسنده مدنیتك عمومی انحلالنی انتاج ایلیه‌جك وانلری آچیلان بوعظیم حفره‌یه سوروکله‌مکده کجیکمیه‌جکدر ، اوروپا یا بسبتون خلاص بوله‌جق ، یاخود بسبتون محو اوله‌جقدر. تهلکه‌هرکس ایچون اوقدربیوکدر که برآنارشی بحرانی ، زمانمز ایچون بعض نقطهٔ نظردن ، اوچنجی عصر بحراندن دها تهلکه‌لیدر . اوچنجی عصرده دولت ومدنیت ایکی اعتقادك فکری ومعنوی آنارشی‌یی وبلا واسطه سیاسی آنارشی‌یی تهدید ایدن شرك وخرستیانلغك سینه‌سنده انحلال ایتدی. اوزمان هرآدام، اوکنده حتی بوتون جهانك ییقیلدیغنی کورسه ، قطعیاً تزلزله اوغرامیه‌جق اولان بعض افکار وپره‌نسیپلره مالك بولنیوردی . شیمدی ایسه اوروپاده بالجمله حاکمیت پره‌نسیپلرینك سقوطیله تحدث ایده‌جك اولان سیاسی آنارشی‌یه ، اوروپانك شیمدی‌یه قدر کورمه‌دیکی تام برفکری آنارشی‌نك ناکهانی صیچرایشلرنده برکون ایچون حاکمیتی النه آلان هرفرقه ویا غروپ بوتون دنیایی یکی پره‌نسیپلر اوزرینه ، یکیدن قورمق حقنی کندنده کوره‌جکدر : حکومت، اجتماعیات، ئه‌سته‌تیك، عائله ، تملك، بوتشبثلردن نه‌قاریشیقلقلر چیقه‌جقدر! بونی روسیه بزه کوسترمکده‌در. بالخاصه بونقطهٔ نظردن روسیه‌یی اوچ سنه‌دنبری قاریشدیران حادثاتی نظر امعانه آلمق بصیرتکارانه برحرکتدر. بوحادثات قوت وصلابتنه بنای خیال ایدن برمدنیته آرتق هیچ برفکر انضباطك موجود اولمادیغی بر دوره‌ده ، بر حاکمیت پره‌نسیپی فلاکتنك اوزاق عواقبنك نه‌لر اوله‌بیله‌جکنی تمامیله کوستره‌بیلیر .

معارف وکالت جلیله‌سی حسابنه مطبعهٔ عامره‌ده

دردست طبع بولنان آثار

کوچك آسیا ـ ایکنجی جلد	شارل‌تکسیه ـ علی سعاد بك
اجتماعی تقسیم عمل	مدحت بك
تورك تاریخی ـ اوچنجی کتاب	شمس‌الدین بك
تورك تاریخی ـ دردنجی کتاب	» »
تورك تاریخی ـ بشنجی کتاب	» »
کمیات موهومه ـ فرانسزجه قسمی	شکری بك
روح‌القوانین	حسین ناظم بك
قانت فلسفه‌سی	محمد امین بك
هندسهٔ تحلیلیه	شکری بك
لطفی پاشا تاریخی	لطفی پاشا
فروبه‌ل اصولی تربیه	کاظم نامی بك
تورك تاریخی	رضا نور بك
نوطلر وکتبخانه‌لره دائر اصول تصنیف	جلال اسعد بك
تاریخ عمومی ـ برنجی جلد	دارالفنون ادبیات مدرسه‌سی مدرس ومعلملرندن بر هیئت طرفندن ترجمه ایدلمشدر
موغول تاریخی ـ برنجی وایکنجی جلدلر	مصطفی رحمی بك
تورك بیوکلری وآدلری	بسیم آتالای بك
آلتون ایشیق	مصطفی رحمی بك
چوجقلر جنتی	» »
حقوق اساسیه	ادهم بك
مرعش تاریخی	بسیم آتالای بك
عثمانلی مؤلفلری (۳ جلد)	طاهر بك